

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (1447) 1977 LAPKRITIS - NOVEMBER 3

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Saulėlydžio diena

Kasmet minime Vėlines, kurių turinys yra labai skirtingas nuo visų kitų dienų. Paprastai mūsų dėmesys būna nukreiptas į kasdieninius rūpesčius, pramoginius renginius, šio gyvenimo problemas. Vėlinės gi pakelia mūsų žvilgsnį augštin, atplėšia nuo kasdienybės ir verčia susimąstyti. Rodos, mirusieji yra iškeliavę amžinai, nutilę neatšaukiamai, sunykę nebeatgaivinamai, pavirtę į dulkes... Ir vis dėlto jie kalba mums, gyviesiems, keista kalba, būtent, kapų tyla. Joje padvelkia nauja dimensija, kurios nepastebi kasdieninis gyvenimas, neįvelgia miesto triukšmas, neapčiuopia nė įmantriausias žmogaus mokslas. Tai antgamtinė dimensija, kuri atsiveria žmogui kapų tyloje ir aplamai gilesnės įžvalgos momentais. Ji neatiskleidžia kaip saulėtekis, neapsireiškia tokiomis formomis, kurios prilygtų matematiškam aiškumui, tačiau prakalba nematomomis bangomis, pagaunamomis jautrios žmogaus sielos. Tokie žmonės pvz. buvo poetas Oskaras Milašius, dail. M. K. Ciurlionis. Jiems kapinių tyla buvo gyva kalba apie antgamtinę žmogaus dimensiją, kuri ne gąsdina, o žavėte žavi, nes joje slypi misterija, visai naujas gyvenimas, ir tai toks, kurio fizinis žmogus negali nei aprėpti, nei išvaizduoti. Jis gali išvelgti tik takti atspindį, kiek jis pasiekia šiapusinį žmogaus gyvenimą.

VĖLINĖS yra žmogiško saulėlydžio diena. Ateina žmogus pasaulin kaip maža saulėlė, išsiskleidžia savo brandumu ir vėl išnyksta, t.y. pereina naujon dimensijon, kuri daugelio yra laikoma nebūtimi, bet krikščionių ir daugelio kitų religijų ji suprantama kaip naujas gyvenimas. Dėlo ir sakoma, kad žmogus, kaip toks, yra nemarus — miršta tik takti jo fizinė dalis. Dvasinis žmogus persikelia į dvasinę dimensiją, kurioje fizinis pasaulis neegzistuoja. Kyla tiktai klausimas, ar naujoji egzistencija yra vienoda kiekvienam žmogui? Ar budelis ir kankinys automatiškai pasiekia tą žavingąją egzistenciją ir lygiai džiaugiasi nauju gyvenimu? Tai klausimai, į kuriuos žmogaus protas neturi visai tikro atsakymo. Tiesa, jam atrodo, kad tai būtų neteisybė ir didelė skriauda teisiąjam žmogui, bet kokie dėsniškai vyrauja anoj dimensijoje, jis negali įrodyti. Jam tenka remtis pačios antgamtinės dimensijos žodžiu, t.y. Evangelija, kuri gana aiškiai nurodo, kad budelio ir kankinio likimas anapus žmogiškosios ribos yra nevienodas, kad ten vyrauja absoliutinis teisingumas. Ten triumfuoja Lozorius ir kenčia beširdis turtingasis. Ten galutinai išsisprenžia visa žmogaus kancijos mįslė, kuri šimame gyvenime atrodo nesuprantama. Ten išsilygina didžiausias skriaudos, kurių čia nepajėgiamė suprasti.

JEI TAD antgamtinė dimensija yra tobulesnis, dvasinis bei sudievinintas gyvenimas, žmogus turi atitinkamai jam ruoštis. Žemiškasis gyvenimas turi būti pakopa antžemiškajam. Pagal Evangelijos mokymą, antgamtinė dimensija nepasirošusiam žmogui gali būti didžioji nelaimė. Mat, veikia evangelinis paradoksas: žemiška laimė ten gali tapti nelaimė, o žemiškoji nelaimė — didžiaja laime. Todėl kiekvienam svarbu rikiuoti žemiškąsias savo dienas pagal antgamtinį kompasą, kad jos taptų pozityvia pakopa. Tai įvyksta tada, kai žmogus sukaupia savyje tiek gerio, kad gali, tartum dvasiniais sparnais, kilti naujojon dimensijon. Paprastai žmogus savo gyvenime sukaupia daug dalykų, daug visokių gėrybių, tačiau ar daug jų turi išliekamoms, nepraeinančios vertės? Žmogų dažnai suvilioja apgaulingi dalykai, kurių žibėjimas baigiasi su šios žemės riba ir nepasiekia antrosios dimensijos. Dažnai iš sukrautų gėrybių kalnų nelieka nė vieno grūdo, turinčio amžinai išliekančios vertės. Vėlinės yra gera proga žvelgti į tuos dalykus, kurie nepraeina, ir teikti savo dienas apie juos. Čia sutelktas dvasinis lobs taps nematoma sparnais, keliančiais į naują gyvenimo sferą, kurioje nušvinta ir žemiškasis gyvenimas. Pr. G.

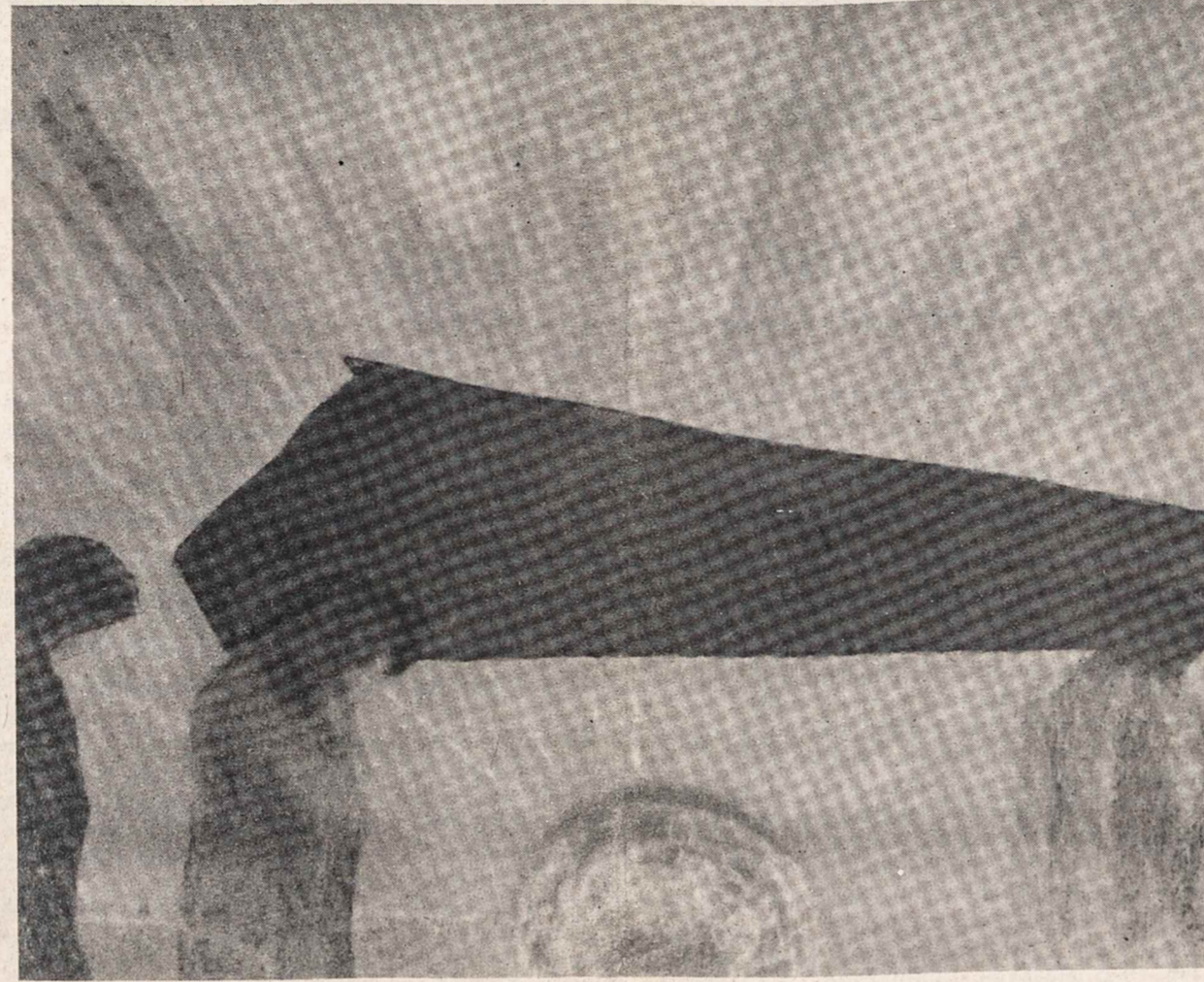
KANADOS ĮVYKIAI

Tūkstančiai bedarbių

Kanados spaudoje plačiai nuskambėjo tarptautinės nikelio bendrovės "Inco Ltd." Kanadoje pranešimas, kad sekančių metų pradžioje Ontario Sudburyje bus atleista 2.800 darbininkų, Manitobos Thompsonė — 650. Atleidimo priežastys: sumažėjęs nikelio poreikimas pasaulinėje rinkoje, kainų kritimas iki tokio laipsnio, kad kanadišką nikelį tenka parduoti su nuostoliais, permaža rinka pačioje Kanadoje. Net 95% kanadiško nikelio tenka parduoti užsienyje. Seniau kanadišką nikelį užpildydavo 90% visos pasaulinės paklausos, o dabar teuzpildo 40%. Kadangi nikelio kasyklos Sudburyje turi stiprią uniją, buvo susilaukta abiejų vyriausybų — federacinės ir provincinės nemažos reakcijos. Ontario NDP socialistų vadas S. Lewis pareikalavo suvalstybinti "Inco" bendrovę, nors tokiam žingsniui reikėtų \$3 milijonų. Be to, bendrovės suvalstybinimas neužtikrintų nikeliumi tarptautinės rinkos. Siūlymas teikti nikelio atsargas ateičiai tapti nėra praktiškas, nes turimų atsar-

gų jau dabar pakanka aštuoniem mėnesiam. Sudburyo kasyklų unija atmetė federacinės vyriausybės pasiūlymą pereiti iš 32 valandų darbo savaitę, kad būtų užtikrintas darbas numatomiems atleisti darbininkams. Priekaištų susilaukė valstybinė Kanados paskola "Inco" bendrovei jos įmonėms plėsti Gvatemaloje ir Indonezijoje, būtent, \$20,75 milijono ir \$57,25 milijono. Darbo min. J. Munro betgi teigia, kad už šiuos pinigus buvo pirkti įrenginiai iš Kanados, parpinę darbo 4.500 kanadičių. Šiame ginče kažkodėl užmiršamas neoficialiai jau milijoną peržengęs darbo neturinčių kanadičių skaičius, prieš kurį tie 3.450 "Inco" bendrovės atleisti numatytų asmenų tėra lašelis jūroje, stiprios unijos dėka turėjęs gerokai augštesnį atlyginimą už daugelį kitų bedarbių. Be to, patyrusių darbininkų trūksta daugeliui kasyklų šiaurinėje Ontario ir Kvebeko dalyje, o taip pat ir Šiaurės - vakarių teritorijoje.

Valstybinė Kanados nedarbo drauda pernai per visus metus

Kelonė į anapus, iš kur niekas nebegrįžta. Iš M. K. Ciurlionio kūrinių ciklo "Gedulo procesijos simfonija"

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Bonna už spygliuotų vielų

J. KAIRYS

Prieš kelerius metus prasidėjęs terorizmas išsiplėtė taip toli, kad ir vyriausybės žmonės bei kairurie kiti politikai yra sustiprinę savo asmenis ir savo šeimų apsaugą. Daugelis jų net apsitvėrė spygliuotomis vielomis, apstatė policija ir pan. Visa tai daryti jie pradėjo ypač po š.m. rugsėjo 5 d., kai ant viešo kelio Koelne buvo ginkluotų teroristų pagrobta darbdavių sąjungos pirmininkas, nušauti trys policijos tarnautojai, lydėję pagrobtaį bei saugoję jį, ir soferis.

Ryšium su minėtu įvykiu kairie kalba jau apie galimą naminių karą. Iš tikrųjų iki šiol iš Europos kraštų teroristai siaučia daugiausia V. Vokietijoje. Taip yra gal ir todėl, kad čia baudžiamoji teisė su teiseną bei visos kitos su jomis surištos teisinės normos yra liberališkesnės nei kur kitur. Čia nėra mirties bausmės, gi, kaip praktika rodo, laisvės atėmimo bausmė neturėjo į teroristus didelės įtakos, nes jie būdavo kitų teroristų vienaip ar kitaip tuoj išlaisvinami. Antra, atliekantieji bausmę bei laukiantieji teismų teroristai galėdavo savo tarpe susitikinėti. Juos galėdavo netrukdo-

pašalpomis išmokėję \$3.342.000.000, o šiemet iki rugpjūčio pabaigos išmokos jau yra pasiekusios \$2.744.000.000. Spėjama, kad iki metų galo pernykštė suma bus viršyta pusė milijono dolerių. Tai bus dar vienas smūgis šiemetiniam Kanados biudžetui, kuriame jau dabar yra numatomas apie \$9 milijonų deficitas. Toronto dienraščiui "The Globe and Mail" specialiu veidmuoju primena skaitytomsams, kad tokia suma 1967 m. sudarė visos biudžetinės išlaidos, premjerui P. E. Trudeau ateinant į valdžią. Per dešimt metų jos pakilo 500%, pasiekė \$45 milijonus su numatomu \$9 milijonų deficitu. Tame dešimtmetyje Kanados produktingumas nėra padidėjęs 500%. Todėl biudžeto augimas buvo infliacinis, neparemtas tikruoju ekonominiu Kanados augimu. Kanados eksportui didžiausią problemą sudaro JAV rinkoje parduodamų gaminių sumažėjimas. Juos brangesniais už amerikietiškus padarė 20% žemesnis kanadiškų įmonių produk-

(Nukelta į 8 psl.)

mai lankyti ne vien jų gynėjai, bet ir pašaliečiai. Čia jie galėdavo vėl rengti planus naujiems terorams, davinėti nurodymus apie jų įvykdymą ir pan. Trečia, kaip "TŽ" skaitytojai jau žino, V. Vokietija yra kol kas pastoviausia valstybė politiškai ir stipriausia ūkiškai Europoje. Todėl ji yra kliūtis labai raudonai lavai užlieti ne vien ją pačią, bet ir likusią Europą. Iki šiol komunistai su savo artimaisiais čia nėra pravedę atstovų nei į kraštų parlamentus (Landtagus), nei į valstybinį parlamentą (Bundestagą), nors patys rinkimai yra visiškai demokratiški. Visa tai nervina juos. Jie mato, jog politinėmis ir iki šiol vartotomis kitomis priemonėmis nepajėgę greit sužlugdyti V. Vokietijos. Todėl ryžosi griebtis fizinės jėgos. Tokie išvada peršasi iš nuolat besiplečiančio terorizmo, iš pačių teroristų kalbų apie dabartinės tvarkos pakeitimą į socialistinę, iš jų prisistatymo visomenei čia raudonomis celėmis, čia raudonosios armijos daliniais ir šūkiu — į laisvę ginkluota antiimperialistine kova ir pan.

Opozicija jau seniai reikalauja sugriežtinti atitinkamas teises normas, bet valdantieji tvirtina vis, jog kovai su terorizmu užtenka dar veikiančiųjų, tereikia jas pilnai išnaudoti. Bet po minėto pagrobimo ir jų nuotaikos kiek pasikeitė. Tuoj buvo priimtas įstatymas, pagal kurį gali būti izoliuoti vienas nuo kito kalėjimuose ir areštines laikomi teroristai, uždraustas lankymas jų ir kt. Be to kalbama apie policijos jėgų sustiprinimą, geresnį jos apginklavimą ir pan.

Kas kita su plačiąja visuomene. Ji yra už mirties bausmės įvedimą. Ir kairurie opozicijos politikai laiko šį klausimą svarstytinu. Pagal juos, tokia bausmė turėtų apimti nors kairiurios aiškiai nusakytus nusikaltimus.

Už paleidimą š.m. rugsėjo 5 d. pagrobto darbdavių sąjungos pirmininko pagrobėjai buvo pareikalavę išleisti vienuolika neįteistų teroristų, išmokėti kiekvienam jų po šimtą tūkstančių markių ir kt. Bonna pradėjo derības. Ji vedė jas slapta. Apie jų turinį niekur nebuvo skelbia-

ma. Tik kai penktos savaitės pabaigoje kita teroristų grupė pagrobė V. Vokietijos lėktuvą su 86 keleiviais ir 5 asmenų įgula, apie padėtį buvo ir visuomenė painformuota. Pasirodo, ir lėktuvo pagrobėjai reikalavo Bonnai išleisti tuos pačius teroristus, kurių reikalavo darbdavių sąjungos pirmininko pagrobėjai, taipgi išleisti du teroristus, kalinamus Turkijoje, ir duoti 15 milijonų dolerių.

Vesdama derybas su teroristais, Bonna darė viską, kad reikalą nudedstų. Pradžioje ji tikėjosi susekti pagrobtojo laikymo vietą ir sugauti pačius pagrobėjus. Be to, rengėsi pulti pagrobta lėktuvą. Puolimas pasisekė. Teroristai tenezdė lėktuvą kapitono. Nužudė jį dieną prieš puolimą, o puolimo metu vietoje žuvo tik trys teroristai, viena mergina, taip pat teroristė, buvo sužeista.

Tuoj po pasisekusio puolimo lėktuvo iš apmaudo žudėsi Stuttgarte laikyti keturi labiausiai žinomi teroristai. Du vyrai nusišovė, viena moteris pasikore ir viena peiliu taikė sau į širdį. Pastaroji dar gyvens. Kadangi jie buvo jau prieš tai izoliuoti, todėl liko neišspręsta mįslė, kaip pateko ginklas į nusižudusiųjų rankas. Jų simpatikalia kaltina vokiečius nužudymu, bet be pagrindo, nes padarytas tyrimas konstatavo savizudystę. Plačioji visuomenė yra patenkinta jų nusižudymu.

Dar prieš lėktuvo pagrobimą buvo jau nutrukę visi ryšiai su pagrobėjais. Jie nepranešinėjo nei apie likimą pagrobtojo, nei apie savo reikalavimus. Tik po poros dienų po lėktuvo išlaisvinimo pranešė kairiųjų ekstremistų laikraščiui "Liberation" Paryžiuje, jog pagrobtojas darbdavių sąjungos pirmininkas yra nužudytas, ir nurodė vietą, kur yra lavonas. Pasirodo, pagrobėjai laikė pagrobtaį Prancūzijos Elzase. Ten ir nužudė jį. Pagrobėjai laikė jį per 40 dienų. Visą laiką buvo intensyviai įjieskomas, bet nesėkmingai.

V. Vokietijos jurisdikcija laiko terorizmą baudžiamu nusikaltimu, o pačius teroristus kriminalinėmis gaujomis. Pagal tai jie yra teisiami ir baudžiami. Patys teroristai laiko save politiniais veikėjais, o akciją — politinę. Taip kvalifikuodami save ir savo veiksmus, jie reikalauja ir atitinkamo traktavimo.

Demonstracijos Vilniuje

Kanados televizija, radijas ir spauda spalio 30 ir 31 d.d. paskelbė žinią apie demonstracijas bei riaušes Vilniuje. Pasak AP žinių agentūros, Vilniuje spalio 10 d. įvyko futbolo rungtinės tarp vietinės ir Smolensko rusų komandos. Rungtynių metu publika pradėjo šaukti: "kacapai", "rusai lauk" ir pan. Tai buvo girdima ir per televiziją, kuri buvo išjungta.

Žinios perdavėjas nenurodo, kodėl kilo tokia reakcija. Matyt, lietuvių futbolo komandai buvo padaryta kokia nors skriauda. Pasibaigus rungtynėms apie 9 v.v., 15.000 minia pradėjo žygiuoti Vilniaus gatvėmis, daužyti langus, plėšyti komunistinius plakatus, vartyti ir padeiginti automobilius bei autobusus. Milicija su pagalbiniais daliniais ir saugumiečiais bandė suimninti demonstrantus, bet šie emė pulti milicininkus ir ginti bei vaduoti suimtuosius. Vis dėlto dalis demonstrantų

buvo suimta ir nugabenta į milicijos būstines. Kiek jų suimta, nežinoma. Manoma betgi, kad susidarė nemažs skaičius, nes vėliau, bene ketvirtą dieną po pirmųjų demonstracijų, įvyko dar viena. Ar pastaroji žinia teisinga, AP agentūra negalėjusi patikrinti. Ji minėta informaciją apie demonstracijas Vilniuje gavusi iš pirmosios pagalbos pareigūno ruso Aleksandro Podrabinek, kuris lankėsi Lietuvoje ir yra kovotojas už žmogaus teises. Jis gautas žinias perdavęs Vakarų žurnalistas Maskvoje.

Apie Vilniaus demonstracijas rašė ir "Vakarines Naujienas". Pasak jų, riaušes sukėlė "girti chuliganai". Sovietinės istaigos iki šiol tuo reikalu nedavė jokio pareiškimo. AP pastebi, kad Lietuva buvo rusų okupuota 1940 m. ir kad iki šiol joje buvo jau du sukilmai — 1956 ir 1972 m., kai tūkstančiai demonstrantų gatvėse šaukė "Laisvę Lietuvai!"

Pasaulio įvykiai

JUNGTINES TAUTOS SAVO VISUMOS POSEDYJE 131:1 BALŲ SANTYKIU priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Izraelis sustabdytų žydiškų kaimų steigimą okupuotose arabų žemėse. Rezoliucija pasisako prieš betkokių geografinius ar demografinius pakeitimus 1967 m. užimtoje arabų valstybių teritorijoje, įskaitant ir Jeruzalę. Prieš šią rezoliuciją balsavo tik Izraelio ambasadorius Ch. Herzogas. Septynios valstybės susilaikė, jų tarpe ir JAV. Prez. J. Carteris kaimų steigimą laiko kliūtimi Zenevoje norimai sušaukti konferencijai. Kanada šį kartą taip pat balsavo už rezoliuciją, o užsienio reikalų min. D. Jamiesonas savo opoziciją tokiem kaimam pareiškė premjerui M. Beginui, viešėdamas Jeruzalėje. Rezoliuciją išprovokavo M. Begino nutarimas išjungti šešis kaimus vakarinėje Jordano epakrantėje iš karinės administracijos ir perduoti civilinei. Toku žingsniu jiems suteikiamas oficialus premjero M. Begino vyriausybės pripažinimas. Finansų min. S. Ehrlichas paskelbė ekonominių kontrolių atšaukimą, grąžindamas Izraeliui laisvo ūkio principus. Izraelio svarbi bus leista susirasti savo tikrąją vertę tarptautinėje rinkoje. Už dolerį dabar mokama apie 10 svarų. Spėjama, kad svaro vertė sumažės trečdaliu ir kad doleris tada bus vertas 15 svarų. Seniau Izraelio gyventojai visą užsienio valiutą turėdavo išsikeisti į svarus, o dabar ją bus leidžiama laikyti Izraelio bankuose. Šios priemonės dėka tikimasi prisivilioti daugiau kapitalo iš užsienio.

Nauja auka

Nauja teroristų auka tapo Amsterdame pagrobta žydų kilmės olandų milijonierius M. Caransa. Po kelių valandų du laikraščiai buvo painformuoti telefonu vokiečių ir olandų kalbomis, kad milijonieriaus pagrobėjai yra Raudonosios armijos nariai. Už M. Caransos gyvybę jie pareikalavo karalienės Julijanos atsisistatydinimo ir laisvės teroristui K. Folkertsiui, kalėjime atsidūrusiam dėl olando policininko nužudymo per-

Skaudi pamoka

Kai Jungtinės Tautos svarstė rezoliuciją, skelbiančią kovą lėktuvų grobėjams, prieš ją griežtai pasisakė komunistinio Vietnamo atstovas N. V. Luu. Pasak jų, rezoliucijos negalima nukreipti prieš žmones, kurie desperatiškomis priemonėmis kovoja už savo teises. Komunistas N. V. Luu tada netikėjo, kad jo žodžiai bus pranašiški. Keturi vietnamiečiai, ginkluoti pistoletu ir peiliais, privertė iš Saigono į Phu Quoc salą skridusį keleivinį "DC-3" lėktuvą (Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

- Saulėlydžio diena
- Vėlinės prakalba į gyvuosius naujos dimensijos kalba
- Bonna už spygliuotų vielų
- Pranešimas apie siaučiančius teroristus V. Vokietijoje
- Didžiam dalykui mažas dėmesys
- Daugiakultūrės Kanados mozaika galėtų tapti jėga
- Karštieji Brazilijos klausimai
- Kardinolo pasikalbėjimas su vietiniu žurnalistu
- Lietuvis tarp vokiečių
- Mūsų bendradarbis rašinyje apie Reinholdą Rednerį
- Esame reikalingi lietuviškos paramos
- Pokalbis su Venecuelos lietuvių jaunimo pirmininku
- Medellino "Gintaras" pas kolumbiečius
- Kolumbijos lietuvių jaunimo šokėjų grupė
- Sporto darbuotojų suvažiavimas
- SALFASS ir Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės
- Naujųjų laikų Lietuvos istorija
- Dr. J. Jakštas tešia Pr. Čepėno veikalo recenziją

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiami numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiskia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

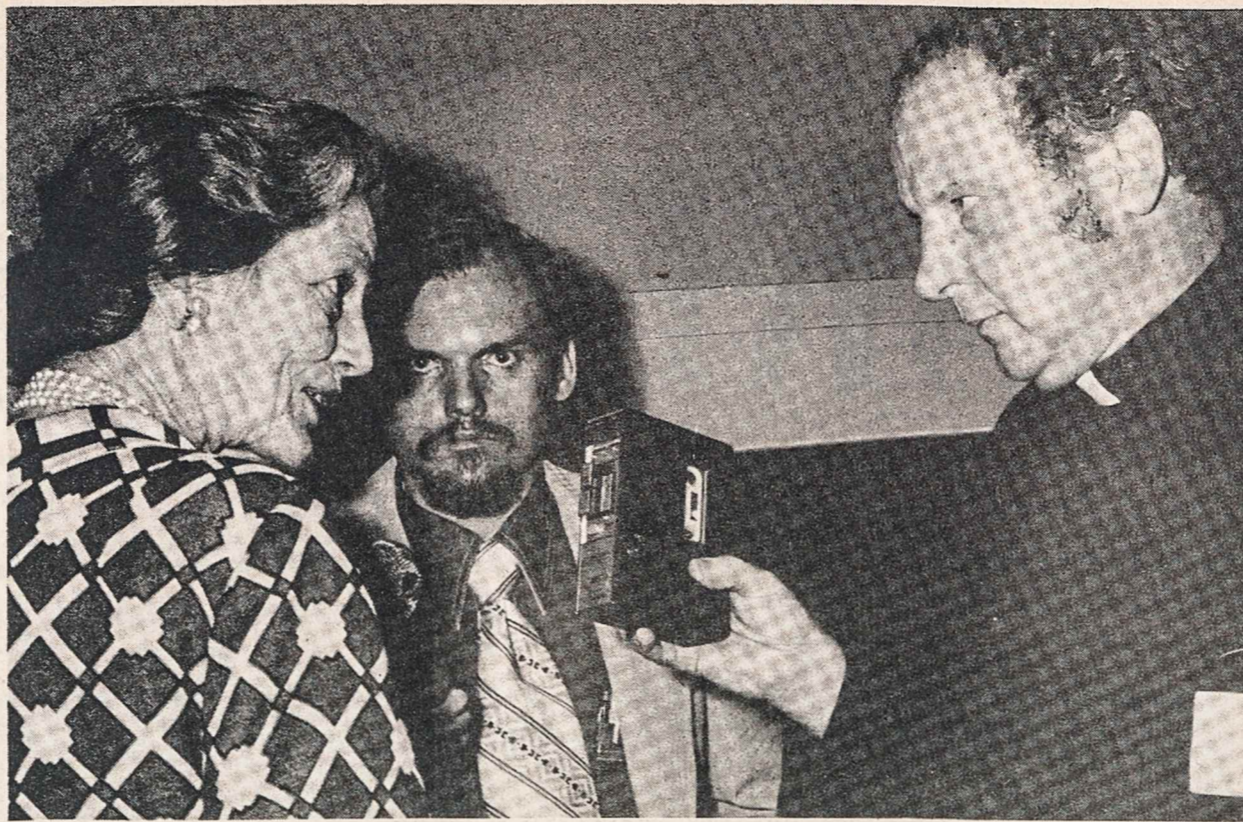
* **"BŪTI AR NEBŪTI — TOKS YRA KLAUSIMAS"**, sunkia anglų kalba ištarė 78 metų amžiaus senelis kardinalas Frantisek Tomasek, pasitikdamas iš JAV atvykusį kard. John Krol. Tuo jis nusakė K. Bendrijos padėtį Čekoslovakijoje. Kard. Krol lankė Čekoslovakijos vietoves, kur buvo augęs ir gyvenęs jo pirm-takas Filadelfijos vyskupijoje, neseniai šventuoju paskelbtas vysk. J. Neumannas. Kard. Tomasek aiškino jam, kaip stengiamasi vykdyti slo-vadinį darbą komunistų kontroleje. Katalikiškos mokyklos ar organizacijos yra griežtai uždraustos. Vieni-uoji negali priimti naujų kandi-datų. Kunigų skyrimams reikia gau-ti leidimą iš komunistinės valdžios. Taipgi tik su komunistinės valdžios leidimu kandidatai gali stoti į dvi dar tebeveikiančias kunigų semina-rijas. Vyskupai net negali rašyti ga-nytojiškų laišku be valdžios cen-zūros. Anot kard. Tomasek, kryžius yra ten gyvenančių katalikų švie-sa, stiprybė ir viltis. Dviem vysku-pam šiuo metu Čekoslovakijoje ne-leidžiama eiti savo pareigų. Teoriš-kai imti, galima vaikams mokytį ti-kybos mokyklose, tačiau tam vaikai turi pristatyti savo tėvų raštiškus prašymus, kuriuos nevisi tėvai nori rašyti, nes parašiusieji netenka savo užimtųjų geresnio darbo vietų. Šventovėse joks religinis mokymas neleidžiamas, tik pamokslas Mišijų metu. Jau dabar labai trūksta kuni-gų: Prahos vyskupijoje yra 640 pa-rapijų ir tikta 348 kunigai. Naujai pastatytuose rezidenciniuose rajonuose jokių naujų šventovių statyti neleidžiama.

* **ZUDYMAS ŽMOGAUS IS GAI-LESCIO** Vatikano dienraštyje "L'Os-servatore Romano" buvo pavadinti moraliskai absurdiški ir sau prieštaraujanti veiksmu. Komenta-ras buvo padarytas ryšium su žiauriu įvykiu Romoje. Antonella Pizzo, 72 m. amžiaus moteris, gule-jo ligoninėje po nesėkmingos vežio operacijos. Jos vyras Giacomo Pizzo, 70 m., praleido visą dieną su žmo-nos lovos. Paskui vakare užgesino kambario šviesas, trenkė žmonai į galva, kad netektų sąmonės, ir mir-

tinai subadė jos krūtine. Anot Vati-kano dienraščio, šis veiksma aiškiai parodo eutanazijos pobūdį, kuris pats sau prieštarauja. Vadinamas eutanazija žmogaus pamišimo for-ma, laikraštis pabrėžia, kad tiesiog sunku išaiškinti kaip meilė žmogui, kuri buvo tokia stipri, jog negalėjo pakęsti jos kancios vaizdo, galėjo jį nuvesti prie tokio žiaurais ir meilei prieštaraujancio veiksmo.

* **DIDŽIOSIOS BRITANIJOS ISTA-TYMAS**, reikalaujantis, kad karališką-ji sostą užimtų tik anglikonas ir vestų tik protestantinio tikėjimo as-meni, siūlomas atšaukti. Tokį siūly-ma ilgu straipsniu pateikė Ronald Butt Londono laikraštyje "Sunday Times". Jo manymu, tai būtų graži dovana karališkajai šeimai jubilė-jinių metų proga. Istatymas, draudžias katalikui užimti karališkąjį sostą, buvo išleistas 1688 m., kai katalikas karalius Jokūbas III buvo nuverstas ir jo vietą užėmė protestantas karalius Vilius III. Tame įstatyme rašoma, jog kiekvienas asmuo, ku-ris susitakys su Roma ar išpažins popiežiškąją religiją, sustuoks su popiežiu pripažįstančių asmeniu, bus išskirtas iš paveldėjimo ir niekadus negalės pasiekti šio krašto vainiko bei valdžios. Butt manymu, dabar dauguma gyventojų nesipriešintu, jei būsimasis Anglijos karalius su-situoktų su katalike. Jis net nenu-matąs gyventojų pasipriešinimo, jei karališciai būtų katalikai ir paveldėtų karališkąjį sostą. Kadangi An-glijos karalius yra kartu ir Angliko-nų Bendrijos galva, tai toks atvejis ešą tik palengvintų Anglikonų Bend-rijai susijungti su Katalikų Bend-rija.

* **V. VOKIETIJOS VYSKUPAI** bendrame pareiškime pasmerkė te-rorizmo bangą, kuri šiais metais nu-siaubė V. Vokietija. Tarp įvairių te-rorizmo priežasčių pagrindinėmis jie laiko žinių sklaidimo priemones ir teorija, kad bendruomenė yra socia-linių klasių kovų išdava. Vyskupai pagyrė policiją ir valdžią už rūpestį bei pastangas apsaugoti krašto kon-stituciją bei jos įstatymus ir pažadė-jo savo paramą kovoje su terorizmu.
KUN. J. STS.

Baltiečių demonstracijoje Vašingtone kun. K. Pugevičius rekorduoja sen. Fenwick pareiškimą A. Dudaravičius

Klaikūs praeities šešėliai ir tikrovė

Retrospektyvus reportažas apie lietuvių- žydų santykius

ZECHARJA ČESNA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

***

Apžvelgdamas visą pokario laikotarpį, praleistą Tarybų Lietuvoje, galiu, reikšdamas tik savo nuomonę, tvirtinti, kad žy-dams Lietuvoje visais atžvil-giais buvo geriau, negu kitose Tarybų Sąjungos srityse, kas neabejotinai liudija lietuvių to-leranciją. "Atodrekiu" metu (Stalinui mirus) Vilniuje ir Kau-ne susikūrė žydų meno savi-veiklos kolektyvai. Lietuvoje sukurto precedento pagrindu Rygoje susibūrė žydų choras, bet jis netrukus buvo išvaikytas. Žymiai vėliau žydų savi-veiklininkų grupė susibūrė ir Moldavijos sostinėje Kišiniove, bet visos Maskvos, Leningrado, Kievo ir Minsko žydų jaunimo pastangos pasiekti vilniečių ir kauniečių pavyzdžiu nuėjo nie-kais.

Lietuvos augstųjų pareigūnų požiūri į žydų kultūrą charakte-rizuoja toks epizodas. LTSR Kultūros ministerį Banaitį pa-siekė skundas, kad į Vilniaus žydų meno saviveiklos repertu-ara įtrauktos ir Izraelio dainos hebrajų kalba, nors oficialiai kolektyvui buvo leista propa-guoti tik Rytų Europos žydų folkloro žydų-jidiš kalba.

— Jei lietuviui dainuoja apie Nemuną ir rusai apie Volgą, — pareiškė Banaitis, — kodėl gi žydams nevalia dainuoti apie Jordaną? Žodžio iš dainos neiš-mesi".

***

... Kovos už teisę grįžti į istorinę tėvynę — Izraelį įkarš-tyje 1971 m. rugpjūčio 1 d. (Avo mėnesio 9 dieną pagal žy-dų kalendorių; tą dieną buvo sugriauta Jeruzalės šventykla) apie 300 Vilniaus žydų bandė Paneriuose — masinių žydų žu-dynių nacių okupacijos metu vietojie surengti gedulingas pa-maldas. Milicija neleido mūsų prieš tautą savivale, mes prisigėmė geltonas šešiakampes žvaigždes (karaliaus Dovydo skydą) ir su-sirikavę išžygiavome į Vilnių. Demonstracija buvo didžiai išpudinga. Miesto pakrastyje mi-licininkai puolė demonstrantus, brutaliai išvaikė mus ir keletą suėmė. Viso pasaulio radijo sto-tytys tą patį vakarą pranešė apie šį įvykį Vilniuje. Kitą dieną LKP CK įvyko audringas posė-dis. Valstybės saugumo komite-to (KGB) viršininkai šiame po-sėdyje pareiškė, kad žydus nu-raminti galima tik viešu teismo procesu, lygiai kaip Leningra-do, Rygos ir Kišiniovo saugu-miečiai padarė. LKP Centro ko-miteto pirmasis sekretorius An-tanas Sniečkus kategoriškai at-metė šį pasiūlymą, pabrėžęs, kad Lietuvai pakanka Panerių ir Devinto Forto ...

Tiek Lietuvai, tiek ir Izrae-liui nepavyko su geografija. Ne-didelis Nemuno kraštas, iš visų pusių slavų apsuptas, šimtme-čiais kovoja už savo nepriklausomybę, ir, deja, nesėkmingai. Izraelis — siauras žemės ruo-želis tarp Viduržemio jūros ir Di-džiosios dykumos — štai jau be-veik 30 metų atkakliai ginasi nuo jį supančių arabų, norinčių jį žūt-būt sunaikinti.

Netgi mūsų sostinių proble-ma panaši. Lenkai pretenduoja į Vilnių, arabai — į Jeruzalę. Lietuviai turi diasporą — apie milijoną jų gyvena laisvajame pasaulyje, ir vienas Dievas tei-žo, kiek jų vargsta Sibire, Mes, kiek jų vargsta Sibire. Mes, žydai, apie du tūkstantmečius

Išblaškyti po pasaulį, tik dabar renkamės Žadetoje Žemėje. Lietuvių pasipriešinimo sąjūdis, visam pasauliui tylin, buvo ne-gailestingai nuslopintas, o žydų nacionalinis išsivadavimo sąjū-dis — sionizmas buvo neseniai ciniškosios Jungtinių Tautų Or-ganizacijos pasmerktas ir net prilygintas rasizmui.

***

... 1973 m. spalio mėnuo. Ketvirtoji iš eilės arabų, gink-luotų tarybine karo technika, agresija prieš Izraelį. Kaip ir vi-si mūsų šalies vyrai, tarnauju kariuomenėje. Atokiam pasie-nio kaime, kuriame mūsų ku-pa sustojo trumpam poilsui, su-tikau grupę vokiečių, savanoriš-kai atvykusių į Izraelį pakeisti užnugarį vyrų, išėjusių Tėvynės ginti. Spalio pabaigoje pra-sideda citrusų derliaus nuėmi-mo darbymetis.

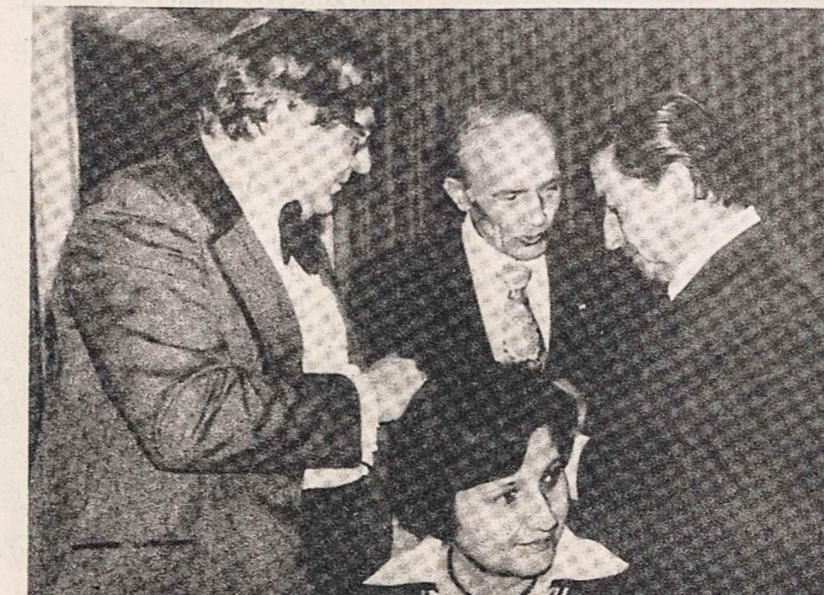
Vienas vokiečių, vardu Zig-frydas, kokių 35 metų amžiaus vyriškis, ištiesė man — Izraelio kariui šalto alaus butelį. Išsi-šnekėjome. Jis labai nudžiugo radęs pašnekovą, mokantį vo-kiškai. Zigfrydo pasakojimas mane didžiai sujaudino. Jo tė-vas — esesininkas žuvo Rytų fronte, dar jam negimus. Zig-frydas kasmet savo atostogas praleidžia Izraelyje, dirbdamas padieniu darbininku citrusų derliaus nuėmimo metu. Už-dirbtus pinigus jis aukoja Izrae-lio gynybai.

— Man niekad nepavyks bent iš dalies atlyginti skriaudą, ku-rią, galimas dalykas, jums pada-rė mano tėvas, — pasakė man Zigfrydas. — Šį kartą liksiu čia, kod grįž jūsų vyrai iš Sinajaus pusiasalio.

Mudu šiltai atsiveikinom. Kuopa tęsė žygi. Kratomas "ko-mandkare", tyliai mažėdamas apie Zigfrydą ir jo bičiulius, atskubė-jusius iš Vokietijos mums į tal-ką. Ir ciniškame XX amžiuje yra nemažai dorų žmonių, ne-praradusių moralinės pareigos jausmo. Dar viena mintis, tarsi žaibas, praskrodė smegenis: kaip būtų smagu, jei šitiekiau pafrontėje tokią laisvojo pasau-lio lietuvių- savanorių grupę ...

Mano manymu, lietuvių lai-svajame pasaulyje turėtų pada-ryti žygių, kad skiriantieji mus barjerai būtų galiausiai įveikti. Lietuviai, gyvenantieji Nemuno krašte, anapus geležinės uždan-os, tiek elimiai, tiek ir vado-vai, sugebėjo per ilgesnį laiką nugalėti priešiškaumą į prieta-ringą įtarumą, nepaisant rusiš-kojo kolonijizmo "skaldyk ir valdyk" metodo, taip plačiai šiame straipsnyje aprašyto.

Kolumbijoje, Medellino mieste, pagerbiamas ten koncertavusio "Aido" choro dirigentas sol. V. Verikaitis (kairėje). Viduryje — dr. V. Gaurišas, dešinėje — miesto burmistras įteikia žymenį, priekyje — burmistras žmona

Kolumbijoje, Medellino mieste, pagerbiamas ten koncertavusio "Aido" choro dirigentas sol. V. Verikaitis (kairėje). Viduryje — dr. V. Gaurišas, dešinėje — miesto burmistras įteikia žymenį, priekyje — burmistras žmona

Mūsų klubo nariui
TOMUI staiga mirus,
jo tėvus, valdybos narį ADOMĄ ir jo žmoną MAI-LĄ BUINIUSI bei gimines nuoširdžiai užjaučia ir draugeliūdi—
Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotų Klubo "Giedraitis" valdyba

Mūsų kredito unijos nariui
ATA Juozui Žemaičiui
mirus, jo žmonai DENISE, sūnums ROBERT ir PIER-RE bei artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Dviejų jaunuolių kapai

Mes įėjom be laukimo, nes bu-vom mieli svečiai. Gal taip buvo pagerbtas medicinos profeso-rius, kuris mus savo automobi-liu atvežė.
Aplankėm namą, kuriame il-gai ir laimingai gyvenom jau-nystėje su tėvais. Pastarieji ilsi-si svetimoje žemėje — vienas žiūrėdamas ir gražųjį Herkuleso kalną Mattenbergo kapinėse prie Kasselio, kitas — Toronto Anapilyje. Grįžome į gražią dė-dės (5 metais jaunesnio) rezidenciją — palikimą prof. Jode-lės, kurio dukte išėjo anksčiau ir Anapus, jauna pakirsta leuke-mijos. Jos kapo bareljefas pri-mena jauną gėlę, tebežydičią pačiame jaunatvės gražume. Tė-vai ir uošviai guli ten pat, o bro-liai — toli Amerikoje radę prie-globstį.

Skubėjom atgal į Vilnių ir tu-rėjom viltį sutikti Moniką Miro-naite, mirusiojo seserį, lietuviš-kąją Ingrid Bergman. Galbūt greitai laiku pamatysime ją Ibs-seno Noros vaidmenyje ...
Kartą Toronte, besikalbant su svečiais, paaiškėjo, kad skulpto-rus Grybas irgi dirbo su vienu tolimu giminaičiu. Prisiminę gė-rėjomės Jono Jurėno šeimą, jauniausio iš visų keturių bro-lių. Kas pažįsta Joną ir Almą Jurėnus, žino, kad jie užsitar-nauja geriausių tėvų vardą. Bet likimo ironija: jaunas 17 metų Jokūbas - Petras Jurėnas, grįž-damas iš draugo, žuvo artį tėvų namų. Automobilis, trenkęs ir stulpą, užsidegė ir tik po ilgokų pastangų (pora policijos parei-gūjų apdegė) jaunuolis buvo iš-vaduotas. Deja, pakeliui į ligo-ninę mirė. Sužinojau apie nelai-mę sekančią dieną, kai paėmiau paskaityti laikraštį. Vestuvės neįvyko, jų vietoje gedulas ap-gaukė visą šeimą, gimines ir ar-timtuosius. Niekad nesu mačiusi tiek daug gražiausių gėlių. Gra-žiausioji betgi buvo patsai jau-nasis Jurėnas. Atrodė užmigęs, ir bijojau palytėti, kad nenubus-ty. Motinai netgi atrodė, kad reikėtų dar leisti jam pamiego-ti bent 20 minučių, nes jis vik-rus ir mokykla netoli ...

Praėjo kuris laikas, ir mudvi su seserimi aplankėm mirusiojo tėvus. Tėvas atsprasė ir iš-ėjo į lauką, nes ešą jam prie darbo lengviau. Motina pasiliko viduje. Sklaidėm nuotraukas ir visur visur buvo jaunasis Jurė-nas su šypsena kaip saulė nu-šviečianti šešėlius. Dideleje nuotraukoje — su visa Etobico-ke ledo ritulio komanda (jis va-dovavo jai), stovykloj, mokyk-loj, namuose ir vasaros metu su tėvais ir daugais. Jis buvo vie-na šviesi saulėta diena apsniau-kusiam gyvenime.

Ant sienos juodo aksomo fo-ne išsiuvinėtos aguonėlės atkrei-pė mano dėmesį. Alma pasakė, kad tai buvusi paskutinė jaun-ojo Jurėno dovana Motinos Die-nos proga. Ji pati ją išsirinkus. Ji nežinojo, kad aguonėlės yra mirties simbolis ...

Kauno Rotušės aikštėje na-mai atnaujinami ir stengiamasi atnaujinti patį katedros fasadą. Kaip svečiai buvom gražiai su-tikti Medžiotų restorane, kad paragautume šašlyko. Briedžių ragai ir kitų žvėrių galvos, šal-mai, skydai ir kitokie ženklai puošia senoviškas menes su mediniai suolais. Restoranas labai populiarus ir gausiai lankomas (reikia palaukti eilutę ilgokai).

Grįžtu prie Petrašiūnų kapi-nių, kuriose palaidoti žymūs mū-sų tautos vyrai ir moterys. Tarp smulkių gėlyčių nepaprastai gražūs kapai su gražiausiais pa-minklais, sakančiais, kad grožis yra nesunaikinamas kaip ir at-minimas mums brangių asme-nų. Ten ilsiisi kompozitoriai, ra-šytojai, aktoriai, kariškiai ir daugelis kitų, Lietuvos vardą iš-kėlusiu ir didžiųjų tautų lygi.

Romualdo Mirono kapo taip ir neradom, o gal neužteko lai-ko, nes reikėjo dar daug ką pa-matyti. Grįžom pro Pažaislio vienuolyną, pilną gražiausių at-siminimų. Nežinau kas yra da-bar jame, nes neišdrįsau paklausti. Gal negeros dvasios ten lankosi nakčia? (Dabar pavestas M. K. Čiurlionio dailės muzėjui, Red.)

Kauno Rotušės aikštėje na-mai atnaujinami ir stengiamasi atnaujinti patį katedros fasadą. Kaip svečiai buvom gražiai su-tikti Medžiotų restorane, kad paragautume šašlyko. Briedžių ragai ir kitų žvėrių galvos, šal-mai, skydai ir kitokie ženklai puošia senoviškas menes su mediniai suolais. Restoranas labai populiarus ir gausiai lankomas (reikia palaukti eilutę ilgokai).

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMIDT
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvii Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neugūs-tos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

FLORIDA
THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878
MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiam pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamen-tai. Visur spalvotos televizijos, netoli restorano, naktiniai klubai, žvejybos vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.
Visus maloniai kviečia lietuvių savininkai — ALFONSAS IR TERESE ZEBERTAVICIAI

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMU APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas namus.
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalavimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Saldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinelės
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Baltiečių surengtame priėmime Vašingtone Lietuvos vyčių veikėja JIEVA MIGONIENĖ (viduryje) su JAV kongreso nare Feenwick ir kitais svečiais bei viešiomis

Didžiam dalykui mažas dėmesys

Turinga Daugiakultūrė Savaitė Hamiltonė • Dalyvavo ir lietuviai

KAZYS MILERIS

Užėkite Hamiltonė į Daugiakultūrę Centrą!

Maironis anais laikais, susižavėjęs Šatrijos kalnu, kvietė visus, keliaujančius į Zarėnus miškais nuo Šiaulių, ten sustoti, paganyti arklius ir užlipti į kalną augščiausią... Panašiai dabar Hamiltono lietuviai kviečia visus, pravažiuojančius pro šį miestą, minutėlei čia stabtelėti ir užėiti į Daugiakultūrę Centrą, 35 Catharine St. So. Didžiuliam valdžios duotame pastate čia yra įsikūrusios įvairios miesto etninės grupės. Jos turi čia savo kempelius-kambarius, čia vyksta įvairios paskaitos, kursai, repetitijos, parodėlės. Lietuviai labai didžiuojasi savo įsirengtu kempeliu. Jis jiems yra daug kainavęs, originalus, išradingas savo tautine kompozicija. Įeinant prie didžiųjų durų gal tave pasitiks M. Masienė, gal B. Beržaitė. Per garsiakalbį gal išgirs šaukiant V. Stanevičienės pavarde, kuri čia yra daugiakultūrės tarybos švietimo vadovė. Dažnai čia gali sutikti besisukinėjantį baltagalvį Kazimierą Mikšį, kuris, kaip Rambyno kalno sargas, prižiūri savo įsikūnijusią idėją ir dabar vis rūpinasi naujais rodniais ir saugos, kad jauniejai neįneštų kokio netinkamo pakaitalo. Ten įėjus, susidarai išpuodį, lyg tas visas didžiulis pastatas tik lietuviams ir tepriklausom.

Jau trečią kartą

Tuose daugiakultūriuose rūmuose rugsėjo 27 — spalio 1 d. įvyko ir Daugiakultūrė Savaitė. Siemet ji buvo jau trečioji. Teko ir pernai dalyvauti tokioje savaitėje, kur pakviesti augšti valdžios žmonės dažė daugiakultūrio pastato langus, sodino tautybių sugyvenimo klevą, "Stelco" prezidentas atidarė fabriko dovanotą biblioteką, buvo rodomi kino spektakliai ir vaišinamasi įvairių tautinių kulinarijų patiekalais. Ana savaitė buvo daugiau pasimuginimo pobūdžio. Siemetinė savaitė buvo studijinė. Čia buvo įvairūs simpoziumai, kur buvo gvildenamos kanadiškosios kultūros apraiškos. Taryba, rengdama šią savaitę, norėjo sužinoti visas dabartines daugiakultūriškumo problemas, kad galėtų nukreipti savo veiklą jų linkme. Pakviesti įvairūs savo sričių žinovai skaitė paskaitas, vadovavo diskusijoms, seminarams, darbo sesijoms. Buvo diskutuojamos trys pagrindinės temos: gimtosios kalbos mokymas, paruošimas vadų ir ryšių priemonės.

Gimtosios kalbos mokymas

Iš gimtosios kalbos mokymo galėjau išklausti dvi paskaitas. Pirmą vakarą kalbėjo prof. dr. Sharon Lapkin, pareigūnė iš Ontario daugiakalbčio mokymo projekto. Ji kalbėjo apie Kanadoje pradėtą daugiakalbščio programą ir apie gimtosios kalbos mokymo kursą prie kanadiškos mokyklos. Tai prasidėjo prieš 7 metus, kai St. Lambert gyventojai paprašė savo miesto švietimo tarybą leisti jų mokyklai naudoti dvi dėstomas kalbas — anglų ir prancūzų. Tai prasidėjo kaip bandymas, stebint iš to gerasias ir blogasias puses. Šiandien niekas jau tokio mokymo nebebebejoja, visa tai jau yra išplėsta, įtraukiant ir kitų gim-

tasias kalbas. Kadangi Kanadoje švietimas yra kiekvienos provincijos reikalas, tai Alberto didesnės ukrainiečių bendruomenės yra išreikalavusios, kad jų mokyklose pusė pamokų būtų dėstoma angliškai ir kita pusė ukrainiečių. Jie nori, kad jų vaikai nepramoktų, bet pilnai išsivintų savo tėvų kalbą. Antrą vakarą pagrindiniu paskaitininku buvo Anthony Mollica, taip pat švietimo ministerijos pareigūnas, kalbų mokymo instruktorius. Jis savo paskaitoje su įvairiomis pagalbiniomis priemonėmis pademonstravo, kaip kalbos mokymą galima padaryti malonų ir išdaigingą. Jis naudojo įvairiomis skaidrėmis, prožektoriais ir savo geru itališko mokytojo talentu. Sakė, kad kalbos nuo kultūros negali atskirti — dėstydamos itališkai, turi pats pasidaryti italu ir elgtis kaip toks. Europiečiams "How are you?" yra klausimas, o mums čia pasisveikinimas. Reikia mokyti vaiką realioj aplinkoj, tokioj, kokią jis apie save mato, o nenukelti jo į kažkokią mitologinę praeitį. Labai geras ir vaikus dominantis kalbos ir žodyno mokymas yra su kryžiažodžiais, komikais ir garsinim priemonėmis.

Vadų paruošimas

Šiame seminare kalbėjo Vincent G. Kerrio, parlamento atstovas iš Niagara Falls, kuris buvo pristatęs kaip daugiakultūriškumo kritikas. Bet čia jis apie jokią kritiką nekalbėjo. Jo tema buvo apie gerų vadovų paruošimą. Jis sakė, kad visokios grupės ir nauji sambūriai, kaip ir šitas, jei nori išlikti, privalo turėti gerus ir paruoštus vadus. Būti vadu reikia būti kaip ir tėvu — pasiimi visą atsakomybę, visus rūpesčius. Istorijoj vadovai pavaldavimas yra keitėsis. Aštuonioliktame šimtmetyje J. Rousseau jį vaizdavo dvejopą: vieną, kuris kitus išnaudoja, ir kitą, kuris eina iš to išnaudojimo vaduotui. Dvidešimto šimtmėčio vidury vieni vadai išvedė iš ekonominės krizės, kiti vedė į sunkius karus. Šiais laikais, kai kalbama apie vadą, dažniausiai kalbama apie politinį vadą federacinę, provincinę ar savivaldybinę plotmę. Šiandien yra jau įsteigti specialūs mokslai paruošti vadovavimui. Be žinių, jis dar turi turėti ir vadui reikalingas savybes. Išrinkimas tavęs vadu nepadaro. Gen. D. Eisenhoweris gerą vadą vaizdavo toki, kuris kitų nestumia, bet traukia. Toks daug pasiekęs, kuris vadovavimui siekia iš meilės ir entuziazmo. F. J. Kennedy anuo met kalbėjo, kad mums jau dabar reikia naujos generacijos vadų, kurie galėtų laimėti šių dienų naująjį pasaulį. Kalbėtojas minėjo Kanados istorijoj buvusius didžiuosius krašto vadus, kurie beveik visi buvo liberalų partijos nariai, kaip ir pats kalbėtojas.

Komunikacijos priemonės

Komunikacijos tema kalbėjo Paul Kidd, vietos radijo ir televizijos komentatorius. Savo paskaitą "The news media's task" jis pradėjo paaiškindamas spaudos, radijo ir televizijos paskirtį, kuri esanti informuoti, supažindinti ir nuteikti. Kai mes per dieną susitinkame ir pasidaliname naujienomis gal su "kokiais 2 ar 4 asmenimis, radijas, televizija ir laikraščiai naujienomis dalinasi su labai di-

deliu žmonių skaičiumi. Čia jau yra masinė komunikacija, turinti labai didelę jėgą. Spauda užspuolama, kada ji per daug pasako arba nedasako. Su ja ypatingai atsargūs yra politikai. Žinių perteikimo profesijoj taip pat einama prie tobulėjimo, kaip dabar ir kiekvienoj profesijoj. Patekti į kanadišką spaudą su etninėm žiniom nėra taip lengva. Bet tai priklauso, kur esi. Sitame Toronto, Hamiltono ir Buffalo trikampyje visos radijo ir televizijos stotys turi pakelti labai didelės varžybas. Tų stočių labai daug, ir joms reikia kovoti, kad tik daugiau klausytojų bei žiūrovų atsiskų jų stotį. Tad čia duodamos programos turi būti augsto lygio, įdomios masėms. Etninių bendruomenių aktualijos dažniausiai būna pasikartojančio pobūdžio. Pasiūstos ir redakcijai kelios brošiūros dar nereiškia, kad laikraštėje apie tai tuoj pasirodys straipsnis. Laikraščiai nori jau paruoštos, spausdintinos medžiagos. Tie žmonės per daug užsiėmę, kad galėtų viską perskaityti. Su atnešta laikraščiu medžiaga nereikia sustoti prie sekretorės stalo, bet įieškoti pasimatymo su vienu iš redaktorių. Asmeninis susitikimas daugiau ką gali padaryti. Šiandien krašte angliškai kalbantys jau nebesudaro daugumos, tad dabar jau ir kitom kultūrom pasireiškė galimybės gerėja.

Nesutelkta jėga

Ar mes Kanadoje pakankamai dėmesio skiriame mūsų daugiakultūriam sąjūdžiui? Į daugiakultūriškumą gal daugiau žiūrime kaip į įstaigą, iš kurios kartais galime gauti pinigų savo organizacijai. O juk Kanados vyriausybė yra paskyrus tam reikalui ir ministerį. Tom pareigom naujai paskirtas Norman Cafik buvo atvykęs ir į Hamiltono daugiakultūrę savaitę ir čia pasakė entuziastingą kalbą. Kaip būtų buvę gerai, jeigu čia būtų pamatęs didelę minią žmonių. Deja, taip nebuvu. Tuos visus pinigus mums duoda besigerindami politikai, žiūrėdami į mus kaip į susigrūpavusią jėgą. Ar mes iš tikro tokie esame? Seniau dar teko girdėti vieno išėinančio Daugiakultūrio Centro direktorijos prezidento atsiveikinimo kalbą, kuris lyg ir nusiskundė, kad negalėjęs įgyvendinti ir pasiekti to, ko norėjęs, nes nesulaukęs iš kitų tikėto prisidėjimo ir entuziazmo. Jis sakė, kad etninė, t.y. trečioji kanadiečių grupė šitame krašte gali būti tikrai didelė jėga, jei visi tai suprastų ir vieningai to siektų. Ar ne daugiakultūris sąjūdis krašte padarė tai, kad mūsų lituanistinės, vadinamos vargo mokyklos dabar jau pasidarė valdžios pripažintos švietimo institucijos, kur mūsų mokytojas jau mokamos algos ir vaikai aprūpinami mokymosi priemonėmis?

Karštieji Brazilijos klausimai

Kardinolas Vincente Scherer atsako į žurnalistų klausimus

RIMAS AMALVSKIS

Mūsų bendradarbis Brazilijoje

Didžiai gerbiamas visos katalikiškosios visuomenės Porto Alegre arkivyskupas kardinolas Dom Vincente Scherer pateikė spaudai keletą minčių kraštą jaudinančiais klausimais.

Žurnalistų klausiamas, ar tiesa, kad jis esąs didžiausias konservatorius Brazilijoje, atsakė:

— Esu konservatorius doktrinos atžvilgiu, kuri ateina iš Kristaus, bet esu naujovių šalininkas metodų ir pastoracinės akcijos srityje, kuri pagal laiką ir situaciją turi būti keičiama...

Dėl K. Bendrijos santykių su vyriausybe jis trumpai atsakė:

— Yra vienas kitas aštresnis brožas, kurio galima būtų išvengti, nedarant tokio didelio aliarimo tiek vietoje, tiek ir užsienyje. Tai sudaro labai negatyvų įspūdį.

Klausiamas, kaip žiūri į skirtingumus pačioje Katalikų Bendrijoje, kaip atrodo vysk. Lefebvre lankymasis Brazilijoje, ar Bendrijoje galima vidaus demokratija, atsakė:

— Katalikų Bendrijos doktrina, Kristaus paskelbta, yra vieninga. Bendrijos nariai yra vieningi iš pagarbos, meilės, draugiškumo ir pasigalėjimo. Atsitinka ir yra skirtumų ir neišvengiamų, kurie laisvai diskutuojami. Lefebvre klausimas yra skaudus, nes liečia Bendrijos autoriteto pagrindus, bet tai banga, kuri nuplunkia. Bendrijos autoritetas nepriklauso nuo liaudies balsavimo, todėl ir negalima kalbėti apie taip suprasdam demokratiją.

— Kaip žiūrite į krašto žemę? Kokia jūsų nuomonė dėl mažųjų ir agrarinės reformos Brazilijoje, kuri šiaandien tiek aktuali?

— Krikščioniškoji socialinė doktrina didžiuliais latifundijas laiko priešingas teisingumui, jos negali būti vienišios, kuriai žemė yra vienintelis pragyvenimo šaltinis...

— Kokie skirtumai šiaandien yra atšiaurūs tarp K. Bendrijos ir vyriausybės?

— Kiaip jau minėjau, skirtumai reiškiama tik laikuriose mažai svarbiose šakose, kuriuos galima būtų išlyginti, nelaužant vienos ar kitos pusės autoriteto ir vengiant negatyvaus nuskambėjimo krašte ir užsienyje. Tai būtų tikrai labai nuostolinga Brazilijos prestižui...

— Jūsų Eminencija sakote, kad Bendrija iš esmės yra konservatyvi institucija, todėl norėtume žinoti jos požiūrį į šių dienų jaunomone.

— K. Bendrija yra ir visada bus iš esmės konservatyvi Kristaus paliktos doktrinos atžvilgiu, ir kas to nepripažįsta, atsistoją už Bendrijos ribų. Metodai ir pastoracinė akcija respjektuoja konkrečią situaciją ir todėl visada gali būti keičiami...

— Jūs esate žinomas kaip vienas iš konservatyviausių kardinolų. Kiek tai yra teisinga? Ir kokie, tiksliaiariant, Jūsų santykiai su CNBB (Brazilijos vyskupų organizacija)?

— Taip, esu konservatorius ir atnaujintojas tikrąja žodžio prasme. Esu griežtas ir nenulaidus tikėjimo gynėjas: tai konservacija be jokiu kompromisų. Metodai ir formos konkrečiam veikime priklauso nuo to, kas turi išlikti nepaliečiama ir kas turi būti keičiama dėl pasikeitusių sąlygų. Iki šiol niekas nenustatė tikslaus kriterijaus, kas yra konservatorius ir kas progresistas. Vieniems konservatorius reiškia atsilikimą, kitiems progresistas — pavišutinį išsišokelį ir grovėją. Šitokia klasifikacija labai nerimta, todėl ir įvyksta klaidų bei nesupratimų...

— Kaikurie vyskupai skelbia, kad tikrai vyksta marksistinės ideologijos infiltracija Brazilijos vyskupų ir kunigų tarpe?

— Nežinau nė vieno kunigo, nei vyskupo Brazilijoje, kuriam

galima būtų primesti tokį aštrų kaltinimą. Žinau, P. Amerikoje ir Europoje egzistuoja "socialistų - krikščionių sąjūdžiai", kurie priima pagrindinę marksizmo filosofijos doktriną. Nelaimė, šitiems sąjūdžiams priklauso ir dvasiškijos atstovai, nežiūrint augstosios hierarchijos cenzūros ir perspėjimų... Tai abiem pusėm nėra maloni padėtis.

— Gal teiktumėtės išreikšti savo nuomonę dėl šiaandien visose Brazilijoje plačiausiai komentuojamų ir net komunistais vadinamų dviejų vyskupų — dom Pedro Casaldaliga ir dom Tomaz Balduino?

— Deja, ne man priklauso juos teisti...

— Ar tikite, kad misijonierių darbas atliekamas katalikų kunigų Brazilijos gilumoje (turime galvoje du kunigus šiaurės amerikiečius, dirbusius Recifeje) laikytinas priešvalstybiniu darbu tarp vargšų ir skriaudžiamų?

— Nepažįstu nė vieno vyskupo Brazilijoje, kurio veiklą galėčiau šitaip interpretuoti. Bet esu daug skaitęs spaudoje, kad yra tokių, kurie nesąmoningai panaudoja išsireiškimus, būdingus Rusijai ir jos satelitams. Aš esu tikras, kad nevisuomet tiesioginis aštrus puolimas yra geriausias būdas apginti nukriaustųjų teisėms.

— Kokia jūsų manymu, K. Bendrijos ateitis?

— Jos ateitis nedaug nutols nuo praeities. Teks patirti taborus ir kalvarijas, hosanas ir paniekinimą, gėrį ir pavojingas audras. Lygiai, kaip Kristus yra pasakęs: negali mokynus būti didesnis už mokytoją. Tikiu ir jau matau, kad pildosi Jono XXIII pramatytas ateinantis naujas tikėjimo pavasaris ir jis jau pražysta Vatikano santarybos dvasioje.

— Kaip žiūrite į dvasiškijs skiriamą nuo galingųjų ir dėjimąsi su vargšais? Ar tai ženklas, kad Bendrija grįžta į evangelinį grynumą, ar tik pereinantį žymę?

— Bendrija skiria savo paštangas visų klasių ir luomo žmonėms, o vargšus ji laiko ypatingoje malonėje. Ji niekada nesijungė su galingaisiais, bet taip pat niekada nesiviso teisės juos pasmerkti pragariui.

— Koki vaidmenį šiaandien Brazilijoje atlieka K. Bendrija žmonių teisių gynimo srityje?

— Bendrija visada gynė ir gina žmonių teises. Bet mūsų žodis mažai tereikš, jeigu teisių gynimas neis kartu su evangelizacija. Žmonių teises gina tribunolai, spauda, politinės partijos, sąjūdžiai... bet Dievo teises, Jo įstatymus tik Bendrija gina. Aš netikiu, kad tas, kuris negerbia Dievo įstatymų, galėtų gerbti ir respektuoti žmonių teises.

— Ir paskutinis klausimas: kaip žiūrite į pastangas kuo greičiau sudemokratinti Braziliją?

— Restauracija pilnos demokratijos turės anksčiau ar vėliau įvykti. Tai nėra K. Bendrijos kompetencijoje. Klausimas grynai politinis. Ir katalikų tarpe tuo klausimu yra teisėtų skirtingumų. Tai klausimas, kuris liečia visus šio krašto piliečius. Aš tik viena turėčiau pastebėti, kad su pilna redemokratizacija, tikėkite, nepasibaigs vargai nei skurdas, nei tie visi sunkumai, kuriuos šiaandien kraštas pergyvena. Nepasibaigs neteisybės, infliacija, vargai, politinės kovos ir kitos krizės...

Brazilijos kardinolas VINCENTE SCHERER

NORITE SUSIPAŽINTI su "Tėviškės Ziburijų" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiem skaitytojam "TZ" pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

REINHOLDAS REDNERIS su savo vaikais Venecueloje, kur turi viešbutį

Lietuvis tarp vokiečių

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Mūsų bendradarbis Venecueloje

52 kilometrai nuo Karako miesto yra vokiečių kolonija Tovar. Ši kolonija Tovar yra viena mėgstamiausių Karako gyventojų poilsio vietų dėl savo vėsiausio klimato. Gyventojų skaičius su mišriomis šeimomis siekia iki 10.000 asmenų. Ji yra Urizaro slėnyje netoli Mayos upės, kuri įteka į didesnę Tuy upę, apsupta miškų ir amžinai žaliuojančios augmenijos. Vakarais ir naktimis toji vasarvietė pasakės: negali mokynus būti didesnis už mokytoją. Tikiu ir jau matau, kad pildosi Jono XXIII pramatytas ateinantis naujas tikėjimo pavasaris ir jis jau pražysta Vatikano santarybos dvasioje.

Tovar istorija

1840 m. geografas - tyrinėtojas italų - amerikiečių kilmės pulkininkas Augustin Codazzi darė Venecuelos žemėlapi. Gavęs iš Venecuelos valdžios pinigų, išvažiavo į Paryžių spausdinti žemėlapi. Būdamas Paryžiuje gavo iš Venecuelos valdžios laiška, prašančių nurodyti kurios Venecuelos vietos tinka imigracijai. Codazzi tuojau susirišo su mokslininku baronu Humboldt, kuris gyveno daugelį metų Venecueloje, tyrė jos augmeniją, suskirstė rūšimis ir pritaikė kaikiurių augalų naudojimą žmonėms. Buvo pasiūlyta Venecuelos vyriausybei kviesti vokiečių kilmės tautiečius, kurie jau buvo gerai užsirekomendavę S. Amerikos imigracijoje. Vokietis Alejandro Benitz Endingė - Kaiserstuhl - Badene pakleidė skelbimus, kviedamas imigrantus į Venecuelos valstybę. 1843 m. sausio 11 d. iš Le Havre uosto prancūzų laivu "Clemence" Augustinas Codazzi su keturiais šimtais vokiečių kilmės imigrantų išplaukė į Venecuelą ir jau kovo 8 d. išlipo La Guairos ooste.

Turtuolio davana

Venecuelos turtuolis geradaris Manuel Felipe Tovar, kuriam priklausė to rajono žemės, padovanojo savo plotus vokiečių kilmės imigrantams, o jo dėdes vardu (žinomo veikėjo ir Venecuelos patrioto) naujoji kolonija buvo pavadinta "Tovar". Šiandien ji turi savo mokyklą, šventovę, kapines, vaistinę, pašta, muzėjų, daugybę suvenyrų krautvių ir tipiškų vokiečių gamybos maisto gaminių. Visus žavi originalus vokiečių kalnų stovybos stilius — tai yra lyg Šveicarija, gabalais atkeldinta ir Venecuelos slėnis. Dauguma gyventojų verčiasi žemdirbyste, auginą įvairių rūšių daržoves, braškes. Krūmai pilni gervuogių ir žemuogių. Nuo 1964 m. kolonija Tovar buvo paskelbta turistine zona. Turistai perka vokiečių gamybos audinius, keramikos dirbinius ir lydytos geležies darbus. Gyventojai yra šviesiaplaukiai, mėlynakiai, raudonais nuo kalnų saulės idegušiais skruostais. Turi keletą didelių restoranų - viešbučių: "Alpenrose", "Kaiserstuhl", "Drei Tannen", "Schwarzwald" ir t.t.

Lietuvis "Bergland" pirmąja Lietuvis Redneris turi vieną geriausių viešbučių - restoranų "Bergland". Redneris yra kilęs iš Zemaitijos — Naumiesčio. Dar mažas iš Lietuvos išbėgo su tėvais, kaip ir tūkstančiai mūsų tautiečių artinant rusų invzijai. Redneris prieš keliolika metų vedė vietas vokiečiai. Žmona yra puiki šeimininkė - gast-

ronomė. Turi 4 vaikus. Pradėjo nuo mažos valgyklos, o šiaandien jau turi apie 3 milijonus kapitalo (doleris — 4.30 Bs.). Turi dideles restoranų patalpas, nuomoja butus ir atskirus namukus vasarotojams. Šeštadieniais ir sekmadieniais, jei nori pavalgyti, turi laukti eilės, kol pateksi į šį restoraną patalpas. Per šias dvi dienas išduoda daugiau kaip 600 pietų. Visi pažįsta "Berglandą" dėl skanaus maisto. Mergaitės patarnauja apsiengusios tūpiškais bavarų kalnų drabužiais. Redneriui buvo pasiūlyta iš Venecuelos valdžios didelę paskolą statyti daugiabučių namų pastatui, kur būtų įrengtas kazino — lošimai iš pinigų, bet Redneris atsisakė. Be to, kolonijos vadovė atmetė šį pasiūlymą. Pastatius daugiabučių pastatų dingtų gražus, idiliškas kalnų stovybos stilius ir rambybė.

Vokiečių nutautėjimas

Kaip kiekvienos imigracijos grupėse, taip ir vokiečių kolonijoje nutautėjimas smarkiai reiškiama. Senoji karta tuo smarkiai susirūpinusi. Jaunoji karta kuria mišrias šeimas. Religiniai atžvilgiai katalikai, bet pamaldūs jau laikomasi ispanų kalba. Prieš trejus metus nutautėjimui gelbėti iš Tovar buvo pasiūti į Vokietiją 6 gabūs jaunuoliai pagilinti studijų ir įsivinti tautinės dvasios. Šiais metais prieš Kalėdas iš Vokietijos atvažiavo Endingen burmistras Franz Vollernt kartu su tais šešiais jaunuoliais į Venecuelą. Tai bus pirmas oficialus vizitas iš vokiečių pusės Tovar kolonijai per 130 metų. Ryšium su to burmistro atvažiavimu jau dabar pradėdama ruošti iškilmingoms sutiktuvėms. Šis oficialus burmistro vizitas suorganizuotas Rednerio iniciatyva.

Draugiškas su tautiečiais

Redneris, kaip ir mes visi, yra nerami "dūšia" — negali sėdėti ramiai sudėjęs rankas. Visuomet ko nors įieško, siekia augštesnio. Visuomenės veikloje parodė didelių gabumų. Kelerius metus buvo Tovar savivaldos vicepirmininku. Su savo tautiečiais visuomet labai malonus. Smagu, sako, kai tenka kalbėti lietuviškai. Niekuomet neatsisako paukoti didesnę sumą pinigų lietuvių reikalams. Deja, nelengva jį pasiekti — reikia keltis vingiuotu keliu vis augštin. Rednerio sesuo Vanda turi milijonines vertės prekybą Maracay mieste. Ji lietuvių reikalų taip pat niekuomet nepamiršta. Rednerio restoraną patalpose atšventė dr. V. Dambraus 25 metų diplomatinio darbo sukaktį.

Atsidedęs Rednerio "Bergland" prie stiklinių langų sienos, gali žavėtis ir svajoti, matydama visą slėnį žaliuojančią kalnų augmeniją. Vakarais viskas dingsta ir pasislepia rūkuose iki sekančio saulės patekėjimo. Rytais regi žaliuojančias pušis, pasipuošusias sidabro rasos lašelėmis. Tai mūsų Venecuelos Šveicarija. Ir čia mūsų brolio nenulstamų rankų darbas puošia svetimios tautos vietovę. Redneris prašo, jei kas iš pažįstamų atsimintų jį, ir visi kiti, kurie norėtų, tegul atvažiuoja pas jį į Venecuelą poilsio — bus maloniai ir daugiškai priimti. Rašyti šiuo adresu:

Reinholdas Redneris, Hotel "Bergland" COLONIA TOVAR — Edo. Aragua, Caracas 103 — Venecuela

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Sifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TAUTINIAI DRABUŽIAI

Žurnalas "Kultūros Barai", savo 8 nr. aprašydamas "Lietuvos" ansamblio kelius, kryžkelės bei jo koncertinę programą "Dainuojame žmogul", paličia neįprastus drabužius, sukurtus dailininku J. Balčikoniu ir R. Songailaitis — vyro ir žmonos. I. Mikšytė pateikia pasikalbėjimą su abiem dailininkais. Pasak jos, nevienam kilo klausimas: argi iš tikrųjų taip mūsų senolių vilkėta? Eša, ko tie dailininkai tik neprigalvoja. R. Songailaitis: "Aišku, ši ta prigalvoja, kitaip jų niekas ir nekvieštų kostiumų projektuoti — pasiūtų etnografiniam muziejui saugomų kostiumų tiksliai kopijas, ir rami galva. Tačiau visa, ką mes "prigalvojame", yra motyvuota ir pagrįsta. Argi veltui mes su vyru paskyrėme šiam darbu daugiau kaip dvejus metus? O Jūsų minėti ir panašūs klausimai žmonėms kyla dėl to, kad nenai tepažįsta mūsų liaudies meną ir supranta jį siaurai, vienpusiškai." I. Mikšytė: "Pakilus uždangui, daug ką apstulbino lig šiol scenoje nematyti kailėti lietuviai. Gauruotos vyrų kepurės, puošnūs kailiais "limavoti" moterų apsiaustai". R. Songailaitis: "O kodėl gi apstulbino? Negi mes gyvename Afrikoje ir ištisus metus vaikštome vienmarškiniai? Kailis labai senas, bene seniausias lietuvių rūbas. Dar ir šiandien kaime dėvi šio rūbo variantų — skrandinius, rudines, liemenes, kailinius... Tik scenoj lig šiol nediršome jų rodyti. Mintį mums padiktavo ir nūdienos realybė, ir E. Gizevijaus (1798—1880) graviūros, vaizduojančios Lietuvos pamario gyventojus. Vis tas pats sceninis kostiumas pabosta (sijonas, prijūstė, liemenė, palaidinė), kiek gali jį varijuoti. Reikia iškoti naujų detalių. Aišku, jų neišgalvojant, remiantis istorine, ikonografinė medžiaga, bet kai ką leista dailininkui apibendrinti, varijuoti..."

I. Mikšytė atrodė keistoki trečiojo dalies "Darbai darbeliai" drabužiai — moterų ryškiai dryžiai sijonai, skraistės, raudonai languotos vyrų kelnės ir liemenės. J. Balčikonis: "Jau kalbėjome pradžioje apie žemaičių charakterio išskirtinumą. Šią dalį mes ir siėjome su šio regiono būdingesniais bruožais, nes "Darbai darbeliai" — ir temos, ir muzikos požiūriu — dalis veržli, gyvybinga, aktyvi. Kadangi žemaičiai yra nešioję gan ryškiai dryžuotus ir languotas kelnes bei liemenes, mes ir pasinaudojome šia prielaida". R. Songailaitis: "O moterų dryžuoti raišiniai sijonai mums net labai būdingi. Tai pats seniausias audinių raštavimo būdas. Gal kiek neįprastu buvo skraistės ir skarelių surišimo būdas ant viršugalvio. Bet tokias nerasytos pavyzdžių galima surasti ne viena, jie parodyti ir "Lietuvių liaudies meno" ("Vaga", 1974 m.) tome, skirtame drabužiams. Apkritai, mes lietuviai, kai kuriuos savo kostiumo įdomius bruožus per vėlai pastebėjome ir emėme propaguoti. Kai jau pasisavino kiti — atstokėjome. Taip buvo, pavyzdžiui, su ant peties segamomis skraistėmis, senu lietuviškos moters apdaru. Latviai greičiau susivokė ir įteisino šią dėkingą kostiumo detalę, ir mums nebėra kaip jį pretenduoti. Taigi kuo daugiau atrandame ir pademonstruojame kostiumo detalių, tuo turtingesni esame. Neperseniausiai greta nuometų ir karūnų (galtonų) pradėjome įteisingi megtas kepuraites ir rautkus koptūrelius. Jų pavyzdžių etnografiniam muziejui turime prinėmę labai daug". Baigdama pokalbį, R. Songailaitis primena I. Mikšytę, kad "Lietuvos" ansamblio programa nėra autentiška liaudiška gegužinė, bet

teatras. Dėlto ir tenka taikyti bendrus scenos principus, laikantis meninės tiesos.

"KT" KORESPONDENTAI
"Komjaunimo Tiesos" jaunųjų korespondentų universitetas naujusius mokslo metus pradėjo lapkričio 1 d. Žurnalistikos teorijos pagrindus jiems dėsto Vilniaus universiteto žurnalistikos katedros dėstytojai ir žymieji žurnalistai. Į šiuos kursus priimami studentai, vidurinių mokyklų paskutiniųjų dviejų klasių moksleiviai, įvairių profesijų žmonės iki 30 metų amžiaus. Jie turės du kartus per mėnesį atvykti į "KT" redakciją, kur užsėmimai vyks lietuvių kalba. Išklausiame teorinį kursą ir atlikusiem praktišką redakcijos skyriuose išduodami specialūs pažymėjimai. Būsimieji kursorantai atrenkami pagal tris pateiktus rašinius: teminį "Tavo pareigos, tavo teisės", pasakojimą apie darbo ar mokslo pirmūną ir rašinį laisva tema. Prie prašymo "KT" redaktoriui pridedama autobiografija, periodikoje skelbtų rašinių iškopas. Komjaunuliai pateikia komjaunimo organizacijos rekomendaciją, nekomjaunuliai — profsąjungos.

GAUDO BEBRUS
Sį medžioklės sezoną Lietuvoje bus leista sugauti 750 bebrų ir 4500 ondatų. Bebrus spąstais leidžiama gaudyti nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d., ondatras — iki 1978 m. kovo 31 d. Bebrų ir ondatų medžioklei reikia specialaus leidimo. Pirmiausia bebrai gaudomi tose vietose, kur jų yra gausu ir kur jiems nepakanka maisto arba kur jie užtvėnkia nusausinimo griovius. Vienoje bebravietėje rekomenduojama sugauti abu senius arba visą jų šeimą. Medžiotojai taipgi įpareigojami neišgautiems bebrams prikirsti ir atvežti lapuočių medžių šakų.

PARODŲ RŪMAI
M. K. Čiurlionio dailės parodų rūmai, suprojektuoti kaunietės architektės L. Gedgaudienės, statomi Kaune, Donelaičio ir Zemaičių gatvių kampe, Vytauto parko šlaito papėdėje. Juose bus įrengtos septynios salės nuolatiniams parodoms, viena — keičiamoms parodoms, iškurs restauravimo dirbtuvės, meno kūrinių saugyklos.

TROŠKŪNŲ MIESTAS
Troškūnų miestelis Anykščių rajone dabar jau yra paskelbtas šio rajono miestu. Jo keturkampę aikštę, senąją turgavietę, supa įksmingi medžiai, o pačius Troškūnus — Augštakalnio ir K. Štaro kolchozų žemės. Todėl Troškūnuose gyvena nemažai kolchozinių. Mieste yra vidurinė mokykla ir profesinė kaimo technikos mokykla, ruošiantis traktorininkus. Kultūros namuose, kurių salė turi 200 vietų, rengiami koncertai, gastraliniai teatrų spektakliai. Juose taipgi vyksta vardinų mėsinių pagal komunistines tradicijas. Neseniai čia Lauros vardas buvo suteiktas Onos ir Bronijos Jonų dukrai, Arūno — Sofijos ir Stasio Grigorų sūnui.

GULBĖS SARTUOSE
Pernai Sartų ežere prie Kalbutiškių tilto apsigyveno pora gulbių ir čia liko žiemoti. Gyventojų lesinamos, globojamos, jos žiemą plaukiojo prie tilto esančiose propersose. Vieną dieną buvo nuskrudinus Dusetų pusėn, kur, spustelėjus šalčiui, abei išalo ir ledą. Gulbės išgelbėjo K. Puodžiū, V. Cypas ir V. Vainius, iškirtę ledą. Jos vėl grįžo prie Kalbutiškių tilto, pavasarį susisuko lizdą ir išperėjo šešis gulbiukus. V. Kst.

"Be pašalpos negalėsiu mokytis..."

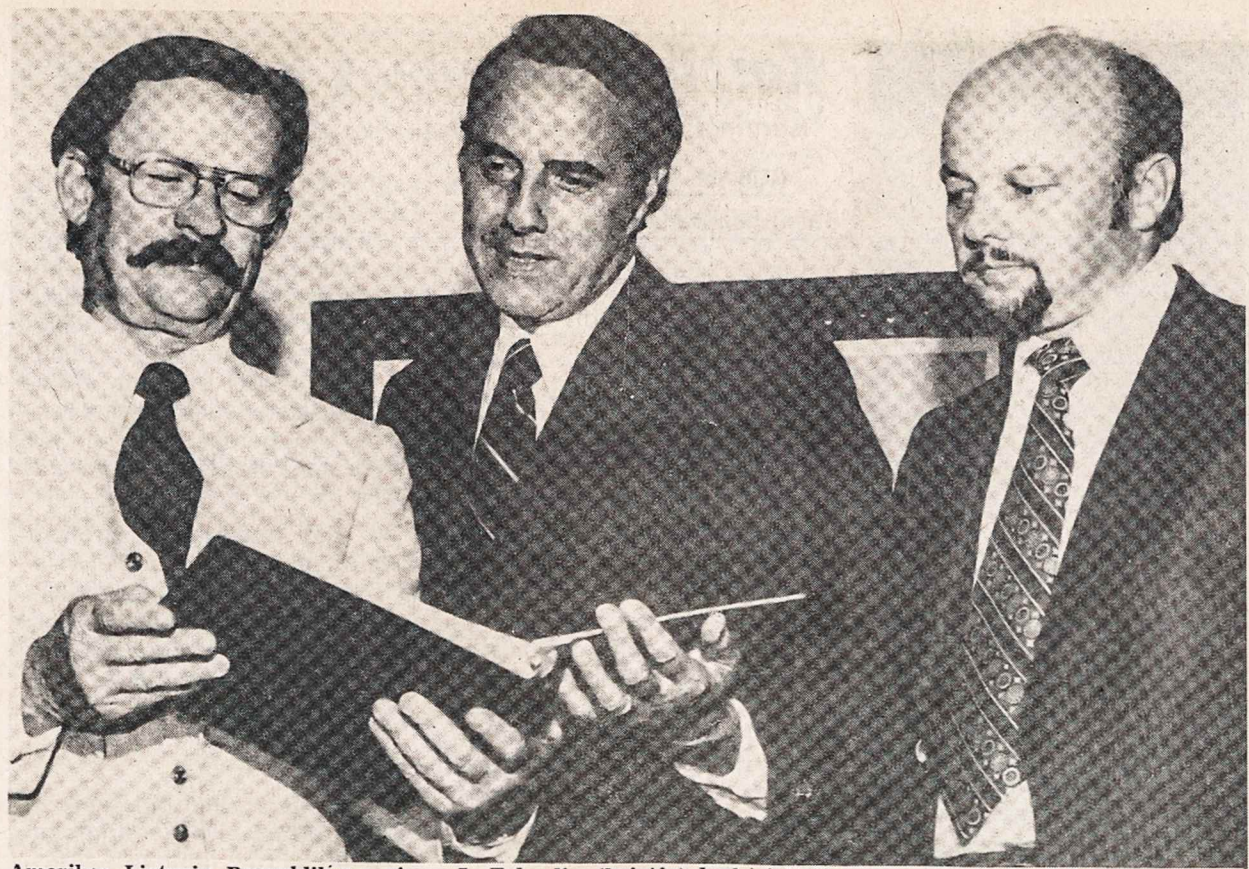
Tokio ir panašaus turinio laišku gauna "Labdara" V. Vokietijoje iš Punsko bei jo apylinkėse lietuvių abiturientų ir studentų. Pasirodo, tėvai būna labai patenkinti, jei šiaip bei taip savo vaikams sudaro galimybę pasiekti vidurinį išsilavinimą. Toliau jie neišgali, nes Punske ir jo apylinkėje gyvenantieji lietuviai yra dažniausiai neturintgi ūkininkai, o šeimos gausios. Tiesa, valstybė garantuoja stipendijas, bet jos yra labai mažos. Mokslo metu vidurinę mokyklą lankantieji gali į mėnesį gauti apie 400 zlotų (laisvėje rinkoje keturi amerikietiški doleriai), o Varšuvos universiteta — iki 1200 zlotų. Be to, lankantieji mokyklas iš toliau turi neišvengiamai mokslo metais samdyti patalpas prie mokyklų. Tokiems susidaro ir kitokių išlaidų. Gi viskas yra brangu. Kalkur prie mokyklų yra bendrabučių, bet visiems norintiems juose neužtenka vietų.

Dėl medžiaginių sunkumų dalis abiturientų negali stoti į augštasias mokyklas. Pvz. praėjusias mokslo metais Punsko gmnazijoje baigiamuosius egzaminus išlaikė 25 lietuviukai bei lietuvaitės, bet konkursinius egzaminus ir augštasias mokyklas laimėkė 10. Kiti jų nelaike dėl lėšų stokos. Mat, norint toliau studijuoti, reikia prie mi-

nėtų valstybinių stipendijų mokslo metais pridėti kiekvienam dar apie 150 dolerių. Kad šitaip yra su švietimu Punske ir jo apylinkėje, "Labdara" pirm. J. Glemža su savo žmona yra patyrę vietoje, kai buvo nuvykę ten. Antra, pasak p.p. Glemžų, jauni dzūkai siekia ne vien išsimokslinimo, bet ir stengiasi išlaikyti lietuviybę. Po abiejų pasaulinių karų visa tai tenai pradėjo gerokai siaurėti, nors, kaip žinom, Seinų-Punsko sritys yra nuo senovės gyvenamos lietuvių.

Salpos draugija "Labdara" ir jos pirm. J. Glemža beldžiasi į gerširdžius tautiečius ir prašo tuos rėmėjus, kurie jau vieną ar kitą padeda, ir toliau tęsti savo paramą, gi tuos, kurie nėra dar įsijungę į šią talką, kviečia įsijungti.

Anam jaunimui reikalingi yra drabužiai, avalynė ir pinigai. Inaši gali būti vienkartiniai, periodiniai, pavienių asmenų arba grupių.
"Labdara" stengiasi sudaryti pastovias pašalpas - stipendijas Punsko ir jo apylinkės gabiai, veržliai moksleiviams.
"Labdara" draugija pasiekama per jos pirmininką: Herrn J. Glemžą, Conventrain 33, 7260 Calw - Hirsau, W. Germany.

Amerikos Lietuvių Respublikonų pirm. J. Talandis (kairėje) lankėsi Vašingtone pas sen. B. Dole (viduryje) ir pas keletą kitų pareigūnų ir tarėsi dėl muz. A. Jurgučio (dešinėje) žmonos atvykimo Amerikon iš okup.Lietuvos. Visur rado daug palankumo, o sen. B. Dole kreipėsi į Sov. Sąjungos gen. secr. ir prezidentą Brežneva

HAMILTONONT

ABITURIENTŲ SUTIKTUVĖS
Ivyks lapkričio 5 d. Salpos Fondo įvyks užbaigimo baltaus proga. Programoje išgirsime pirmą kartą Hamiltone Klevelando studentų chorą "Nerija", vad. jaunos muzikės R. Cyvaitės. Po oficialiosios dalies bus smaguš šokiai, grojant orkestrui, vad. J. Vaičiaus. Komitetas tikisi, kad hamiltoniečiai r apylinkių lietuviai šį salpos darbą parems savo gausiu dalyvavimu. Gautais pelnas skiriamas Salpos reikalams.

DEIMANTINĖ SUKAKTIS. Š.m. lapkričio 2 d. Antanas Sukaitis suvaja užbaigimo baltaus proga. Programoje išgirsime pirmą kartą Hamiltone Klevelando studentų chorą "Nerija", vad. jaunos muzikės R. Cyvaitės. Po oficialiosios dalies bus smaguš šokiai, grojant orkestrui, vad. J. Vaičiaus. Komitetas tikisi, kad hamiltoniečiai r apylinkių lietuviai šį salpos darbą parems savo gausiu dalyvavimu. Gautais pelnas skiriamas Salpos reikalams.

VISUOTINIS RAMOVENŲ SUSIRINKIMAS šaukiamas lapkričio 6 d., 6 v.v., AV parapijos salėje. Visų narių - veteranų pareiga dalyvauti, nes bus sprendžiami labai svarbūs KLVS Ramovės Hamiltono sk. reikalai. Valdyba

ILGIAUSIŲ METŲ ANTANUI SUKAIČIUI!
P.

VILNIAUS DIENA ir dr. Jono Basanavičiaus 50 m. mirties sukaktį apyl. valdyba surengė spalio 22 d. Jaunimo Centre. Pradėjęs minėjimą, pirm. K. Deksnys vakaro pranešėją pakvietė aktorę M. Kalvaitienę. Po prel. J. Tadarauko invokacijos sekė prof. A. Musteikio iš Buffalo paskaita. Paskaitininkas pažymėjo, kad Vilnius ir Lietuvos patriarchyas yra didieji mūsų istorijos simboliai, niekad negestantieji žiburiai. Už surengtą minėjimą dėkojo Vilniaus KLS Kanadoje pirm. Stp. Varanka, pasidžiaugdamas, kad Vilniaus Diena Hamiltone tapo tradicine. Oficialioji dalis buvo užbaigta Lietuvos himnu. Meninę dalį atliko Toronto mergaičių trjetukas "Vasaros garšai" (sesutės Dovydatytės ir A. Biskytė), sudainuodamos tautinių ir lengvo žanro dainelių. "Aukuro" aktorė Marija Kalvaitienė gražiai pranešinėjo programą, įpindama pertraukų metu eilėraščių apie Vilnių. Taip pat buvo surengta maža parodėlė Lietuvos proto ženklų ir nepriklausomos Lietuvos pinigų su dr. J. Basanavičiaus atvaizdu. Minėjimas buvo labai gero lygio, tik labai ir labai gaila, kad hamiltoniečiai, pavilioti šeštadienio "masinių" parengimų, artimoje Toronto kolonijoje, ten dalyvavo...

ANTANAS SUKAITIS, sulaukęs deimantines amžiaus sukakties

NAUJŲ METŲ sutikimui bilietai jau parduodami po pamaldų parapijos salėje. Bus šilta ir šalta vakariene, nemokamas šampanas ir daug kt. staigmenų. Patartina iš anksto įsigyti bilietus, kartu pasirenkant sudarytame salės plane ir stalus, kurie visi yra numeruoti. Galima skambinti tel. J. Bajoraičiui. K.B.

KLB SALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komiteta šiuo metu sudaro: pirm. J. Pleinys, vicepirm. V. Sakas ir Br. Grajauskas, sekretorius ir v. jauns vedėjas J. Astar, žid. St. Samus, nariai — G. Kairienė, D. Mačienė, V. Kėžinaitis ir L. Klevas. Komitetas yra Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkės valdybos padalinys. Šis komitetas taip pat atlieka krašto valdybos Salpos Fondo pareigas, kuriam pirmininkauja V. Sakas. Komiteto tikslas sutelkti lėšas šalpai. Dalis tų lėšų išleidžiama Suvalkų trikampio lietuviams (siuntiniui persiuntimui), Vasario 16 gimnazijai ir kitiems salpos reikalams. Dažnai iškyla klausimas, ar verta siusti dėvėtus drabužius ir Suvalkų trikampį. Komitetas iš gausiamųjų padėkos laišku ir prašymų mato reikalą savo tautiečiams, gyvenantiems Suvalkų trikampyje, padėti. Jie ten yra, kiek matyti iš spaudos, lenkų skriaudžiamieji religiniu ir tautiniu atžvilgiu. Gavimas siuntinių iš S. Amerikos lietuvių jiems duoda ryžto kovoti už savo teises. Jie džiaugiasi, kad nėra pamiršti ir kad jų likimu laisvajame pasaulyje rūpinamasi. Todėl mes, gy-

Klevelando mergaičių choras, vadovaujamas R. Cyvaitės, atliks meninę programą Hamiltono Salpos Fondo rengiamame vakare lapkričio 5 dieną

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.	MOKAME UŽ: depozitų (P.C.A.) ..... 6% santaupas ..... 7% term. depozitų 1 m. 8 1/4% pensijų fondas 8 1/2%
Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių pataravimas. Kapitalas — virš \$9,000,000.	IMAME UŽ: asmenines paskolas ..... 11% nekiln. turto pask. 9 3/4%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVŲ LIEČIANČIŲ istorijos iškraipymą pasitaiko ne tik "Encyclopaedia Britannica" puslapiuose, bet ir garsiojį vokiečių enciklopedijoje. Prieš karą ši Brockhauso bendrovės leidžiama enciklopedija vadinosi "Die grosse Brockhaus Enzyklopaedie", o pokarinės laidos vadinamos tiesiog "Brockhaus Enzyklopaedie". JAV LB visuomeninių reikalų tarybos atstovas A. Gureckas dėl vienos klaidos kreipėsi į enciklopedijos redakciją. Ta klaida lieti Vilnių bei jo kraštą ir 1938 m. Lenkijos ultimatumą Lietuvai. Enciklopedija teigia, kad ryšium su šiuo ultimatumu Lietuva atsisakė Vilniaus, nors iš tikrųjų ultimatumo priėmimu buvo užmegzti diplomatiniai santykiai. Atsisakyti Vilniaus ultimatumas nereikalavo. Enciklopedijos redakcija A. Gureckui atsiųstame laiške pripažino, kad Vilniaus klausimu JAV LB yra teisi, tačiau bando išsisukinėti, savo klaidą dangstydamas analoginiais pavyzdžiais: teisine Besarabijos bukle 1934 m. ir S. Rytprūsijų po 1970 m. Vokietijos sutarties su Sovietų Sąjunga. Ar klaida bus atitaisyta, tuo tarpu neaišku.

KUNIGŲ VIENYBES SEIMA Putname, Conn., užbaigė simpoziumas lietuviškų parapijų pastoratijos klausimais, vadovaujamas kun. K. Pugevičiaus. Seselė O. Mikalaitė ragino rengti susitelmimo dienas jaunimui, kad jis geriau suprastų bei išgyventų religinius įvykius. A. Masonis pasisakė už senąją kolektyvą tvarką bei pamokslus vyresniems parapijiečiams. Apie charizmatinius sąjūdžius ir atsinaujinimą kalbėjo prel. V. Balčionas. Priimtos kelios rezoliucijos, kurių viena reikią padėką popiežiui Pauliui VI už Vatikano atstovo Belgrado konferencijoje išskeltus žmogaus teisių pažeidimus komunistinėse šalyse.

ILGA STRAIPSNĖ apie Klevelando lietuvių parapijos priedis "Plain Dealer" priedinis žurnalas spalio 23 d. Jo viršelyje puošia spalvota šokančių lietuvių nuotrauka su lietuvišku rašu: "Mes esame tauta, kuri atsisako mirti!" Vidinėse iliustracijose yra prez. A. Smetona, jo antkapio užrašas, Sv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas, raisto savivaldybės pareigūnas R. Kudukis su šeima, žurnalistas A. Rukšėnas, žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas Marijos Nuolatinės Pagalbos šventovės kieme ir kt. Redakcijos narys R. Wagner savo rašinį pradeda dabartinėmis Prano ir Algirdo Brazinskių problemomis, S. Kudirkos atidavimu sovietams ir jo grįžimui į JAV. Toliau minimas lietuvių veikloje dalyvaujantis R. Kudukis, Čiurlionio ansamblis su vadovu A. Mikulskiu, "Grandinėle", J. Stempuzio vadovaujama radijo vokalė, savaitraštis "Dirva", Klevelando Lietuvių Namai. J. Wagnerio duomenimis, Klevelande yra apie 12.000 lietuvių. Čia iki savo tragiškes mirties gyveno paskutinis nepriklausomos Lietuvos prez. A. Smetona, kurio palaikus tikimasi parvežti laisvę atgavusiam Lietuvon. Suglaustai pateikiami pagrindiniai Lietuvos istorijos bruožai.

LIETUVIŠTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ konferenciją lapkričio 19-20 d.d. Niujorke, Kultūros židinyje, rengia JAV LB švietimo tarybos rytinio rajono mokyklų inspektorius A. Masonis. Dalyvauti kviečiami to rajono mokyklų mokytojai. JAV LB krašto valdyba prašo visų apygardų bei apylinkių valdybas pasipirinti mokytojų atsiuntimu konferencijon.
STASE GRIGALIONIENE, gyvenanti Kenoshoje, Wisc., šią vasarą dalyvavo Wilmonte surengtoje parodoje su šešiais savo paveikslais ir viena tautine lele. Net penki jos paveikslai susilaukė premijų: du — I premijos, du — II, vienas — III. Tapatasi našle, ji pradėjo lankyti dailės kursus, puoselėdama jaunystėje turėtą polinkį.

LIETUVIŲ KILMĖS DR. J. CADZOV, Kento universiteto etninio studijų direktorius, džiaugiasi 8.000 lietuviškų knygų bei periodikos rinkiniu bibliotekoje ir tikisi jį padvigubinti. Rockefellerio fondas paskyrė \$35.000 etninio studijų reikalams, liečiantiems estus, latvius, lietuvius ir suomiis. Paramą gaus šios srities studentai.

ARGENTINA
"NEMUNO" DRAUGIJA Berisso mieste rugsėjo 10 d. paminėjo 69-tąsias savo veiklos metines. Nemuniečių Mindaugo Draugijos vardu sveikino A. Jocy, Avellanados Aušros Vartų parapijos ir laikraščio "Laiakas" — kun. J. Petraitis. Susivienijimo Lietuvių Argentinoje — E. Cortes, Argentinos Lietuvių Centro — J. Mičiūdas, "Argentinos Lietuvių Balso" — Pr. Ožinskas. Tautinius šokius šoko jaunesniųjų "Skaidros" ir vyresniųjų "Nemuno" grupės, vadovaujamos E. Kalvelienės. Dvi dainas — ispanišką ir "Ant kalno karkalio siūbavo" padainavo vaikų grupė su Dianos Fonesca gitaros palyda. Padėkos žodį tarė "Nemuno" draugijos pirm. Juozas Surila. Šventė užbaigta bendromis vaišėmis ir šokiais.

LIETUVIŲ RESPUBLIKOS vardo mokykla, veikianti Rosario mieste prie Sv. Kazimiero lietuvių parapijos, rugsėjo 8 d. minėjo kertinio

akmens pašventinimo 15 metų sukaktį. Argentiniečių lankomai mokykla vadovauja seselė E. Buzaitė. Mokykla turi 20 mokytojų, 16 skyrių su 600 mokiniams. Vakaras jos patalpomis naudojasi keturios gimnazijos klasės.

BRAZILIJA
SAO PAULO TELEVIZIJA spalio 8 d. vakarą beveik ištisą valandą skyrė "Kultūrinio lietuvių festivalio" laidai, kuri buvo įrašyta juoston Kanados lietuvių choro "Aidas" viėnšnės metu. Sceną puošė Vytis ir Lietuvos trispalvė, o priešais "Aido" chorą ir jo dirigentą sol. V. Verikaitį buvo didelis užrašas "Coral lituano canadese" ("Kanados lietuvių choras"). Lietuviškų sveikinimų "Labas vakaras" programą pradėjo A. Sliesoraitis, apsirengęs tautiniais drabužiais. Jis taipgi supažindino televizijos žiūrovus su "Aido" choru ir jo atliekamomis dainomis. Turintieji spalvotus televizorius žavėjosi gražiais tautiniais aidičių drabužiais. Antrąją programos dalį atliko vietinės tautinių šokių grupės — "Nemunas" ir "Rūtelė". Savaitraščio "Mūsų Lietuva" aprašyme apgalvestaujama, kad kairkurios aidiėtės buvo persalusios, nuolat kosėjo, o viena net turėjo pasitraukti nuo scenos. Pasirodo, joms net keturias valandas teko laukti prie televizijos studijos durų, kol pagaliau buvo įsileistos salėn.

URUGVAJUS
BIRUTE MACANSKIENE, Montevideo lietuvių veikėja, vasarą praleidusi JAV, grįžo Urugvajun. Jos apsilankyma Amerikoje suorganizavo PLB valdyba. Ten ji dalyvavo net trিশoje jaunimo stovyklose ir lituanistiniuose kursuose. Gautas žinias jį panaudos savo darbe su Montevideo lietuvių jaunimu.

ODONTOLOGIJOS STUDIJA Sėkmingai užbaigė Elena Kavaliauskaitė - Settin, Montevideo mieste gyvenančių Bronės ir Jono Kavaliauskų dukra. Montevideo lietuvių kolonija susilaukė naujos dantų gydytojos.

AUSTRALIJA
ADELAIDES LIETUVIŲ NAMUOSE rugsėjo 24 d. metinį savo koncertą surengė tautinių šokių grupė "Žilvinas", vadovaujama V. Neverausko, jn. Sis vienetas, įsteigtas prieš 28 metus. Lietuviško šokio sparnais jungia apie 50 jaunuolių — vyresniųjų ir jaunesniųjų grupes. Programa buvo pradėta abiejų grupių atskirais pasirodymais, užbaigta šokių pynė "Ūkininkas Ilgaisiis", atspindinčią Lietuvos ūkio darbus. Pynės autorius — "Žilvino" administratorius V. Venckus. Dekoracijas sukūrė V. Opulskis, apšvietimo rūpinosi V. Vosylus, garsų efektais — A. Grigonis. Ilgaisio vaidmenį atliko R. Sabeckis, jo žmonos — D. Neverauskaitė, dukters — R. Varnaitė, sūnaus — B. Sabeckis. Programą papildė du jauni instrumentalistai — smuikininkas M. Carter ir akordeonistas R. Willenbrecht. Žilviniečiams už gražų koncertą padėjo ALB Adelaidės apylinkės valdybos narys kultūros reikalams V. Baltutis. Vaisių metu "Žilvina" sveikino apylinkės pirm. V. Neverauskas, Adelaidės Folkloro Draugijos vadovas Scheaffer.

BRITANIJA
PIRMOJI LITERATŪRINĖ VAKARONĖ rugsėjo 24 d. Viktoro Ignaičio iniciatyva buvo surengta Bradfordo Vycio klube. Organizatorini V. Ignaičiui susirgus, programai vadovavo kapelionas kun. J. Kuzmickis, o ją atliko nemažas būrys poetų. Savo eilėraščių lietuvių kalba skaitė E. Navickienė, A. Bučys, anglų kalba — L. Šilingaitė. Kitoms vietovėms atstovavo vakaronėn negalėję atvykti poetai A. Pačauskas, B. Kuzminkaitė ir O. Vagnerienė. Jų atsiųstas eiles perskaitė kun. J. Kuzmickis. Programą jis papildė savo 1945 m. eilėraščių "Tėvynė Lietuva" ir 1974 m. sukurtu "Žmogumi". Vakaronės dalyviai taip pat išgirdo V. Mykolaitį - Putną, skaitantį savo kūrybą 1962 m., iš plokštelės išrašo.

LIETUVIŲ SODYBOJE rugsėjo 27 d. mirė a.a. Jokūbas Korsakas, gimęs Šiauliu apskrityje 1908 m. Sodyboje jis apsigyveno sulaukęs pensijos, nes buvo viengimis ir šeimos neturėjęs. Palaidotas spalio 7 d. iš Headley katalikų šventovės vietinėse šio bažnytkaimio kapinėse, kur jau ilsiis nemažas lietuvių būrys.

LENKIJA
SUVALKŲ VAIVADIJOS dainų konkurse sėkmingai pasirodė Punsko "Punios" ansamblis, vadovaujamas mokytoju Antano Šliaužio, vokalinį - instrumentinio ansamblių grupėje laimėjęs I vietą. Solistų grupė II vietą išiskovojo Suvalkų vaidijos kultūros namų atstovas Valdas Drūtys, buvęs "Punios" ansamblio narys.

PUNSKO MOKYKLOJE įvykusiam dailiojo skaitymo konkurse varžėsi 27 mokiniai iš Navininkų, Pristavonių, Punsko, Vaitakiemio ir Vidugirių mokyklų. I-V klasių grupėje stipriausi buvo punskiečiai — Vaiva Uzdilaitė, Alicija Grigutyte, Jonas Malinauskas, Kazimieras Venlauskas ir Zita Vaznelytė. Šeštojų grupėje I vietą laimėjo vidugirietė Iru-tė Valincintė.

• Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta

Medellino "Gintaras" pas kolumbiečius

S.m. spalio pradžioje "Pan American" dienos - šventės proga mūsų tautinių šokių grupė "Gintaras" buvo pakviesta Antioquijos dantų gydytojų sąjungos ASOA pašokti keletą tautinių šokių jų kultūrinėje savaitėje. Mūsų jaunimas pakvietimą priėmė ir jiems pašoko penkis tautinius šokius. Savą jaunimą palydėjome nemaža grupė vyresnio amžiaus kolonijos gyventojų, daugiausia jų tėvų bei artimųjų.

Mums įėjus į ASOA patalpas, esančias pačiame Medellino mieste centre, mus pasitiko visada su šypsena lūpose ir gerai nusiteikęs jų pirmininkas dr. John Gonzalez. Pasisveikinęs mus visus nuvedė į nemažą konferencijų salę, kur ir turėjo įvykti šios dienos vakaro kultūrinė programa su šokiais, dainom, humoru, įvairiais konkursais.

Kiek palaukus, dr. Gonzalez pradėjo vakaro programą, pristatydamas mūsų jaunimo tautinių šokių grupę publikai ir pakviestas juos pradėti jų mūsų šokiais. "Gintaras" ir ši karta pasirodė gerai. Jie jau susišokę, judesiai mišklūs, sklandžiai ejo šokis po šokio, kartais net viduryje šokio pasipilant jiems plojimū audrai. Prieš kiekvieną šokį vienas iš šokėjų paaikšdavo šokio reikšmę.

Ypač publikai patiko paskutinis šokis "Malūnas", kuris tikrai gerai ir smarkiai sukosi. Už šio šokio išmokymą "Gintaro" šokėjai yra labai dėkingi mūsų svečiui Viktorui Barzdžiui iš Buenos Aires, kuris lankydamasis pas mus šių metų pradžioje mokė mūsų tautinių šokių grupę tų šokių, kurių jie dar nemokėjo.

Mes, vyresnieji, stebėjome kolumbiečius profesionalus bei jų šeimas, taip nuosirdžiai plojančius mūsų jaunimui. Vienas jų man sakė: "Stebiuosi, jūs čia tokia maža kolonija ir sugebat suorganizuot savo tautinių šokių grupes, suruošt gražias savas tautines šventes, pasikviečiat iš užsienio chorus, baletus, etc. Kaip jūs čia visa tai sugebat padaryti?" Jie turi visko: jaunimo, mokyklų, mokytojų ir lėšų, bet jie viską suorganizuot ir jaunimu rūpintis palieka mokykloms bei jų tėvams. Tai esanti tik jų čia didžiausia pareiga.

Girdėjau, kad po šio pasirodymo pas dantų gydytojus mūsų "Gintaras" yra pakviestas šokti medicų šventėje ir katalikų universiteto — Pontificia Bolivariana Medellin metinėje šventėje šių metų gale. Tenka tik palinkėti geros sėkmės "Gintaro" šokėjams ir jų globėjams.
Dr. P. Totoraitienė

Kolumbijos gintariečiai atlieka tautinius lietuvių šokius kolumbiečių dantų gydytojų suvažiavime, kur buvo labai entuziastingai priimti

Baltiečių demonstracijoje Vašingtone rugsėjo 24 d. policininkas veja lietuvi, prasiiveržusi pro policijos eiles
Nuotr. A. Dudaravičiaus

JAVIMŲ ŽIBURIAI

Esame reikalingi lietuviškos paramos

Pasikalbėjimas su Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininku Aru Mažeika

Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Aras Mažeika yra 25 metų amžiaus, Simono Bolivaro universiteto studentas, jau treči metai studijuojas mechaniką - inžineriją. Tėvas architektas - konstruktorius. Aro tėvelio šeima sudaro 5 broliai ir viena sesuo. Du broliai jau pabaigę augštąjį mokslą ir jau sukūrę šeimas, o keturi dar studijuoja. Visi Aro broliai ir sesuo yra gimę svetimuose kraštuose, bet visi kalba lietuviškai. 1970 m. tragiškai žuvo Aro motina. Aro tėvas yra vienišas žinomas dailininkės Tamošaitienės brolis.

ARAS MAŽEIKA, Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, vadovauja jaunimo ekskursijai, persikeliantiai indėnų valtimis per Caroni upę į Guyanos miškus

Arai, noriu šį pasikalbėjimą praversti draugiškoje nuotaikoje. Tikiuosi, kad Tu man atsakysi ir klausimus tiksliai, apgalvotai, teisingai, neperdėdamas ir nepagražindamas.

— Kiek turite Venecuelos Jaunimo Sąjungoje narių?
— Venecueloje jaunimas yra labai išsibarstęs po kelis didesnius miestus, kuriuose yra susibūrusi didesnė dalis lietuvių. Karake vaikų ir jaunimo iki 30 metų amžiaus priskaitoma iki 130. Maracaj mieste yra 20 jaunuolių, Venecueloje 45, Barquisimete tik 4-5 jaunuoliai, Maracaibo (žibalo centro mieste) apie 10. Tik mažesnę pusę šio jaunimo dalyvauja lietuvių jaunimo veikloje, kiti laikosi pasyviai, o treči niekur nesirodo.

— Kodėl susitikę tarpusavyje kalbatės ispaniškai?
— Venecueloje didesnioji dalis šeimų yra mišrios. Dauguma jaunimo iš nemišrių šeimų kalba lietuviškai. Kai kurie mišrių šeimų vaikai supranta lietuviškai, bet dar nekalba. Bekalbant su tais jaunuoliais, kurie sunkiai kalba lietuviškai, norisi skubiau ką pasakyti greitai susiorientavimui. Tada automatiškai imame ir prakalbame ispaniškai, visai nesąmoningai, net nepagalvodami. Bet visi stengiasi ir nori išmokti lietuviškai.

— Kodėl neskaitytė lietuviškų laikraščių ir knygų?
— Mes suprantame, kad mūsų pareiga skaityti lietuvišką spaudą ir knygas, bet kadangi ispanų kalboje orientuojamės stipriai. Be to, Venecueloje knygų pasirinkimas labai menkas, tai dažnai nerandame knygų, kurios tiktu mūsų amžiui ir būtų įdomios. Be to, studijuojant nėra daug laisvo laiko. Tai gi nevėsi moka skaityti lietuviškai, ypač tie, kurie yra kilę iš mišrių šeimų. Jie tuo tarpu nesidomi lietuviškais knygomis.

— Žinoma, kad jaunimas vei-

kia atskirai, ar negeriau būtų veikti drauge su L. Bendruomenės ir Kultūros Fondu?
— Man atrodo, kad tarp senosios ir jaunosios kartos nėra jokių nesupratimų dėl lietuviškos veiklos, tik gal trūksta iš mūsų pusės dėmesio, kuris prilygsta užmiršimui apie senąją kartą. Jieškosime galimybių patenkinti senosios kartos pageidavimus.

— Kuo motyvuojate paskutiniu metu menką jaunimo dalyvavimą lietuviškose pamaldose?
— Paskutiniu metu nesilankymas lietuviškose pamaldose iš mūsų pusės buvo tik laikinis pasitraukimas. Mes, jaunimas, ką darome, tai darome visa grupė kartu. Jei einame į bažnyčią, tai einame visa grupė kartu, giedame visi. Dabar, vasaros metu, turime atostogas, mūsų visa grupė buvo užimta visokiais kitokiais darbais. Daug kartų nebuvom Karako mieste. Bet atėityje numatome vėl normaliai dalyvauti lietuviškose pamaldose.

— Ar jaučiatės lietuviams, nors gimėte ir augote svetimuose kraštuose, ar tik norite patenkinti savo tėvų pageidavimus, neturėdami visai lietuviškumo jausmo?
— Mes visi jaučiamės tikrais lietuviams, nors ir esame gimę ir augę svetimuose kraštuose, sunkiose lietuvių išsilaukymo sąlygose. Tokie jaučiamės tėvų dėka.

— Ką darote su tuo jaunimu, kuris nekalba lietuviškai? Ar tikitės, kad atėityje pasiseks juos patraukti ir savo puse, išmokyti kalbėti ir galvoti lietuviškai?
— Šios vasaros atotogų metu mūsų jaunimas turėjo intensy-

vius lietuvių kalbos kursų su Vasario 16 gimnazijos mokytoja Maryte Dambriūnaitė. Be to, stovyklavome keliose vietose. Visur stengėmės kalbėti tik lietuviškai.

— Ar pakankamai suprantate patriotinį nusistatymą ir ar esate pasiryžę ginti visur Lietuvos išsilaisvinimo klausimą?
— Mūsų nusistatymas yra nacionalistinis. Mes visi ir visur kovosime už laisvą ir savarankišką pačios Lietuvos tvarkymą bei jokių tarpininkų ir svetimos valstybės nurodymų bei diktavimų. Mes norime, kad gyvenantieji lietuviai Lietuvoje žinotų, jog jie nėra pamiršti, nes mūsų gyvenimo mintys ir tikslas yra matyti ateityje laisvą Lietuvą.

— Kokie mūsų jaunimo santykiai su kitų Sov. Sąjungos okupuotų kraštų jaunimu?
— Mūsų jaunimo santykiai su sovietų okupuotų kraštų jaunimu yra platus ir kuo puikiau. Bendradarbiaujame su latviais, estais, vengrais, ukrainiečiais ir kroatais.

— Ar turite bendros veiklos planų?
— Turime suprojektavę tris sumanymus: baltiečių jaunimo stovyklą, išleidimą baltiečių propagandinių lipinėlių, automobilų su plakatais demonstraciją Karako centrinėmis gatvėmis, dalinant informacinius atsišaukimus, prašant paremti Baltijos tautų išsilaisvinimo pastangas.

— Kaip žiūrite į lietuvių kalbos kursų Vilniuje užsienyje gyvenantiems jaunimui?
— Mano nuomone yra tokia: lietuvių kalbos kursų lankymas Vilniuje priklauso nuo pačio asmens pasiruošimo ir tautinio sąmoningumo; jei jaunuolis bus stiprus savo ištikinimuose, jo nesugriaus jokios propagandos įtikinėjimai. Be to, pats jaunuolis pamatys visas blogybes realybėje — kokia didelė skriauda yra daroma mūsų tautai.

— Koks Jums atrodo tinkamiausias kelias, siekiant Lietuvai laisvę?
— Pirmoje eilėje, kad jaunuolis širdyje neštriptyti lietuviškumo idėja, kad jaunimas mokėtų savo tėvų kalbą, gilintųsi ir mūsų garbingos tautos praeities gyvenimą, istoriją, dainas, tautinius šokius, papročius, mūsų tautos muziką ir domėtusi viskuo, kas rišasi su lietuvių.

— Kokie būtų Jūsų pageidavimai?
— Kad vyriausioji pasaulio lietuvių vadovybė daugiau dėmesio kreiptų į mažų kolonijų gyvenimą, kurios greičiau nutautėja, kaip gyvenantieji didelėse kolonijose, ypač Pietų Amerikoje. Mat, P. Amerikos gyvenimas visais atžvilgiais yra sunkesnis, palyginus su Šiaurės Amerikos lietuvių gyvenimu. Minėtoji vadovybė turėtų siųsti mums kultūrinės ir meninės pagėgas, taip pat ir knygas, tinkamas mūsų amžiui, padėti vasaros metu organizuoti jaunimo stovyklas, atsiųsti tam reikalui paruoštą instruktorių - mokytoją. Meninis pasirodymas mūsų kolonijoje mus sustiprina dvasiškai ir tautiškai, mums įžiebta naujas kibirkštis lietuviškumui

Baltiečių lobiai universitete

Valstybinio Kento universiteto etninė kultūrų programai, kuriai vadovauja dr. Jonas Cadow, Rockefellerio Fondas paskyrė \$35.000 Pabaltijo medžiagos rinkimui ir katalogavimui. Tų pinigų pagalba Kento universitetas taps etninės medžiagos aruodu, kuriame rasis turtingas ir vertingas estų, latvių, lietuvių ir suomių kultūrinis įnašas Amerikos gyvenime.

Vyresniųjų imigrantų kartai palaipsniui nykstant, nesuskaitomi tūkstantai etninių leidinių dingsta be žinios. Jų tarpe yra vertingos senų knygų bibliotekos, periodiniai leidiniai ir asmeninė korespondencija, daugelyje atveju žymių istorinių asmenybių laiškai. Tuo būdu ateinančioms kartoms dingsta didelė ir vertinga jų paveldėjimo dalis. Sumažinti tiem nuostoliam yra būtina tą medžiagą gelbėti, rinkti ir išlaikyti. Etninių kultūrų programa nusprendė už tą sumą pasamdyti etninių rinktinių koordinatorių, keturis diplomuotus asmenis ir vieną etninių raštines tarnautoją tam uždaviniui atlikti. Jų visa veikla bus nukreipta į etninės medžiagos rinkimą iš pavienių asmenų ir organizacijų, kurios tokią medžiagą sutinka universitetui perleisti. Gautieji pinigai negali būti panaudojami tos medžiagos pirkimui.

Pabaltijo tautinių grupių medžiagos surinkimas žymiai praplės ir sustiprins jau egzistuojančius universitete rinkinius. Tuo būdu bus užtikrintas sėkmingas tolimesnis Pabaltijo programos augimas universitete.

te, kuris šiuo metu jau yra išsivystęs į didelės reikšmės tautinių mažumų rinkinių centrą.

Iki šiol universiteto bibliotekoje ir archyvuose surinkta apie 8.000 tomų lietuviškos medžiagos, kurios didelė dalis buvo gauta palikimo būdu. Tenka rimtai spėlioti, kad esamas Kente lietuviškos medžiagos rinkinys bene bus pats didžiausias ir turtingiausias iš visų betkokių viešojoje institucijoje esančių rinkinių už Lietuvos ribų. Ten pat yra keletas tūkstančių leidinių lietuvių, estų ir suomių kalbomis.

Reikia pripažinti nuopelną tiem tautinėm grupėm, tiek pačiam universitetui, kad paskutinių ketverių metų laikotarpyje buvo gauti keturi magistro laipsniai ir apginta viena disertacija iš Pabaltijo tyrinėjimų srities. Kad būtų užtikrintas tolimesnis akademinis darbas Pabaltijo srityje, itin svarbu Pabaltijo programą nuolat stiprinti ir plėsti. Rockefellerio Fondo parama įgalins universitetą rinkti ir apsaugoti Ryčių Europos tautų mažumų laimėjimus.

Valstybinis Kento universitetas taip pat savo programoje turi sekančių kalbų kursus: 8 kursai 27 valandų estų kalbos, 6 kursai 21 v. suomių ir latvių kalbos, 27 valandos lietuvių kalbos.

Tolimesnės informacijos kreipkitės: Dr. John F. Cadow, Director, Ethnic Heritage Program, 119 Bowman Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242, USA.

Jūsų laukia pinigai...

Valstybinis Kento universitetas JAV-se paskyrė \$3,200.00 stipendiją lietuviui studentui 1978 metams. Be to, universitetas mokės ir mokslpinigius. Tai reiškia, kad studentas turės primokėti tik \$115 už metų ketvirtį. Stipendija duodama žiemos, pavasario ir vasaros semestrams. Ją gali gauti ir studentai, gyvenę ne JAV-se. Stipendininko uždavynys būtų: telkti bei kataloguoti archyvi-

nus lietuvių rinkinius, paruošti lietuvių spaudai informacijas, kalbėti lietuvių grupėms. Pirmenybė duodama rašantiems magistrui arba daktaro darbus lietuviškais temomis. Suinteruositi prašomi parašyti apie save bei planuojamas studijas šiuo adresu: Dr. John F. Cadow, Director, Ethnic Heritage Program, 119 Bowman Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242, USA.

Los Angeles lietuvių jaunimo ansamblis "Spindulys" su vadove O. Razuviene, dalyvavęs Europos lietuvių studijų savaitės meninėje programoje ir gastroliavęs Europoje

išlaikyti. Mes esame reikalingi lietuviškos pasparties. Arai, visi Tavo pasisakymai ir pageidavimai buvo rimti ir teisingi jaunimo auklėjimosi bei pasiruošimo ateities gyvenimui.

Linkiu, kad visi Jūsų pageidavimai pasiektų savo tikslą ir kad šiuos pageidavimus išgirstų tie asmenys, kurių galioje priklauso jų realizavimas.
Aleksandra Vaisiūnienė

Įsijungimas į Kanados visuomenę

Simpoziumas, kuriame svarstytas jaunimo profesionališkumas ir lietuviybė

1977 m. spalio 9 d. Londono, Ont., įvyko Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas ir simpoziumas. Pastarąjį tema buvo "Kritiškas žvilgsnis į lietuvių jaunimo įsijungimą į Kanados visuomenę". Pirmininke buvo Rasa Lukoševičiūtė iš Montreolio, kalbėjojai — Jurgis Valaitis iš Winnipego ir Rimas Petrauskas iš Windosoro. Jie diskutavo įvairias mintis apie lietuviškumo naudą jauno žmogaus profesiniame ir kultūriname gyvenime. Jurgis Valaitis kalbėjo už lietuviškumo naudą. Pasak jo, lietuviškas auklėjimas padeda jaunam žmogui geriau suprasti bendras tautų problemas, pvz. Kvebeko padėtį Kanados kultūroje. Mokymasis lietuvių kalbos ir dalyvavimas lietuvių organizacijose lavina žmogų ir tobulina visuomenines savybes bei paruošia organizacinei veiklai. Be to, jau galima gauti užskaitas gimnazijoje, baigus pripažintą lietuvių kalbos bei literatūros kursą. Susipažinimas su kitų miestų lietuvių jaunimu palengvina kelionių planavimą ir nakvynes. Jeiškant darbo, paminėjimas veiklos lietuviškose organizacijose dažnai rodo jaunuolio ryžtą ir energiją darbu.

Po kelių pasisakymų apie tas mintis antras paskaitininkas Rimas Petrauskas kalbėjo tuo pačiu klausimu. Pasak jo, jaunuolis įsivertina kanadiečių visuomenėje savo darbu ir pastangomis. Jo pasisekimas reitai priklauso nuo bendruomeninės pagalbos. Lietuvių Bendruomenė galbūt kartais perdaug laukia iš savo profesionalų. Jie gyvena ir dirba Kanadoje,

angliškoje aplinkoje, ir turi laikytis tų reikalavimų. Pvz. lietuvis advokatas turi laikytis bendros krašto etikos, liečiančios jo darbą ir atlyginimą. Seniau būdavo kartais sunkiau įsitvirtinti turint svetimtautišką pavardę. Ir net dabar žmonės trumpina ilgesnes pavardes, kai jaučia, kad tai padeda sudaryti klientūrą arba dirbti kanadiečių visuomenėje. Baigdamas, R. Petrauskas pareiškė, kad jaunuolio auklėjimas, studijos, įsitvirtinimas kanadiečių gyvenime eina ratu — jaunuolis grįžta į savą lietuvių bendruomenę, nuo kurios buvo nutolęs.

Bet klausimas lieka, kiek tas jaunuolis turi grįžti į tą bendruomenę ir kiek iš jo galima reikalauti lietuviškame gyvenime.

Diskusijose buvo iškelta daug idėjų ir svarbių minčių. Buvo minėta, kad pvz. politikoje gausus dalyvavimas lietuviškose bendruomenės padėjo vienam lietuviui prasimuoti. Taip pat smulkūs verslininkai išliko savo tautiečių padedami.

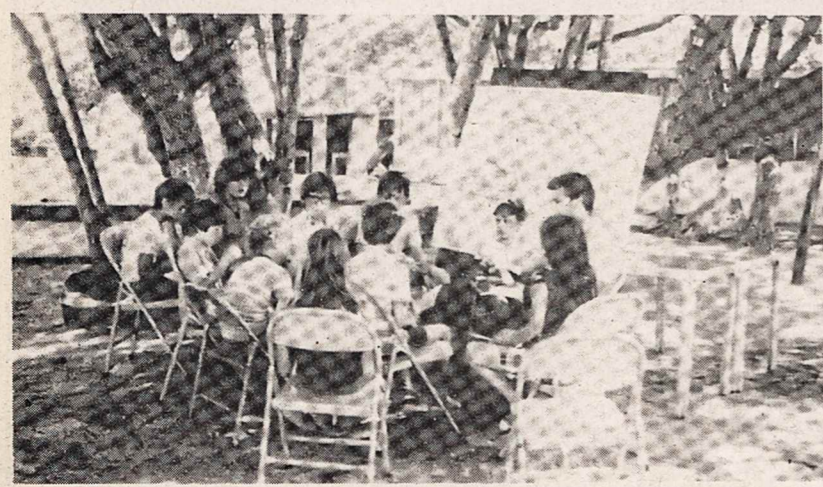
Iš visų diskusijų svarbiausia išvada buvo ta, kad lietuviškas jaunimas turi apsispręsti, ar jis gyvens vadinamoje "bicultural" bendruomenėje, ar ne. Jis yra kanadietis, bet kartu ir lietuvis, turis savą kultūrą, tapatybę (identitetą). Tas identitetas, pridėjo vysk. A. Deksnys, yra labai svarbus, ir jis niekuomet nekenks jaunuolio gyvenime. Laiko stoka nutraukė idėjų ir dalyviams gausų simpoziumą, kuris užbaigė KL Jaunimo Sąjungos suvažiavimą.
Raimundas Sungaila

Kalėdiniai dovanų siuntiniai į Lietuvą ir kitas šalis

Kalėdinis 1977

Vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 m. vilnonės medžiagos suknelė; 2,75 m. krimplo medžiagos moteriškai eilutei; 1 moteriškas arba vyriškas puikus nertinis; 2 poros vyriškų arba moteriškų storų nailono kojinių; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 40 angliški cigarečių ir 3 m. vilnonės eilutei medžiagos su jaudimu "All wool made in England".	\$180.00.
Kaina su įskaitytu muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis	\$180.00.
Į šį siuntinį dar galima pridėti prekių 8 svarus. Gali būti 4 m. medžiagos, 2,75 m. dirbtinio minko kailis arba kitokios prekės. Zemiau siūlome keletą populiarenių dovanų. Visos kainos yra jau su įskaitytu muitu.	
Dirbtinio minko kailis moteriškai apsiustui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Gerensnis nertinis	32.00
Nailono kojinės, vyriškos arba moteriškos	3.00
"Tights"	3.50
Vilnonė medžiaga suknelėi	24.00
Krimplo medžiaga suknelėi	18.00
Krimplo medžiaga moteriškai eilutei	30.00
Nailono apatinis	10.00
Nailono marškiniai	11.00
Gerensni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	11.00
Lietsargis "telescopic"	12.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei	50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	60.00
Dar geresnės rūšies medžiaga eilutei	75.00
Sudarant visai naują siuntinį, dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimui. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis	

Baltic Stores Ltd. 11 London Lane, Bromley, Kent, England. Tel. 01-460-2592

Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Aras Mažeika moko vaikus Lietuvos geografijos. Vaikų stovyklas, iškylas, vasaros kursus dažniausiai rengia VLJS nariai
Nuotr. J. Menkeliūno

Šeštasis lituanistų suvažiavimas

Kartu su III-ju Mokslo ir Kūrybos simpoziumas Čikagoje, Jaunimo Centre, įvyks šeštasis Lituanistikos Instituto suvažiavimas. Jie būna kas dveji metai. S.m. lapkričio 24 d., 10 v.r., įvyks visuotinis Instituto narių susirinkimas, o po to tarybos posėdis. Tolimesnė suvažiavimo programa sutampa su M. ir K. simpoziumo humanitarine dalmi ir kitais viešais renginiais. Humanitarinės paskaitos padalintos į 14 sesijų po dvi valandas lapkričio 24-26 dienomis. Tą programą tvarko prof. dr. J. Reklaitienė, o viso simpoziumo mokslinės programos pirmininkas yra prof. dr. R. Šilbajoris,

abu Lituanistikos Instituto nariai. Humanitarinėje programoje bus apie 40 paskaitininkų, jų tarpe 27 Lit. Instituto nariai. Sesijoms vadovaus Instituto skyrių vedėjai: filosofijos — prof. dr. K. Skrupskelis, kalbotyros — prof. dr. A. Klimas, literatūros — prof. dr. Br. Vaškėlis, psichologijos — prof. dr. I. Užgiriene, fautosyros — Ant. Mažiulis, menotyros — dr. St. Goštautas, istorijos — dr. J. Puzinas ir prof. dr. J. Račkauskas, teisės ir sociologijos — dr. D. Krivickas. Be to, bus teologijos sesija, vadovaujama kun. dr. K. Trimako, išrinkto LI nariu.

Visuomenė kviečiama lankyti visus Mokslo ir Kūrybos simpoziumo renginius bei paskaitas. Viešas atidaromasis posėdis įvyks lapkričio 24 d., 2 v.p.p., o uždaromasis posėdis su trimis paskaitomis — lapkričio 27 d., 1 v.p.p. Viskas vyks Jaunimo Centre, Čikagoje

Dr. inž. Jurgis Gimbutas,
Lituanistikos Instituto
pirmininkas

PARDUODAME LIETUVIŠKUS
SŪRIUS, estišką duoną. Didelis
mėšos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Argentinos lietuvių dainų grupė "Žibutės", kuri atliko koncertinę programą SLA surengtoje pavasario šventėje. Grupę vadovauja dr. J. Simanauškas

PRANAS BERNECKAS kalba sporto darbuotojų suvažiavime Klevelande, kur buvo svarstomi Pasaulio Sporto Žaidynių klausimai. Žaidynės įvyks 1978 m. birželio 28 — liepos 3 dienomis Toronte. Nuotr. J. Urbono

SPORTO DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Sporto darbuotojų suvažiavimas Klevelande ir jo nutarimai

Šių metų ŠALFASS suvažiavimas, įvykęs spalio 15-16 dienomis Klevelando Lietuvių Namuose, buvo ypatingas — daugiausia laiko buvo skirta Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių programai aptarti ir kitiems, su šiuo didžiuliu sporto renginiu susijusiems klausimams spręsti.

Suvažiavimą pradėjo SALFASS pirm. Pranas Berneckas. Invokaciją skaitė Klevelando D. MN Pagalbos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ. Atlikus pradinis formalumus, buvo išklauti S-gos pareigūnų ir įvairių sporto komitetų pranešimai, po kurių sekė diskusijos. Iš pirmo pranešimo paaiškėjo, kad Sąjungos užsimojimas rengti PLS Žaidynes visuomenėje randa vis daugiau pritarimo ir įvertinimo. Kad viskas sklandžiai pavyktų, dar reikia atlikti didelius ruošos darbus, sutelkti \$17.000 ir dar prisidėti prie \$53.000 surinkimo.

Pagal iš anksto nustatytą programą, žaidynėse bus krepšinio, tinklinio, lauko teniso, stalo teniso, futbolo, golfo ir šaudymo varžybos. Šių varžybų komitetai suvažiavimui raštu arba žodžiu pateikė projektus. Ilgiausiai apsisotą prie A. Klimo pateikto vyrų krepšinio projekto. Pagaliau beveik po dienos diskusijų buvo apsisotą prie 16 komandų, kurios bus paskirstytos į 4 grupes po 4 komandas.

Išsamų ir kruopštų pranešimą padarė raštu ir kartu vietoje paaiškino lengv. atletikos vadovas Algis Bielskus, kuris taip pat labai aktyviai dalyvavo visų sporto šakų diskusijose ir daug prisidėjo prie varžybų programos nustatymo.

Panašius pranešimus padarė tinklinio vadovas Mindaugas Leknickas, stalo teniso vadovas Jonas Nešukaitis ir raštu — lauko teniso vadovas Vytautas Grybauskas. Visi šie pranešimai buvo priimti be pataisų. Golfo varžybas iš šeštadienio ir sekmadienio nutarta prašyti atkelti į vidurį savaitės. Šaudymo varžybas nutarta praversti Hamiltono šaudykloje, kviečiant ir kitas organizacijas. Futbolas nesukėlė jokių problemų, nes dalyvaus tik dvi komandos — Niujorkas ir Čikaga.

Taip pat nutarta žaidynių nuotaike surengti ir slidinėjimo varžybas, į kurias žada atvykti slidininkai net iš Austri-

lijos. Smulkesnės varžybų detalės bus paskelbtos vėliau.

Suvažiavimas apsvaustęs žaidynių programą, priėjo išvadą, kad tokio masto žaidynės netilps 3-jų dienų rėmuose. Nutarta žaidynes pradėti keliom dienom anksčiau. Daugelis sportininkų pareiškė, jog atvyks į Torontą visai savaitei — susijungs atostogas su žaidynėmis.

Suvažiavimas vienbalsiai pritarė kvietimui įstoti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę pilnateisiu nariu. Taip pat nutarė pasinaudoti kvietimu į Venecuelą krepšinio ir tinklinio rungtynėms. Sąjungos statuto ir garbės teismo klausimai atidėti vėlesniam laikui.

Suvažiavimas pirmą kartą susilaukė tiek daug svarių sveikinimų. Sveikino JAV ir Kanados L. Bendruomenės, konsulė J. Daužvardienė, PLB valdyba, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, BALFo valdyba, "Laisvoji Lietuva", LAS ir mūsų sporto veteranas Bronius Keturakis, kuriam linkime greitai pasveikti.

Suvažiavime dalyvavo 33 atstovai iš Niujorko, Čikagos, Toronto, Detroito, Klevelando ir Hamiltono. Pirmininkavo dr. A. Nasvytis, R. Kurzonas ir J. Urbonas. Sekretoriais buvo pakviesti torontiečiai — J. Karpis ir L. Baziliauskas.

Užbaigę dr. A. Nasvytis sveikino SALFASS pirm. P. Bernecką su iškiliais užsimojimais ir kartu pareiškė, kad šis suvažiavimas buvo vienas iš našiausių ir geriausiai pasisekusių.

Sekmadienio rytmetį suvažiavimo atstovai dalyvavo jiems skirtose Mišiose čia pat netoli esančioje D. M. N. Pagalbos šventovėje. Suvažiavimo dalyviai taip pat dėkingi Klevelando Žaibui už skaniai paruoštus pietus.

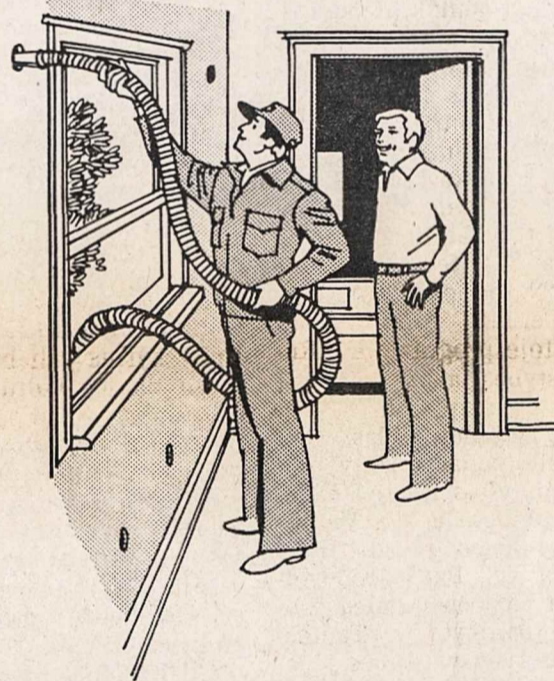
Suvažiavimas užbaigtas Tautos himnu. A.S.

Tinkama namo izoliacija ir šilimos išsaugojimas sutaupys jūsų pinigus

Štai ką Ontario siūlo sumažinti namų šildymo išlaidom

Kokie yra būdai sumažinti šildymo išlaidom? Kokios yra izoliacijos rūšys rinkoje? Kaip pasirinkti izoliacijos įrengimo rangovą? Ką reiškia "R-value"? Kas yra garo saugiklis?

Tai tik keli klausimai iš daugelio, kurių atsakymus rasite nemokamuose leidiniuose,

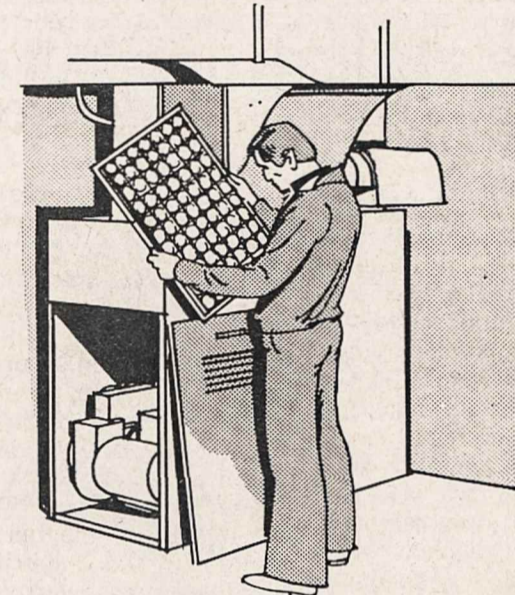
gaunamuose Ontario vartotojų bei komercinių reikalų ir Ontario energijos ministerijose. Tos dvi ministerijos, veikdamos drauge, informuoja Ontario gyventojus, kaip tinkama namų izoliacija gali sumažinti didėjančias šildymo išlaidas, ir taipgi nurodo kitus būdus energijai taupyti.

Faktai apie izoliaciją randami vartotojų ir komercinių reikalų ministerijos leidžiamame įdomiame biuletenyje "Insulation: Heat in Your House, Money in Your Pocket." Ten rašoma apie tokius dalykus, kaip:

- R-value reikšmė ir garo saugiklis
- tinkamas vėdinimas
- izoliacinių medžiagų rūšys
- esamos namo izoliacijos patikrinimas
- patikimo rangovo suradimas
- informaciją, padedanti suprasti vartotojų įrengėjo sutartį
- atlikto darbo patikrinimas

Norintieji gauti nemokamas minėto biuletenio kopijas terašo:

Consumer and Commercial
Relations/Home Insulation,
Queen's Park,
Toronto, Ontario M7A 2H6

Kiti nurodymai, kaip taupyti energiją ir lėšas, randami energijos ministerijos knygelėje "Energy Conservation: The Choice is Yours." Tarp kitų nurodymų minėtini yra šie:

- sumažinimas dienos ir nakties meto temperatūros
- įdėjimas dvigubų durų ir langų
- keitimas oro filtrų šildomo oro sistemoje kartą į mėnesį
- užtraukimas langų užuolaidų žiemos naktimis

Norintieji gauti minėtą nemokamą knygelę prašomi rašyti:

Ontario Energy Conservation Program
Ministry of Energy,
56 Wellesley Street — 12th Floor
Toronto, Ontario M7A 2B7

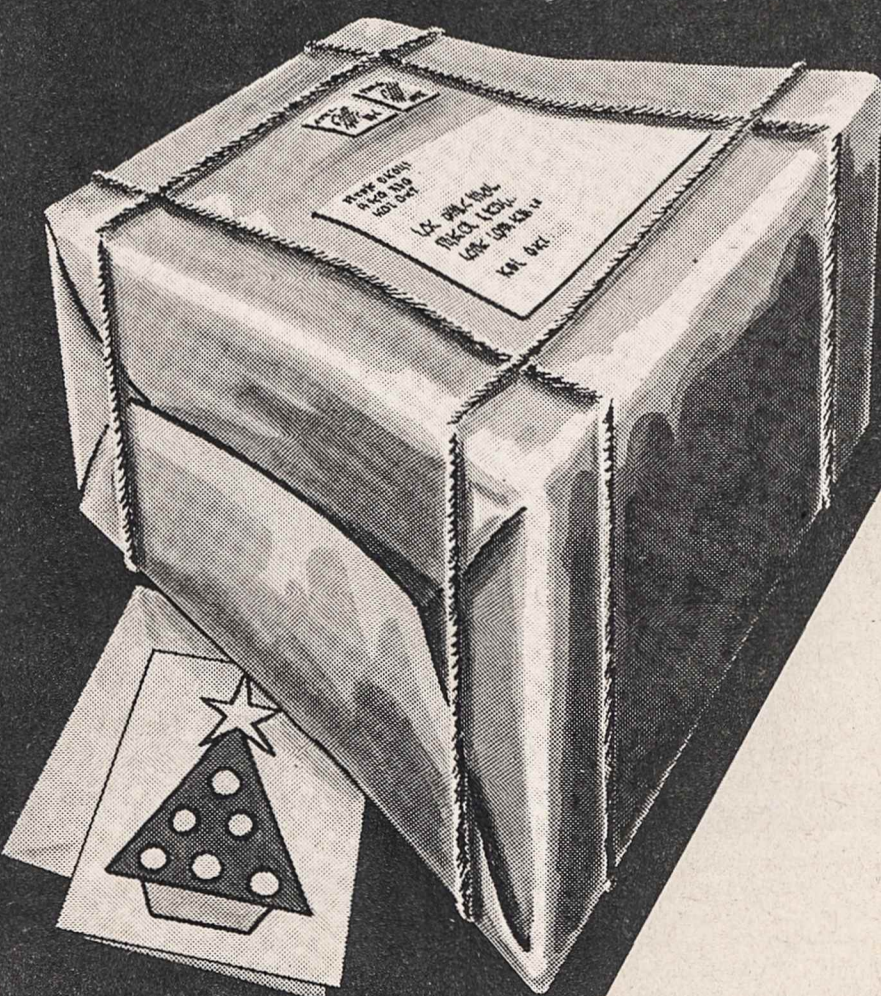
Larry Grossman,
Minister of
Consumer and
Commercial Relations

James Taylor,
Minister of Energy
William Davis, Premier

Province of Ontario

Canada Post
Postes Canada

PASIRŪPINKITE, KAD ŠIOM KALĖDOM JŪSŲ SIUNTINIAI PASIEKTŲ LAIKU!

NEAPVILKIT SAVO GIMINIŲ BEI DRAUGŲ UZJŪRIUOSE!

Jei norite būti tikri, gerai įvyniokite savo siuntinius ir stipriai suriškite. Aiškiai užrašykite adresą mažiausiai ant abiejų pusių. Neužmirškite įrašyti pašto kodo savo adrese. Pasiteiraukite pašto įstaigoje apie persiuntimo kainą. Išsiųskite anksčiau!

DATOS UZJŪRIO PAŠTUI:

KRATAI	LAISKAI UZKLIJUOTI KALĖDINIAI ATVIRUKAI	SPAUDINIAI IR NEUZKLIJUOTI ORO PAŠTU PAPRASTU PAŠTU		SIUNTINIAI ORO PAŠTU PAPRASTU PAŠTU	
		ORO PAŠTU	PAPRASTU PAŠTU	ORO PAŠTU	PAPRASTU PAŠTU
D. Britanija ir š. Airija Airijos respublika Europa	gruodžio 13	gruodžio 13	lapkričio 24	gruodžio 8	lapkričio 10
	gruodžio 13	gruodžio 13	lapkričio 24	gruodžio 8	lapkričio 10
	gruodžio 8	gruodžio 8	lapkričio 11	gruodžio 2	
Argentina, Paragvajus, Haiti ir Olandijos Antilai	gruodžio 8	gruodžio 8		gruodžio 1	
	gruodžio 2	gruodžio 2		lapkričio 25	lapkričio 25
Kuba Kitos valstybės Vidurio bei pietų Amerikos ir Karibų salos Afrika	gruodžio 8	gruodžio 8	lapkričio 10	gruodžio 2	
	gruodžio 8	gruodžio 8	lapkričio 4	lapkričio 25	
Azija Okeanija (įskaitant Australiją ir N. Zelandiją)	gruodžio 8	gruodžio 8	lapkričio 10	lapkričio 25	
	gruodžio 8	gruodžio 8	lapkričio 4	lapkričio 25	

Paskutinė data sveikinimams Kanadoje — gruodžio 13 (už miesto), gruodžio 17 (mieste)

IZIDORIUS STRAUKAS, sulaukęs 90 metų amžiaus. Jo sukaktis buvo paminėta rugsėjo 5 d. gausiame artimųjų būryje. Jis gyvena prie Čikagos. Lietuvoje gyvai reiškiasi ekonominėse organizacijose, gražiai tvarkė savo ūkį. Išėvijoje taip pat dalyvauja ūkinėse organizacijose ir yra šaulių garbės narys

Naujųjų laikų Lietuvos istorija

Pirmasis tomas Prano Čepėno rašomos Lietuvos istorijos

J. Jakštas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Suminima visa eilė studentų organizacijų rusiškuose universitetuose, jų tautinė veikla, jiems skiriamos stipendijos, šalpa. Taikliai motyvuojamas paskyrimas 10 stipendijų lietuviams studentams, baigusiems Marijampolės ar Suvalkų gimnazijas, Petrapilio ir Maskvos universitetuose (210 p.). Skyrčiau gale trumpai papasakojama apie pastangas atgaivinti Vilniaus universitetą.

Nuosekliai, pagal pirmųjų šaltinius, daugiausia pavaizduojamas spaudos draudimas. Pabrėžiamas draudimo tikslas. Gal būtų tikėtasi, kad šiame skyriuje kiek plačiau pakalbėti apie vysk. M. Valančiaus greitą susiorientavimą priešintis graždankai ir jo pradėtą kontrafakcinę spaudos gamybą Prūsijoje. Tinkamai nagrinėjamas spaudos draudimo teismumo klausimas, teisminės bylos, kelti motyvai draudimui atšaukti ir pagaliau jo panaikinimas. Prabėgoms dar pakalbama ir apie spaudoves, pradedant nuo seniausių akademinių. Skyrčiau nagrinėjamas trumpa spaudos apvalga po draudimo panaikinimo iki I D. karo. Čia pabrėžiama statistinių duomenų ir dar įterpiama pora lentelių, rodančių laikraščių bei knygų augimą.

Svarbiausias XIX a. Lietuvos istorijos skyrius „Lietuvių tautinis atgimimas“ pradedamas, taip sakant, „ab ovo“ — nuo senosios bažnytinės slavų kalbos vartojimo Lietuvoje. Tai daro mūsų apdairusius autorius todėl, kad, jo ištikimimui, „tautinio atgimimo sąjūdžiuose kalba buvo laikoma viena iš pagrindinių tautinio savitumo žymių“.

Nors šis poskyrį rašydamas autorius naudojo K. Jablonskio labai vertingą studiją „Lietuvių kalba viešajame gyvenime — lietuvių kultūra ir jos veikėjai (1972), tačiau neseka juo, kai Lietuvoje vartota slavų kalba valstybinę kalbą laiko buviska bažnytinę kalbą. Mading K. Jablonskis buvo arčiau tiesos, kai ta kalba vadino rusiškai, t.y. senųjų rusių kalbą. Jos pagrindas buvo senoji bulgarų kalba, kuria buvo rašyti pirmieji Rusiją pasiekę raštai ir iš kurios kilo senoji bažnytinė slavų kalba.

Valstybinė slavų kalba nutolo nuo bažnytinės, nes ji, kaip K. Jablonskis sako, Gudijoje turėjo gudiškų elementų, Ukrainoje — ukrainietiškių. Ta iš bažnytinės kalbos kilusi seniausioji rusių kalba, sumišusi su gudų ir ukrainiečių tarmėmis, tapo ir D. Lietuvos Kunigaikštijos valstybine kalba, kai ta išsiplėtė slavų kraštuose. Tačiau etnografinėje Lietuvoje rusių (slaviškosios) kalba paliko tik kanceliarinę ir nebuvo šnekamąja nei bajorų, nei liaudies kalba. Tik XIX a. slavofilai ir caro valdžios pakalikai suplakė etnografinę Lietuvą su visa D. Kunigaikštija ir laikė ją rusių (ar rusų) kalbos kraštu. (Panašiai dabar kai kurie gudų istorikai laiko D. Lietuvos Kunigaikštiją gudiška valstybe ar bent lietuvių - gudų federacija).

Visai pagrįstai tautinis atgimimas pradedamas nuo vad. žemaičių romantizmo, suminint keletą publicistų, kalbėjusių apie lietuvių kalbą. Šioje vietoje įsibrovė autoriui ir viena klaidelė, kur (268 p.) minimas E. Kantas, neva parašęs prakalbą Friedricho Kuršaičio 1846 m. išleistai lietuvių kalbos gramatikai. Iš tikrųjų E. Kantas (m. 1804) rašė prakalbą Milkaus (Mielke) žodynui.

Tikras tautinis atgimimas siejamas su „Aušra“, kuri trumpai apibūdinama. Paminimi ir kiti laikraščiai. Originalus dalykas užsimintas angliškojo karališko instituto studija „Nationalism“, kur palyginamas lietuvių ir slovų tautų atgimimas. Kažin ar galima pritarioti autoriui, tvirtinančiam, kad „su lietuvių tautiniu sąjūdžiu kovojo stambieji dvarininkai ir Bažnyčios hierarchai, nes tas sąjūdis buvo demokratiškas“ (272 p.). Tiesa, tautinis sąjūdis nebuvo palankiai sutiktas nei dvarininkų, nei to meto dvasiškų, bet ne dėl jo demokratiškumo. Pats autorius tarsi griaua savo mintę teiginį, kai poskyryje „Tautinis atgimimas ir bajorija“ išvedžioja, kad lenkiškas sovinizmas (endekai) ėjo prieš lietuviškąjį tautinį sąjūdį. O dvasiškieji sutiko jį, bent iš pra-

mų tekstas, panaudojus nevienujį skelbtą šaltinį. Naujoviški du poskyriai apie vadinamuosius juodašimčius. Viename jų pakalbama apie juodašimčius Rusijoje, kitame — Lietuvoje. Įvairiais vaizdais rodomas revoliucijos pakilimas ir jos žlugimas, ėmus siautėti baudžiamiesiems būriams.

Plačiai išdėstyta 1905 m. revoliucija buvo trumpas epizodas. Neišsipildė į ją dėtos vadų viltys, nors ji nežlugo be pėdsakų. Mūsų autorius gražiai nusako jos išdavas: „Lietuva nei autonomijos, nei savivaldos neiškovojė, tačiau iškovotų laisvųjų trupinių, revoliuciją numalšinus, krašte paliko. Tais laisvės trupiniais galėjo naudotis ir jau organizuotai veikti... Nors ir griežtoje valdžios prežiūroje, galėjo veikti lietuvių švietimo, kultūrinės bei ekonominės organizacijos, ypačai dešiniųjų visuomeninių srovių“ (388-389 p.).

Prie laisvės trupinių autorius priskiria „dumą“ ir apie ją pirmiausia kalba. Jis apžvelgia visas keturias „dumas“ nuo 1906 iki 1917 m., atsižvelgdamas į lietuvių atstovų veiklą juose, jų keltus reikalavimus, ypačai žemės reformos.

Laikotarpis nuo revoliucijos iki I D. karo (1905-1915) apžvelgiamas dviem aspektais: ūkio ir kultūrinės veiklos. Kai ekonominiai klausimai nebuvo liesti dėstant XIX a., tai skyrius XIX apie Lietuvos ūkį atrodo lyg būtų nuokrypa nuo pasirinkto visos dėstymo kelio. Tarsi pats autorius, tai numanydamas, iš dalies kompensuoja paliktą ekonominę sritį ir šiame poskyryje pakalba apie kaikiuriuos ūkinius XIX a. dalykus. Čia operuojama lentelėmis ir statistiniais duomenimis.

Patrauklus, instruktivus paskutinis skyrius „Lietuvių kultūrinė veikla prieš Pirmąją karą“. Autorius duoda plačią lietuvių kultūrinės veiklos apžvalgą, grįždamas net į XVIII a. ir suminėdamas daug vardų kūrėjų ir kūrinių iš mokslo, meno ir literatūros srities. Šis paskutinis skyrius gali būti laikomas mūsų naujos kultūros istorijos santraukė. Autorius ją, kaip ir visą veikalą, užsklendžia šiais žodžiais: „Apžvelgus Lietuvos kultūrinio gyvenimo raidą ligi Pirmojo pasaulinio karo, o ypač 1904-1914 m. tarpsnį, galima drąsiai tvirtinti, kad to laikotarpio kultūrinės apraiškos įvairiose gyvenimo srityse padarė milžinišką pažangą. Todėl Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse lietuvių jau turėjo stiprų kultūrinį pagrindą nepriklausomam tautos gyvenimui“.

Bagiamasis žodis

Iki 1915 m. Vilniaus katedros aikštėje stovėjo Kotrynai II pastatytas paminklas. Jos pjedestalo priekį puošė divgalvis erelis ir slaviškas irasas: „Ottorzenoje vozratic“. Lietuviškai išvertus, reikštų: „Kas buvo atplėsta — gražinta“. Trumpi žodžiai rodė, kas buvo rusams senoji Lietuva ir ko siekė ją valdydami. Pr. Čepėno veikalas vadydamsi mintis — parodyti rusų kėslus paversti tolimesnėje ar artimesnėje ateityje Lietuvą rusiškai provincija. Veikale pa-

(Nukelta į 8 psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ RADIO VALANDA „Laisvės varpas“ spalio 9 d. Bostone surengė pirmąjį neseniai Kanadoje sudaryto dueto — soprano Ginos Čapkauskienės ir tenoro Rimo Strimaičio koncertą. Jis buvo pradėtas dviem G. Verdi „Traviatos“ duetais: „Augštai mes pakelsime taure“ iš pirmojo veiksmo ir „Aplaisim miesta, kur tiek kentėta“ iš paskutinio. Pirmasis duetas išleivis lietuviams daugiausia yra žinomas iš senos plokštelės, kurią prieš daugelį metų įdavo Kipras Petruskas ir Elzbieta Kardelienė. Lietuviški duetas šiame koncerte atstovavo J. Stankūno „Meilės balsai“, St. Gailevičiaus „Paviljoje mergužėle“. Pirmąjį koncerto dalį užbaigė duetai iš G. Donizetti operos „Meilės eliksyras“. Montrealietė G. Čapkauskienė ir torontiečių R. Strimaičiui teko atlikti pagrindinius Ch. Gounod „Romeo ir Julijos“ vaidmenis Čikagos Lietuvių Operoje. Todėl visa antroji koncerto dalis, skirta keturiem duetam ir dviem arjom, buvo tarsi dalis Bostonian atvežo „Romeo ir Julijos“ spektaklio. Akompanavo vietinis pianistas Edmundas Saulius Cibas. G. Čapkauskienės ir R. Strimaičio duetų koncertas lapkričio 26 d. įvyks Montrealyje. Atrodo, naujuoju duetu sudomins ir kitos lietuvių kolonijos.

DAILĖS DARBŲ PARODA tautinė tema spalio 7-23 d.d. surengė antroji Čiurlionio Galerija, Inc., Čikagoje, 4038 Archer Ave. Iš gautų 45 kūrinių 33 šiai parodai atkuto dailininkų komisija — A. Varnas, Janis Strods, J. Mieliulis ir P. Kausas. Šie vertintojai taipgi paskyrė tris premijas, kurių laureatus parodos atidaryme paskelbė dail. J. Mieliulis. Pirmąjį \$500 premiją laimėjo dail. E. Marčiulionienė už keramiką „Lietuviškos vestuvės“, II \$300 — dail. V. Svabienė už grafikos darbą „Jūratis ir Kastytis“, III \$200 — dail. M. Stankūnienė už grafikos kūrinių „Sodinimas“. Garbės premiją dail. M. Gramontui pelnė jo grafikos darbas „Kramoniškai“. Parodoje su tapybos, grafikos, keramikos ir medžio darbais dalyvavo 11 dailininkų: A. Varnas, M. Šleikis, E. Marčiulionienė, V. Vaičiūnis, V. Svabienė, M. Stankūnienė, B. Morkūnienė, M. Girdvainienė, J. Tričys, M. Gramontas, I. Brazdžionienė. Parodon taipgi buvo įjungti ir keli dail. P. Puzino kūriniai.

ALOYŽAS BARONAS Čikagoje surengė savo kelių autorių knygą „Lietuva ir žydai“, kurią anglų kalboje išvertė Saulius Girnius. Jos kubiu išleidimu rūpinasi liet. Antanas Rudis. Knyga atskleidžia lietuvių ir žydų santykius nepriklausomoje Lietuvoje bei vokiečių okupacijos metais.

FORTEPIJONO IR BALETO KONCERTA spalio 2 d. Čikagos Jaunimo Centre surengė „Margutis“, vadovaujamas P. Petručio. Programą atliko jaunas pianistas Vytautas Puškorius iš Klevelando, dar tebestudijuojantis muziką valstybiniam Ohio universitetui, ir čekietė balerina Violeta Karosaitė. V. Puškorius buvo paruošęs pilną rečitalį, programą įtraukdamas D. Scarlatti, M. K. Čiurlionio, L. Beethoveno, F. Schuberto, F. Šopeno kūrinius. V. Karosaitė atliko ištraukas iš C. Orffo „Carmina buranos“, G. Bizet „Carmen“, „Sagitarijų“ pagal D. Milhaudo muziką, „Pasmertąjį angelą“ — pagal B. Bartoko. „Carmen“ ištraukė jai talkino Jaunutis Puodžiūnas su septyniom savo baleto studijos mokinėm.

PROF. DR. VYTAUTAS KLEMAS su JAV mokslininkų delegacija lankėsi Egipte, kur buvo aptartas abiejų šalių keitimas mokslinė žiniomis bei technologija. Amerikiečių delegacija, susipažinusi su moksliniais egiptiečių laimėjimais, pateiks rekomendacijas JAV vyriausybei, pagal kurias Egiptui bus paskirta finansinė parama. Prof. dr. V. Klemas viešnagės metu skaitė paskaitą Egipto mokslo ir technologijos akademijoje.

BOSTONO KULTŪROS KLUBUI šį sezoną vadovaus nauja valdyba: pirm. Beatričė Vasaris, vicepirm. A. Kubiliūtė, I sek. M. Drunga, II sek. G. Žaigra, I išd. A. Dumčius, II išd. D. Izbičkaitė ir narė svečių reikalams G. Treinienė. Pirmajame susirinkime Zita Krukoniene skaitė paskaitą „Bendrieji skirtumai augštesniųjų žemaičių ir džiukų liaudies dainose“, iliustruota Vilniaus universiteto bei kitų ansamblių įrašais. Jos vyras Perkūnas Krukonis rodė skaidrių montażą „Manojį Lietuvą“, kuriam foną sudarė Bostone juoston įrašyti eilėraščiai ir muzika. Nei Z. Krukoniene, nei P. Krukonis ne žodžiu neužsiminė apie sovietinę Lietuvos okupaciją. Kultūros klubo susirinkimai bus rengiami kas ketvirtą kiekvieno mėnesio šeštadienį. Įėjimas — \$2.50, o studentams nemokamas, nes norima sutraukti daugiau jaunimo.

VYTAUTO ALANTO naujo romano „Liepkalnio sodyba“ sutiktus gruodžio 3 d. Detroito Kultūros Centre rengia vietinė LB apylinkės valdyba. Su naująja knyga Detroito lietuvių supažindins rašytojas Baly Gražulis.

LEOPOLDAS DIGRYS, vilnietis vargonininkas, gastroliavo V. Vokietijoje. Penki jo koncertai buvo įtraukti į Sovietų Sąjungos kultūros dienų renginius. Hamo mieste L. Digrys dalyvavo festivalyje „M. Regerio muzikos savaitė“, surengė du rečitalius. Gastroles jis užbaigė spalio 12 d. Goetingene, kur jau anksčiau buvo lankęsis tris kartus.

LIETUVIŠKA MUZIKINI FILMA „Elegija smuikui ir dūdų orkestrui“ kuria rež. A. Zebriūnas, operatorius A. Moccus, dail. A. Ničius ir kompoz. V. Ganelinas. Scenarijų pagal savo apysaką „Riešutų duona“ parašė S. Saltenis. Šalia žinomų aktorių — R. Arbaciauskaitės, D. Kazragytės, A. Šurnos bei kitų, šiame filme debiutuos dramos studentai E. Piškinaite ir A. Latėnas. Gaminės scenos filmuojamas Druskininkų apylinkėse. Filmavimą numatoma užbaigti lapkričio mėnesį Lietuvos kino studijos paviljonuose Vilniuje.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ RŪMAI Vilniuje antrąjį veiklos sezoną pradėjo sol. Virgilijaus Norkeikos koncertu, kurin jį buvo įtraukęs lietuvių kompozitorių kūrinius ir liaudies dainas. Akompanavo pianistė Žaneta Noreikienė. Po koncerto V. ir Z. Noreikos su muzikologu J. Bruveriu aptarė įvairias muzikinio meno problemas.

VILNIUJE IR KAUNE viešėjo simfoninis Gevandhauz orkestras iš Leipzigo, vadovaujamas R. Vokietijos premijos apdovanoto dirigento Kurto Mazuro. Koncertuose buvo atliekami R. Strausso, S. Prokofjevo ir L. Beethoveno kūriniai, dalyvaujant pianistu P. Rezeliui. Sis Leipzigo orkestras, suorganizuotas 1743 m., dabar jungia 180 muzikantų, yra koncertavęs daugelyje Europos šalių, dalyvavęs tarptautiniuose festivaliuose.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS savo repertuarą papildė A. Arbuzovo pjesė „Laimingos nelaimingo žmogaus dienos“, nagrinėjanti dvasinių žmogaus vertybių problemas. Premjerinį spektaklį režisavo Nataša Ogaj, scenovaizdžius jam sukūrė dail. Viktorija Gatauskaitė. Pagrindinius vaidmenis paruošė aktorai — A. Šurna, E. Pleškytė, R. Butkevičius, K. Dapkus, R. Karvelis, G. Girdvainis, K. Andrejauskaitė, L. Strimaitytė.

M. K. ČIURLIONIO dailės muzėjuje Kaune buvo surengta taikomiosios dailės paroda, kurioje dalyvavo 50 šio miesto dailininkų. Jie išstatė apie 150 tekstilės, keramikos, meninio odos apdirbimo, metalo kalybos bei kitų darbų.

MOKSLO AKADEMIJOS istorijos instituto bendradarbiai tyrinėja Žąsinos senkapį Šilalės rajone. Perna buvo tiriami turtingi šeimų kapai, šiemet — varguomenės. Ekspedicijų vadovė L. Vaitkunskienė teigimu, senkapyje žmonės buvo laidojami nuo III-IV iki XII šimtmečių. Žalvarinės sagės su gyvulių ir sauliečių motyvais, darbo įrankiais, ginklais liudija išsivysčiusius amatus X-XI š. Senkapyje rastas žalvarinis pentinas, aptikti kalvąjio makščių apvalkalai yra pagaminti Skandinavijos meistrų. Taigi, jau tais laikais žemaičiai turėjo prekybinius ryšius su skandinavais. Vienam turtingos šeimos mergaitės kape jos kultas buvo papuoštas trim žalvarinėm antkaklėm, žalvarinių grandinėm bei įvilyjėm apvara, rankos — įvilyjinėmis apyrankėmis, penkiais žalvariniais žiedais. Ant krūtinės velionė buvo uždėtos sidabru pagražintos dvi poros kryžinių smeigtukų, du gintaro karoliukai, prie kojų padėti darbo įrankiai — verpstukas ir yla. Lig šiol yra ištirti 1.633 kv. metrai senkapio ploto, atkasta 1300 vyrų, moterų ir vaikų kapų, aptikta 600 įdomių radinių. Kasinėjimai bus tęsiami sekantią vasarą.

TRADICINIS „MUZIKOS RUDUO-77“ rugsėjo 30 d. jau šeštą kartą buvo pradėtas prie M. K. Čiurlionio paminklo Druskininkuose. Čia užuolapų vainiku susilaukė šiemetinės „Kultūros Barų“ premijos laureatas kompoz. Feliksas Bajoras. Pradinis koncertas įvyko M. K. Čiurlionio namelyje. Kelios muzikų grupės spalio 1-2 d.d. lankėsi įvairiose Lietuvos vietovėse, surengė 18 koncertų-susitikimų. Šioje išvykoje dalyvavo 25 kompozitoriai, 6 muzikologai, 50 atlikėjų. Koncertuose buvo atliekami lietuvių kompozitorių kūriniai.

VILNIAUS OPEROS TEATRE Carmen vaidmenį to paties pavadinimo G. Bizet operoje atliko jaunoji dainininkė Vitalija Šiškaitė. Operos sol. Kostas Šilgalis, vertindamas jos debiutą, žavisi gražiu bei stipriu balsu, tačiau pasigenda artistiško kumo. Temperamentingos Carmen paveikslu V. Šiškaitė nepavyko sukurti. Pasak K. Šilgalio, jos dar laukia didelis darbas. Pagrindinės Carmen vaidmens atlikėjos dabar yra solistės Nijolė Ambrazaitytė ir Birutė Almonaitytė.

SONATŲ VAKARA Vilniuje surengė valtormistas Z. Čmeliauskas ir pianistė A. Kiškelytė. Pirmojo koncerto dalį skambėjo B. Boriso ir J. Juzeliūno kūriniai, antrojo — B. Krolio ir P. Hindemitho. Koncertas užbaigtas paties Z. Čmeliausko kompozicija „Melodija“.

V. Kst.

Solistė SLAVA ZIEMELYTE, kontraltas, kurios koncertas - rečitalis įvyks lapkričio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Rengia — Lietuvių Namų Moterų Būrelis. Sol. S. Ziemelytė koncertuoja įvairiomis progomis ir dainuoja kanadiečių opere. Nuotr. Robert Ragsdale Ltd.

B. Railos „Bastūno maištas“

A. RINKŪNAS

Imdamas į rankas naująjį B. Railos kūrinių, tikiesi rasti tai, kuo pasižymėjo ankstyvesnįjį jo darbai: pluoštą įdomių minčių mūsų tautos išlikimo reikalu, išreikštų patraukiančių jam būdingu stiliumi. Užverti betgi paskutinįjį „Bastūno maišto“ puslapi (495-tąjį) su doze nusivylimu: tiesa, leidinyje yra ir drąsių minčių, ir railiško stiliaus, tačiau viską gerokai nublukina ištisi skyriai, skirti prastai žurnalistinei polemikai su „Naujienuose“ bei kitais laikraščiais, ir nemažiau nuobodi žurnalistinė diskusija su asmenimis, ypač su ALToS pirminku dr. Bobeliu. Pakartotiniai autobiografiniai duomenys, nagrinėjantieji paties autoriaus metamorfozę, taip pat pradeda nerisiboti. Mading, būtų buvę geriau, jei laikraščiuose spausdinti ar nespausdinti žurnalistiniai straipsniai būtų visi ir šią knygą neįjungti, daugiau koncentruojantis ties išliekančios vertybės mintimis, ties kuriomis ir norime šiame pasisakyme sustoti.

Eilės tvarka imant, nors tvarkos knygoje nesilaikoma, pirmasis klausimas būtų: kur yra lietuviškas svoris — Lietuvoje ar išėjimoje? Autoriaus atsakymas: „Tautos valiai tik pat tauta atstovauja. Išėjimai savo valia ir ryžtu tik padeda tautai, ir tai yra pakankamai vertinga privilegija, kaip ir jų garbingoji pareiga“ (488 p.). Išėitų, kad išėjimai nebėra tautos dalis. Šitaip nukreipus dėmesį į okupaciją esančią tautą, tenka prisiminti, kad toji tautos dalis lietuviškas išlaikymo atžvilgiu yra igavusi jau gana plačią skalę: nuo mažos grupelės „placiosios tėvynės“ gerbėjų iki mums nežinomo skaičiaus tyliųjų pogrindžio veikėjų, aktyviai dirbančių patriotinį lietuviškąjį darbą. Didžioji tautos masė yra turbūt tarp tų dviejų šalių, anot pogrindžio poezijos, kaip tas žemkenčio grūdai, visomis išgalėmis besisitenčias sušalusioje žemėje išsilaikyti, kad pavasarui atėjus vėl galėtų išdygti. Tą tautos fizinio išsilaikymo tema kalba ir Raila, pateikdamas eilę argumentų, kuriuos kelia tautiečiai spaudoje, diskutuodami prieš ir už prisitaikymą situacijai. Vienas iš tokių cituojamų argumentų yra: „Dabartinėje padėtyje lietuvių tautos kūno ir gyvybės išlaikymas yra istoriškai svarbesnės reikšmės misija už vienos ar kitos kintan-

J. BURKAUS

„Du dvasinių būtybių pasauliai“,

444 psl. knyga, užsisakytina: Sūduva, 809 Ramble St., Hot Springs, AR. 71901, USA. Kaina: JAV \$8.50.

A+A

dr. Sofijai Rimkevičienei

mirus Čikagoje, jos vyrą dr. JONĄ RIMKEVIČIŲ, seserį dr. ONĄ VALAITIENĘ su vyrų advokatu JERONIMU VALAIČIU nuoširdžiai užjaukiam ir kartu liūdime —

Anelė ir Tomas Žilijai
Nijolė ir Jonas Šimkai
Aldona ir Otonas Tamošauskai

Aktorės ALDONA DARGYTE ir BYSKIEWICZ ir NATALIJA BAUMS, ukrainietė, scenos veikalė „I remember Mama“. Šis veikalas bus vaidinamas teatru festivalyje. Režisuoja estas R. Andre, stato „New Canadian Theatre“ lapkričio 6 d., 7 v.v., St. Lawrence Centre Toronto

R. Cholkan & Co. Ltd.
Realtor
 REAL ESTATE —
 GENERAL INSURANCE

HIGH PARK-BLOOR, šturščių plytų 7 kambarių atskiras namas; centrinis planas, platus privatus įvažiavimas su pristatytu šalia garažu; kaina sumažinta \$10.000 dėl skubaus pardavimo; sklypo priekis — 57 pėdos.

PRINCE EDWARD DR.-BLOOR, gražus, didžiulis 7 kambarių vienaugštis (bungalow); centrinis šaldymas, užbaigtas rūšys su atviru židiniu; gražus kiemas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; viena atvira skola.

HIGH PARK BLVD., didžiulis 15 kambarių, atskiras namas; vandeniu-alyva šildomas; privatus įvažiavimas; apie \$40.000 įmokėti, viena atvira skola.

JANE-BLOOR, dvibutis; prašoma kaina tik \$82.000; didelis kiemas, garažas, netoli Bloor, 5 kambariai pirmame aukšte.

SWANSEA, atskiras 7 kambarių namas; prašoma kaina tik \$60.500; reikalingas remontas; netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, 5 kambarių vienaugštis (bungalow); garažas su privačiu įvažiavimu; vandeniu-alyva šildomas; netoli Bloor, prašoma kaina \$69.900.

KINGSWAY, atskiras 5 kambarių vienaugštis, (bungalow); alyva šildomas; privatus įvažiavimas; prašoma kaina \$65.900, mažas įmokėjimas.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių, atskiras namas, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu; viena skola; visai netoli Bloor ir Lietuvių Namų.

WINDERMERE-BLOOR, sumažinta kaina iki \$65.000; atskiras 7 kambarių namas; garažas; reikalingas remontas; netoli Bloor; skubus pardavimas.

P. KERBERIS,
 2336 BLOOR STREET WEST
 tel. 763-5555 namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
 JOHN V. MARGIS, Phm. B.
 408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
 PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
 VAISTA, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
 999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
 M6H 1A8

AKTYVAI — virš 13 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30-1	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupe dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE
 Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lėmpos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.
 1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936
 Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
 335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
 • Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Autorite Sales and SERVICE
 Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
 ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
 • Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
 • Visi automobilių mechaniniai taisymai.
 • Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

Simons TELEVISION
 Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
 2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
 Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemio.
 Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
 (1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
 Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
 • Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
 tingumas ir 7% augštesni atlyginimai darbininkams. Kanados dolerio vertė kritimas 10 centų sumažins kanadiškų gaminių kainas užsienyje, tačiau jis taip pat sumenkina finansines kanadičių atsargas bankuose, ypač svarbias pensininkams, ir gerokai padidins Kanados skolas užsienyje. Tokių paskolų Kanada turi apie \$100 milijonų. Dolerio vertė kritus 10%, už jas teks sumokėti \$110 milijonų pagal JAV dolerio kursą.

Kanados užsienio reikalų min. D. Jamiesonas pasirašė sutartį su Rumunijos ambasadorium B. Popescu, pagal kurią už \$300 milijonų bus parduotas ir ten įrengtas atominis "Candu" reaktorius elektros jėgainei. Rumunija išpareigoja reaktorius nenaudoti atominį bombų gamybai. Dėl tokių reaktorių pardavimo Argentinai ir P. Korėjai nemažą problemą turėjo valstybinė atominės energijos Kanados bendrovė, kai revizorius J. Macdonnell atskaitomybės knygoje surado nepateisina \$22,5 milijono išlaidų sumą. Vėliau paaiškėjo, kad tie doleriai buvo išmesti agentams už tarpininkavimą reaktorių pardavime, nors ši operacija lengvai galima atlikti be jokių tarpininkų užsienyje. Argentinos spauda paskelbė praėjusią savaitę, kad \$5 milijonai teko anuometiniam ekonomijos min. J. Gelbardui. Likusioji suma yra tekusi agentui S. Eisenbergui Izraelyje.

Kanados paštas gražins klaidingai adresuotus laiškus jų siuntėjams, kai dėl klaidos neįmanoma surasti adresato. Seniau 500 pašto tarnautojų specialiam skyriuje stengėsi ištaisyti klaidingus adresus, vado vaudamiesi telefonų ir miestų knygoje esančiomis pavarėmis. Sias jų pastangas lydėdavo 30% sėkmė. Dabar tokie laišku tuojau pat bus gražinami siuntėjams. Tais atvejais, kai ant voko nėra siuntėjo pavardės ir adreso, vokas bus atkljuotas, stengiantis nustatyti siuntėją. Ant tokių gražinamų laišku bus pažymėta atkljuojimo priežastis. Neįmanomi pristatyti ir gražinti laiškuai sunaikinami. Pašto min. J. J. Blais teigia, kad šį kartą greičiausiai nebus prieškalėdinių streikų, nors pagrindiniai klausimai naujos sutarties derybose tebėra neišspręsti. Nespėjus atvėsti šiam pareiškimui, unija staiga nutraukė derybas.

Newfoundlandijos konservatorių suvaiziume premjeras F. Moores nusiskundė perdidelį federacinės vyriausybės dėmesį Kvebekui, permažą Newfoundlandijai. Jeigu šiandien šioje saloje būtų pravestas referendumas atsiskyrimo nuo Kanados klausimu, jam greičiausiai pritarytų didžioji gyventojų dalis. Premjeras F. Moores, save laikantis federacijos šalininku, daro išvadą, kad Newfoundlandijos žvejybos, kasyklų pramonės ir hidroelektrinių išteklių daugiausia naudojami kiti. Jam yra labai nemalonu su kėpure rankose prašyti išmaldos iš federacinės vyriausybės Otavoje, kuri Newfoundlandiją laiko neturtinga provincija.

Pasaulliniame vyskupų sinode Vatikane į nuolatinį 12 narių sekretoriatą buvo išrinktas kanadietis vysk. E. Carteris iš Londono, Ont. Su kitais sekre-

Naujųjų laikų ...
 (Atkelta iš 7-to psl.)
 vaizduota dvikova mažosios Lietuvos su milžinu engėju tautiniam identitetui išlaikyti. Lietuva jį išlaikė ir buvo pasiekusi nepriklausomo gyvenimo. Galbūt tą vedamąją mintį turėdama galvoje, autorius ir emėsi rengti "vientisą didesnę veiklą". Jei taip, tai V. Maciūnas buvo labai teisingas, kai jis, tik paviršutiniškai susipažinęs su knyga, rašė: "Pirmas tomas tėra įvadinis, aiškinaš lietuvių tautos nuotaikų, idealų, siekimų, visuomeninių bei politinių jėgų susiformavimą, kurios rodo, kaip lietuvių tauta subrendo nepriklausomam gyvenimui" (Laiškas 1977. VII. 7). Prie šių žodžių nėra ko pridėti ir jais gali būti baigiama mūsų laikų istoriografijoje įžymaus veikalo apžvalga.

Pranas Cepėnas, NAUJUJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA. I tomas. Išleido K. Griniaus Fondas, 1977 m., Čikaga. Kaina \$15.

• Gyvos idėjos prasmė yra būti ne archyvinio idėjų sandėliu, o šviesa, žadinančia į tiesą ir šėrį. J. GIRNIUS

toriato nariais jam teks įgyvendinti sinodo nutarimus krikščioniškojo švietimo klausimu moderniajame pasaulyje. Sekretoriatam taipgi buvo išrinktas ir amerikietis vysk. J. Bernardin iš Cincinnati. Popiežiaus Paulius VI į sekančio vyskupų sinodo rengėjų komitetą pasirinko ukrainiečių katalikų arkiv. M. Hermaniuką iš Winnipeg. Jis yra griežtas antikomunistas, bet nuosaikių pažiūrų dvasiškis religiniuose reikaluose. Kiti rengėjų komiteto nariai — kardinolas P. Felici iš Vatikano ir argentinietis kardinolas R. F. Primatas.

Toronte lankėsi Pasaullinė Bendrijų Tarybos sekr. P. Poteris, metodistų kunigas, kurį daug kas humoristiškai vadina protestantų popiežium, nes taryba jungia net 267 tikinčiųjų grupes. Toronte jis prisipažino, kad PB Taryba dažnai susilaukia priekiaštų dėl savo veiklos. Kaikam atrodo, kad jį per daug rūpinasi pagalba nuo sąraudų kenčiantiems negrams Rodezijoje ir P. Afrikos respublikoje, bet negina krikščionių Sovietų Sąjungoje bei kitose komunistinėse valstybėse. Pasak kun. P. Poterio, kaltinimas esąs neteisingas. Taryba dažnai yra kritikuojama žmogaus teisių pažeidimams ir Rytuose, ir Vakaruose, bet ši faktą nutyli didieji komunikacijos šaltiniai. Be to, norint pagelbėti krikščionims komunistinėse valstybėse, tenka vadovautis specialiais metodais, kad jų būklė nebūtų pabloginta. Kun. P. Poteris protestantų teologijos studentus ragino tapti Kristaus klounais, nes tik klounas, pokštais prisidengdamas, gali grumtis su neįgyvendinamais dalykais. Klounas būna apdaužomas, primušamas, bet jis ir vėl atsikelia. Šiandien esą kaip tik ir reikia klouniškos drąsos pažvelgti nesėkmei į veidą ir po to vėl tęsti kovą.

SPORTAS LIETUVOJE
 Tarptautinių šaškių čempionas Sovietų Sąjungoje tapo Romualdas Vitkauskaitė, 22 metų amžiaus Vilniaus universiteto studentė, būsimoji ekonomistė. Pergalę ji užsitikino dar likus nesužaistom dviem partijom. Perna R. Vitkauskaitė buvo laimėjusi bronzos medalį. Gruodžio mėnesį ji dalyvaus tarptautiniame šaškių turnyre Olandijoje.

Lietuviško ritinio (ripkos) pirmenybėse Kupiškėje varžėsi keturios komandos — Plungės dirbtinės odos gamyklos, Vilkaviškio "Kooperatininko", Kupiškio "Augštaičio" ir Plungės "Minijos". Pirmenybės laimėjo kupiškėnai, II vietoje palikdami vilkaviškičius. Trečioji vieta teko Plungės dirbtinės odos gamyklos atstovams.

Lietuvos badmintono pirmenybės pasibaigė Klaipėdoje. Vyrų grupėje stipriausias buvo klaipėdietis A. Narvilas, moterų — vilnietė V. Čechanavičiūtė. Dvejetų varžybas laimėjo V. Čechanavičiūtė su kaunie D. Staniukaityte, klaipėdiečiai A. Norvilas — J. Stankus ir D. Rusinavičiūtė — A. Norvilas. Komandiniu požiūriu stipriausi buvo klaipėdiečiai.

Tarptautinėse moterų krepšinio varžybose Prešovo, Čekoslovakijoje, susitiko Halės miesto rinktinė iš R. Vokietijos, Budapešto TESE komanda, Prešovo "Slavija" ir Vilniaus "Kibirkštis". Čempionėmis tapo kibirkštiečių, baigminėje kovoje 76:46 rezultatu lengvai įveikusios "Slaviją".

Sovietų Sąjunga paskelbė geriausių 25 krepšininikių sąrašą, kurin yra įtrauktos keturios Vilniaus "Kibirkštis" žaidėjos. Vidurio puolėjų grupėje V. Sulskytė įrašyta III, puolėjų Z. Makselytė — VI, D. Kazarinaitė — VI. Geriausių gynėjų sąraše trečiaja yra A. Rupšienė.

GOLFININKŲ BALIUS
 Toronto Lietuvių Golfo Klubo sezono užbaigos balius įvyks lapkričio 19 d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Baliaus metu bus atžymėti praėjusio sezono laimėtojai. Taip pat bus pažiūrėta į golfą ir į golfininkus iš rimtosios ir linksmosios pusės. Kviečiame ne tik golfininkus, bet ir draugus šiame jaukiame ba-

Ateitininkų žinios

Zygi "Ateičiai" organizuoja vyr. moksleiviai ir ragina dalyvauti visus jaunučius, moksleivius ir studentus. Lapkričio 6, sekmadienį, tuoj po 10 v. Mišių Prisikėlimo parapijoje visi prašomi susirinkti priekyje šventovės ir visi kartu vyksime į High Parką. Tėvai, kurie norės atsiimti savo vaikus po žygio, prašomi atvykti 1.30 v.p.p. prie baseino High Parke.

Jaunučių susirinkimo lapkričio 6 d. nebus dėl ruošiamo žygio. Jis nukeliamas į lapkričio 20, sekmadienį. Jaunučių vadovai šiais metais yra: Ramunė Ulbaitė, Lina Vaitiekūnaitė, Kuliavičienė, Loreta Ulbaitė, Snai-gė Uderytė, Paulius Kuras, Andrius Stundžia, Rimas Ulba ir Algis Rimkus. Kviečiame daugiau jaunučių, pradžios mokyklos amžiaus, įsijungti į ateitininkus. Informacijas teikia O. Gustainienė. Tel. 445-4521.

Ateitininkų tėvų susirinkimas įvyks lapkričio 13, sekmadienį, po 10 v. Mišių Prisikėlimo par. klebonijos patalpose. Bus renkama nauja tėvų komiteto valdyba ir svarstomi kiti aktualūs reikalai. Visi ateitininkų tėvai kviečiami gausiai dalyvauti.

Skautų veikla

• Lapkričio 1 d. LS Sąjungoje pradėdami sukaktuviniai metai. Vienas pirmųjų didesnių įvykių — tautinė stovykla Australijoje, į kurią vyksta šimtinė JAV ir Kanados skautų-čių. Torontiečių bus 9. Daugiausia tai sktn. Stepo Kairo muzikinio vieneto nariai.

• Bazaras - pasilinksminimas bus lapkričio 12 d. Tai diena skautams tėms paremti, pabendrauti, linksmai vakarą praleisti. Tariame visiems — iki pasimatymo!

• Sktn. Stepo Kairo muzikiniam vienetu 10 metų. A.a. brolio Stepo jis buvo įsteigtas 1967 m. rudenį. Pirmą kartą pasirodė skautišku Kūčių metu. Vieneto dalis, besiruošdama išvykai į Australiją, koncertuos gruodžio 4 d. Lietuvių Namuose. Ten bus prisimintas vieneto dešimtmetis ir įvyks loterijos biliėtų traukimas.

• Lapkričio 27, sekmadienį, Prisikėlimo Parodų salėje bus pakartota Br. Kvikiro paroda "Kovojanti Lietuva". Ji bus atidaryta nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.

• Mindaugo dr.-vės sueiga — lapkričio 7 d. 7 v.v. Prisikėlimo muzikos studijoje. Č. S.

SPORTAS

liuje dalyvauti. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas valdybos narius. Skambinti Ant. Klimui tel. 766-5972. Valdyba

VYČIO ŽINIOS

Užbaigtas golfo sezonas. Spalio 23 d. Hornby Towers aikštyne buvo surengtas Vyčio atviras golfo turnyras ir kartu užbaigtas sezonas. Atvyko 24 golfininkai, iš kurių 5 moterys. Vyrų A klasėje pirmas 3 vietas laimėjo: 1. A. Sergautis 79, 2. Alg. Simanavičius 80 ir 3. V. Siminkevičius 90. Vyrų B — 1. R. Strimaitis 86, 2. A. Banelis ir D. Zutaugas po 88, 3. J. Zukauskas 89. Vyrų C — 1. L. Baziliauskas 88, 2. St. Pacevičius ir H. Paukštys po 98, 3. K. Lukošius 99. Moterų — 1. E. Kėkštelė 107, 2. S. Pacevičienė 108, 3. G. Kuchalskienė 112. Geriausių pasekmių eilė: A. Sergautis 79, Alg. Simanavičius 80, R. Strimaitis 86, A. Banelis, D. Zutaugas ir L. Baziliauskas po 88, J. Zukauskas 89, V. Siminkevičius 90. Svedinukų arciausiai vėliausiai vienu smūgiu ant 7 aikštelės ir dviem ant 18 aikštelės primetė D. Zutaugas; ant 17 aikštelės vienu smūgiu — A. Pacevičius. Pirmų vietų laimėtojams įteiktos pereinamos taurelės.

Montrealio stalo teniso turnyre dalyvavo Glorija Nešukaitytė, kuri mergaičių 17 m. grupėje laimėjo I v. Ji taip pat žaidė ir suaugusių varžybose, tačiau ypatingų laimėjimų nepasiekė.

Tradiciniai Vyčio šokiai praėjo su pasisekimu. Estradinės dainininkės Violetos Rakauskaitės pasiklausyti susirinko per 250 svečių. Šį vakarą surengė parengimų komisija, susidedanti iš J. Budrio, O. Balsienės, A. Balnio ir gausaus būrio taktininkų, kuriems esame be galo dėkingi. Taip pat dėkojame L. Rimkui ir V. Paliulii už technišką pagalbą. Dėkingi esame geradariams už dovanas loterijai: dail. J. Dagui, keramikėi V. Balsienėi, J. V. Margiui, Mohawk baldų krautuviui (per J. Aukštaitį) ir P. Petroniui. Dainininkės pasirodymus scenoje filmavo J. Karpis. Visa tai galima bus vėl kada nors pamatyti. A. S.

AL GARBENS
 REAL ESTATE LTD.
 Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
 PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaugštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūšys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėmimas.

NETOLI PRISIKĖLIMO parapijos šventovės keturbutis. Gražūs, erdvūs butai po 4 kambarius. Alyva šildomas. Keturi garažai. Nėdelis įmokėjimas ir viena atvira skola.

KLASKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, prabangus vienaugštis ant didelio sklypo, 4 miegamųjų; 3 modernios prausyklos, nauji kilimai. Prašoma kaina tik \$89.000. Vertas daug daugiau.

QUEEN-CALENDER, atskiras plytų namas per 3 augštus; 3 modernios virtuvės ir prausyklos, gerame stovyje su visais įrengimais. Testamentinis palikimas. Prašo tik \$55.000.

QUEEN-COWAN, 12 kambarių, PARDUOTAS skirstytas į 4 butus; privatus įvažiavimas \$99.900.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR trijų, 2 butai po tris miegamuosius, 1 — virtuvė, 15 metų senumo. Vandeniu-alyva šildoma. PARDUOTAS. Geroj vietoj ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE I NAMUS
S. Jokubaitis 537-2869
A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis
 Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA: 8¼% už 1 m. term. dep. 9% už pensijų ir namų planą 7½% už spec. taupymo sąsk. 7% už taupymo s-tas 6% už čekių s-tas (dep.)

IMA: 9½% už asm. paskolas 9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 18 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupe dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
 Telefonai: 532-8723 ir 532-1149
 Toronto, Ontario M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
 Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetines medžiogas (Fortrel, Terylene)
 1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454
 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.
 įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus
ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS
 Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect) Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.
 Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotas automobilius.
 24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
 Telefonai 533-8451, 533-8452

Canadian Art Memorials Ltd.
 176 LAKESHORE ROAD WEST (kampus Mississauga Road N.) Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
 Atlieka įvairius kopų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
 Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.
 Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

Gražiausia Floridoj — dabar
 Prie vandenyno su maudyimosi baseinu pilnas butas — tik \$60 į savaitę. Kreipkitės:
TOWN & SURF Apts.
 9024 Collins Ave., MIAMI BEACH (Surfside), Fla, USA.
 Anksčiau atvažiavusiems vasaros kainos bus paliktos iki pat Kalėdų. Žema kaina, toliau nuo vandens, taigi nuomojam butus — patogų ypač tiems, kurie turi savo automobilius.
 Rašykite arba skambinkite vakarais B. Sergaučiui 1-305-672-4903.

Kapinių dienos iškilmes įvyko spalio 30 d. Susirinko rekordinis skaičius dalyvių. Koncelebracinės Mišias atnašavo kunigai: P. Azubalis, Aug. Simanavičius, OFM, J. Staškus ir Iz. Grigaitis. Giedojo sol. R. Strimaitis, akompanuojamas muz. S. Gailevičius, parapijos choras ir visi dalyviai, kurie buvo užpildę beveik visus amfiteatro laiptus. Pamaldas baigė giesmė "Marija, Marija" ir Lietuvos himnu. Po iškilmių buvo lankomi artimųjų kapai bei šventinami nauji paminklai. Parapijos kat. moterų draugijos narės Anapilio salėje paruošė užkandžius. Lietuvių kapinėse nuo jų įsisteigimo 1960 m. išsi 880 tautiečių. Sekmadienį iki vėlyvos nakties kapinės skendo žvakučių šviesoje.

Paminėtas Prof. Augustinas Voldemaras. Jo 35 m. mirties sukakties proga spalio 23 d. Toronto Priskėlimo parapijos šventovėje 11.30 v.r. buvo atnašaujamos Mišios. Toronto Lietuvių Namuose įvyko akademija kurią, pradėjo LAS Toronto skyriaus pirm. dr. Kl. Liutkus. Po įžanginio žodžio tylos minute ir daina "Lietuva brangi" pagerbtas velionis. Stp. Jakubickas paskaitoje kalbėjo apie A. Voldemaro jaunystę, akademinę, visuomeninę, politinę ir valstybinę veiklą, jo kantišką kelią ir mirtį bolševikų kalėjime. Pabaigoje sugiedotas Lietuvos himnas. Po to skaidrėse buvo rodomas bolševikų siaubas Lietuvoje. Mūsų tautos kankinių pasibaisėtinus vaizdus aiškino Kęstutis Dirksis, LAS vyriausios valdybos vicepirmininkas, atvykęs iš Brookfieldo, Ill.

Spalio 29-30 savaitgalis buvo turtingas dailės parodomis. Mažąją Anapilio salėje Anapilio Moterų Būrelis surengė keramikės S. Pacevičienės ir grafikės Irenos Simonėlienės parodą, kuri susilaukė labai daug lankytojų kapinių lankymo programa. S. Pacevičienė keramikos srityje nuolat tobulinasi, daug dirba ir daro žymią pažangą. Ji Toronto visuomenei yra jau gerai žinoma. Bene pirmą kartą savo darbus atskleidė I. Simonėlienė. Daug kas domėjosi kūryba. Liet. Namuose buvo surengta velionės E. Stankuvienės pomirtinė tapybos paroda. Ji susilaukė ir gausių lankytojų, ir pirkėjų dėmesio. Priskėlimo Parodų salėje savo kūrinius išstatė Valda Siugždaitė-Fitzpatrick. Jos paroda bus atidaryta ir sekanti savaitgalį.

"Gintaro" veikla. Toronto "Gintaro" ansamblio vidurinės grupės mokytoja Nijolė Čižikaitė-Bredlo sveikiname sutuoktinių proga ir džiaugiamės, kad sugrįžo į mokytojų eiles. Lapkričio 12 d. "G" šokėjai dalyvaus skautų-čių tėvų komiteto metiniame parengime Priskėlimo salėje. Lapkričio 19 d. dalyvaus Niuorke metiniame Kultūros Židinio pobūvyje. Gautas kvietimas iš KLB Toronto valdybos atlikti meninę programą Vasario 16 minėjime. Metinis "G" koncertas numatytas Anapilyje vasario 25 d. Danguolė Razutytė, Los Angeles jaunimo ansamblio "Spindulys" vadovė, pakvietė "G" dalyvauti jų metiniame koncerte 1978 m. birželio 10 d. — Lietuvių kolonijos norinčios pakviesti Toronto "G" prašome kreiptis į O. Radzevičienę, 1362 Hixon St., Oakville, Ont. Tel. (416) 827-5620.

Baltiečių balius "Hilton Harbour Castle" viešbučio patalpose spalio 14 d. įvyko Baltistikos Studijų Draugijos balius, kurio tikslas buvo — sutelkti lėšų šeštosios konferencijos ruošos išlaidoms padengti. Balius sutraukė per 300 lietuvių, latvių ir estų. Atsilankė visų trijų kraštų konsulai. Deja, lietuvių buvo mažuma. Adv. G. Balčiūnas visus pralinksmino savo humoru, vadovaudamas vakaro programai. Dr. Olev Tress (pirmininkas AABS Kanados skyriaus) kalbėjo apie AABS organizaciją ir jos ateitį. P. Tonu One, Ontario valdžios atstovas, kalbėjo apie baltiečių vaidmenį šioje provincijoje. Baliaus salės sienas puošė įdomesnių skulptūrų nuotraukos, kurios bus išstatytos baltiečių menininkų parodoje York universitete 1978 m. gegužės mėnesį, kai vyks AABS konferencija. Tarp dalyvaujančių menininkų bus ir dail. J. Dagys su dr. A. Pliopliu.

Jungtinių Tautų rėmėjų organizacija spalio 24 d. Toronto rotušės patalpose surengė pobūvį, kurin pakvietė įvairių tautinių grupių veikėjus. Dalyvavo apie 200 asmenų. Pasirodė, kad ta organizacija yra marksistų rankose. Savo propagandą varė čiliečiai ir kiti. Meninę programą atliko irgi panašaus plauko vienetai.

A.a. Jonas Senkus, 76 m. amžiaus, staiga mirė spalio 29, šeštadienį, greitąja pagalba vežant į ligoninę. Velionis su savo žmona prieš keletą mėnesių atšventė 50 m. vedybų sukaktį. Kilęs nuo Vilkaviškio, Kanadoje, prie Angus miestelio, ant Notawasaga upės kranto turėjo išsigijęs gražią vasarvietę — iki. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių parapijos Sv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko žmoną, sūnų inž. Vytautą, gyvenantį su šeima Timminse.

Tarptautiniame dantų gydytojų suvažiavime Toronte dalyvavo lietuviai ir iš Australijos: p. Bagdonas, V. Aleksandravičienė, p. Bagdonienė. Org. suvažiavimo komitete įrašytas torentietis dantų gyd. Morkis ir jo žmona. Inž. V. Aleksandravičius ir V. Aleksandravičienė, lydimi I. Vadauskienės, aplankė "TZ" ir Anapilį.

Dailininkės Giedrės Žumbakienės dailės PARODA

įvyks lapkričio 12-13 d. d. Priskėlimo parapijos Parodų salėje.

Parodą globoja KLK Moterų Priskėlimo parapijos skyrius

Atidarymas — lapkričio 12, šeštadienį, 4 val. po pietų. Sekmadienį paroda bus atdara nuo 10 valandos ryto — 2 val. po pietų.

Visi kviečiami

Lapkričio 19, šeštadienį, 7 v. v., Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, įvyks iškilmingas kariuomenės šventės minėjimas ir koncertas

Programoje: Oficialioji dalis, kurioje paskaitys A. Sutkaitis; lietuviškos muzikos veikalą, instrumentuotą muz. A. Prialgausko, atliks 30 asm. pučiamųjų instrumentų orkestras "Estonia", dirig. W. Kook. Tai bus pirmas toks įvykis Toronto lietuvių kolonijoje.

Po minėjimo — šokiai. Veiks valgių ir gėrimų bufetas, loterija. Bilietai — \$4 asmeniui, studentam ir pensininkam — \$3. Minėjimą-koncertą rengia ir visus dalyvauti kviečia —

Toronto VI. Pūtvių šaulių kuopa

VARPO 25 metų sukakties MINĖJIMAS

Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje gruodžio 3, šeštadienį, 6 v. v.

Programoje: T.L.Ch. "Varpo" koncertas. Dirigentas — muz. J. Govėdas.

Visus maloniai kviečia — "VARPAS"

- Kaina — \$30 porai, \$15 asmeniui.
- Bilietai gaunami sekmadieniais Priskėlimo par., L. Namuose ir Anapilyje.

- Banketas
- Baras

Pasaulio įvykiai

Klevelando studentų choras "Nerija", vad. R. Čyvaitis, pirmą kartą koncertuos Kanadoje, Hamiltone lapkričio 5, šeštadienį, Jaunimo Centro. Koncertas pradžia — 7.30 v.v.

"MB News", S. Amerikos paminklų statytojų žurnalas, 1977 m. gegužės mėn. laidoje paskelbė konkurso (1977 Photo Design Contest) duomenis. C kategorijoje (per \$3000) pirmą vietą laimėjo Vensų paminklas Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Toje pačioje kategorijoje trečią vietą (honorable mention) laimėjo Kučinskų paminklas taip pat minėtose lietuvių kapinėse.

"Kanados Lietuvis", turimomis žiniomis, buvo pirmas šio krašto lietuvių laikraštis, pradėtas leisti 1929 m. Moksliniam darbu įieškomas pirmas jo numeris arba visas rinkinys. Jį turintieji prašomi pranešti "TZ" redakcijai.

Mėnraštis "Speak Up", kuris pasižymi antikomunistine akcija, rugsėjo-spalio nr. persispausdino straipsnius iš amerikiečių spaudos apie Praną ir Algirdą Brazinskus bei galimą jų deportaciją ir J. P. Kedžio rašinį iš "News Digest" — International" apie žmogaus teises. Taip pat yra straipsnis lietuvių kilmės žurnalistas Patricijos Young, gyvenančios Vankuveryje.

"The New Perspective", mėnraštis, leidžiamas Daugiakultūrės Hamiltono Tarybos, beveik kiekviename numeryje įveda informaciją ir apie lietuvius. Rugsėjo numeryje rašoma apie minėtą tarybos surengtą daugia-kultūrę savaitę, kurios koordinatore buvo Vida Stanevičienė-Anskytė, buvusi torontietė. Ešą ji gimusi Lietuvoje, mokslus ėjusi Toronte, mokytojavusi įvairiose mokyklose, aktyviai dalyvaujanti lietuvių ir kanadiečių veikloje.

I "Vyčio" rengtą koncertą - balių, kuriame meninę programą atliko estradinė solistė Violeta Rakauskaitė, buvo atvykusių keliolika svečių iš Klevelando, Čikagos ir kitų vietovių.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nusileisti Singapūre. Susikirtime su lėktuvo įgula jie nužudė mechaniką ir radiistą, sunkiai sužeidė patarnautoją. Lėktuvo pagrobėjai pasiprašė politinės globos. Prie jų prisijungė ir vienas keleivis.

Puse burnos

Žmogaus teisių gynimas Belgrado konferencijoje tėra atliekamas puse burnos. A. Goldbergo vadovaujama JAV delegacija kalba apie žmogaus teisių pažeidimus anapus geležinės uždangos, neminėdama valstybių. Lig šiol tik vieną kartą konkrečiai buvo apkaltinta Sovietų Sąjunga dėl cenzūros užsienio paštui. V. Vokietija taip pat išdriso apkaltinti Sovietų Sąjungą, Bulgariją ir Lenkiją dėl perbrangių vizų iš tų šalių norintiems išvažiuoti asmenims. Helsinkio susitarimų pažeidimai dabar yra aptariamai uždaruose komitetuose. JAV delegacija pranešime spaudai prisižada, kad žmogaus teisių klausimu nepavyko pradėti jokio pokalbio. Reiškama viltis, kad bus iškelti ir konkretūs atvejai.

Prezidento skola

Jugoslavijos komunistų vadars ir prez. B. Tito, pasibaigus oficialiai viešnagai Paryžiuje, tris dienas praleido garsiajame viešbutyje "Les Pres" prie Mont-de-Marsano, pietinėje Prancūzijoje. Kapitalistinėms gėrybėms kartu su B. Tito naudojosi ir jo palydovai — keturi ministeriai, šeši patarėjai, ambasadorius, gydytojas, dvi medicinos seserys, vertėjas, tarnas, dvi tarnaitės, virėja ir 30 sargybinių. Viešbučio vadovas M. Guerardas, atsisveikindamas su Jugoslavijos prez. B. Tito ir jo gausia palyda, jam padovanojo keletą bonkų prancūziškų gėrimų ir sidabrinį varpą. Iš B. Tito jis gavo auksinius rankogalių segtukus marškiniams, gabalą puošnios medžiagos. Kai komunistai svečiai, susėdę į 40 automobilių, pradėjo kelionę Portugalijon, paaiškėjo, kad niekas nėra sumokėjęs sąskaitos, siekiančios keliolika tūkstančių dolerių. Liko tik viena išeitis — pasiųsti ją Prancūzijos prez. V. G. d'Estaingui, nors oficiali B. Tito viešnagė buvo pasibaigusi Paryžiuje.

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Nebus išvežamos atmatos Žuvusių Minėjimo Dieną, t.y. 1977 m. lapkričio 11.

Reguliarus atmatų išvežimas bus vėl pradėtas sekančią savaitę.

Normalus trečiadienių išvežimas stambiųjų daiktų ir laikraščių bus tęsiamas lapkričio 9 ir lapkričio 16.

R. M. BREMNER, Toronto miesto viešųjų darbų priežiūros viršininkas

V. BACĖNAS All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET WEST, TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

VEL SKILIMAS

"Draugo" spalio 15 d. nr. paskelbtas viešas aštuonių LB švietimo tarybos narių pareiškimas, kad jie pasitraukia. Pasirašė: J. Masilionis, I. Pemkuvienė, J. Plačas, S. Jonynienė, S. Petersonienė, F. Strolia, P. Pupius ir J. Juknevičienė. Trys iš šių asmenų — Masilionis, Plačas ir Jonynienė — yra ilgamečiai lit. mokyklų Čikagoje direktoriai ar vedėjai. Viešame pareiškime šie asmenys sako: "Nepritardami Br. Juodelio, švietimo tarybos pirmininko, vedamam švietimo nuosmukio propagavimui, protestuodami prieš nedemokratišką nesiskaitymą su savo paties pasirinktų narių nuomonėmis..." ir t.t. "iš švietimo tarybos pasitraukiamė".

Zinia, kad šio skaudaus skilimo priežastis yra LB švietimo tarybos pirm. Br. Juodelio išleistas bendrarašis 4 nr. 1977. VI. 12 data. Br. Juodelis ten rašė: "Sį pavasarį belenkant lit. mokyklas, besikalbant su mokytojais, vedėjais, mokyklų tėvų komitetų nariais bei pavieniais tėvais, buvo išsklaidytas klausimas, ar galėtų būti sumažinti lituanistinės mokyklos lankymo metai?" Toliau Br. Juodelis išskelė 8 motyvus už mokslo metų sumažinimą ir tris motyvus prieš sumažinimą. Tie motyvai jau buvo paskelbti "TZ". Atrodo, pagrindinė Br. Juodelio klaida buvo ta, kad jis bendraraštyje, neparodęs kitiems nariams, perdavė spaudai, siūlydamas mokslo metų sutrumpinimą. Pagal Br. Juodelį buvo kitaip: jis norėjo tą klausimą išdiskutuoti ir nubalsuoti mokytojų studijų dienoje Dainavoje, manydamas, kad dauguma mokytojų pasisakys už 12 m. sistemą. Po minėto bendrarašio pasirodymo įtampa taip didėjo, kad net Dainavoje to klausimo neleistu svarstyti.

Padėčiai gelbėti rugsėjo 17 d. į Čikagą atvyko JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys ir turėjo ilgą posėdį su šv. tarybos nariais. A. Gečys posėdyje pastebėjo, kad kviečiant Br. Juodelį šv. tarybos pirmininko pareigoms buvo sutartos sąlygos: 1. mažinti perdidelį turimų leidimų inventorių, leisti tik būtiniausius vadovėlius; 2. peržiūrėti lit. švietimo programą, stengiantis išlaikyti kiek galint didesnę šalių mokinių lituanistinę mokyklą.

Padėčiai gelbėti rugsėjo 17 d. į Čikagą atvyko JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys ir turėjo ilgą posėdį su šv. tarybos nariais. A. Gečys posėdyje pastebėjo, kad kviečiant Br. Juodelį šv. tarybos pirmininko pareigoms buvo sutartos sąlygos: 1. mažinti perdidelį turimų leidimų inventorių, leisti tik būtiniausius vadovėlius; 2. peržiūrėti lit. švietimo programą, stengiantis išlaikyti kiek galint didesnę šalių mokinių lituanistinę mokyklą.

Padėčiai gelbėti rugsėjo 17 d. į Čikagą atvyko JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys ir turėjo ilgą posėdį su šv. tarybos nariais. A. Gečys posėdyje pastebėjo, kad kviečiant Br. Juodelį šv. tarybos pirmininko pareigoms buvo sutartos sąlygos: 1. mažinti perdidelį turimų leidimų inventorių, leisti tik būtiniausius vadovėlius; 2. peržiūrėti lit. švietimo programą, stengiantis išlaikyti kiek galint didesnę šalių mokinių lituanistinę mokyklą.

Padėčiai gelbėti rugsėjo 17 d. į Čikagą atvyko JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys ir turėjo ilgą posėdį su šv. tarybos nariais. A. Gečys posėdyje pastebėjo, kad kviečiant Br. Juodelį šv. tarybos pirmininko pareigoms buvo sutartos sąlygos: 1. mažinti perdidelį turimų leidimų inventorių, leisti tik būtiniausius vadovėlius; 2. peržiūrėti lit. švietimo programą, stengiantis išlaikyti kiek galint didesnę šalių mokinių lituanistinę mokyklą.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

MEDUS

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bitynų: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

HETHERINGTON

KELIONIŲ AGENTŪROJE visus kelionių reikalus ir betkurią šali sutvarkys Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.) Tel. 531-4674

1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikišienė Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p. Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O. M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480 1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN 2899 Bloor St. W., prie Prince Edward Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR 3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8 Įstaigos telefonas: 233-3323 Toronto — skambinkite Barauskui 743-0100 Wasagoje ir Stayneryje — mūsų atstovai David Van Cise (705) 428-3725

BALTIC EXPORTING CO. SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ • Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos. • Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui. Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. 482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA Balio Maskeliūno įstaiga Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814 2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6 VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dailininkės Valdos Fitzpatrick - Šiugždaitės darbu PARODA įvyks Priskėlimo parapijos Parodų salėje spalio 30 ir lapkričio 6 dienomis nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

TORONTO

Anapilio žinios Tel. 277-1270

Sv. Jono lietuvių kapinių laikymo pamaldų metu gausiai susirinkusiems buvo pranešta, kad Toronto katalikų kapinių draugija (Toronto kurija) lietuvių kapinių nuosavybę perleido Lietuvių Anapilio Sodybos korporacijai; registracijos nr. 443-600, data 1977 m. rugpjūčio 22 d.

Priskėlimo parapijos žinios Pirmasis mėnesio penktadienis — lapkričio 4 d. Pirmas mėnesio sekmadienis — lapkričio 6 d. Antroji rinkliava — parapijos skoloms mokėti.

Lietuvių Namų žinios Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo 230. Svečių knygoje pasirašė: Alg. Kuzmickas iš Vilniaus, dr. V. Aleksandravičienė, inž. Aleksandravičius, dr. Bagdonavičius iš Australijos, R. ir H. Miklos iš Great Neck, N.Y., M. Račvinskis iš Scranton, Pa., A. Kusinskis, J. Bataitis iš Sudbury, A. ir V. Tautkevičiai iš Windsor, A. Čerškuvienė iš Londono, L. Moczinas iš Guelph, Ont., O. Herman iš Tillsonburgo, G. Balbokus iš Aylmer, Ont.

LN vadovybė paskyrė: \$500 Stp. Kairio muzikiniam vienietui, vykstančiam į Australiją; skautininkų-kių ramovė, surengusiai J. Lukšos - Daumanto ir R. Kalantos minėjamą (išlaidoms padengti) \$600; naujoms knygoms pirkti LN bibliotekai — \$250.

Lapkričio 5, šeštadienį, 7 v.v., koncertas - balius "N. Lietuvai" paremti. Programą atliks montrealiečiai.

LN nario įnašus įmokėjo: Vytautas Valaitis ir M. R. po \$100, Romas Puteris \$40, papildė iki \$100, Albinas Melvydas \$25, papildė iki \$100, Albinas Artiškis \$25, papildė iki \$125, Raimundas Saplys \$10, papildė iki \$35, A. Baltakis ir V. Baltakis po \$10.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

HIGH PARKO rajone išnuomojamas III aukšte kambarys ir virtuvė su visais patogumais vyresnio amžiaus moteriai. Skambinti vakarais tel. 536-4207 Toronto.

PARDUODU austas ilgas tautines juostas. Skambinti tel. 533-2679 Toronto.

GERA PROGA. Savininkas persikelia Floridon ir todėl tik už \$28,700 parduoda savo 4 kambarių kondominiumą Missisaugoje su visų kambarių ir balkono baldais, virtuvės įrengimais ir namų apyvokos reikmenimis. Parduodama nuosavybė yra prie pat autobusų susisiekimo linijos (pensininkams, gyvenantiems Missisaugoje, kelionė autobusu nemokama) didelio prekybos centro, netoli Anapilio. Čia gali patogiai gyventi ir neturintis automobilio. Geras investavimas išnuomojant. Savininko telefonas 275-1669.

NORTH BAY, ONT., kurortiniame mieste parduodamas miesto centre vandeniui - alyva šildomas labai gerame stovyje 8 kambarių dvibutis mūrinis namas, su visais baldais; mėnesinės pajamos — \$450; savininkas dėl senatvės atsisako namų verslo. Prašoma kaina be tarpininkų — \$42,900 su puse įmokėjimo arba visu. Kreiptis šiuo adresu: P. V., P.O. Box 982, North Bay, Ont. P1B 8K3. Telefonas 474-1649.

Priskėlimo parapijos žinios

Santuokai rengiasi Vida Adomonytė su Peter Thomas. Palaidotas a.a. Jonas Srubša, 54 m. Žmonai ir artimiesiems reikiame užuojautą. Giliai užjaučiame Birutę Romeikiene, kurios mamytė Ona Kisieliene mirė Lietuvoje. Eleonai Andrišūnienei mirus Lietuvoje, užuojauta giminėms ir pažįstamiems.

Sv. Rašto popietė įvyks lapkričio 5, šeštadienį, 2-4 v.p.p., seselių namuose, 57 Sylvan Ave. Tema "Jėzus Evangelijoje" kalbės sesuo Ona Mikailaitė. Popietė baigsis Mišiomis 4 v. Visi kviečiami.

Parapijos choras išsirinko naują valdybą: pirm. P. Murauskas, soproanų seniūnė ir parengimų vadovė O. Skukauskienė, bosų seniūnas ir parengimų vadovas J. Nešukaitis, altų seniūnė ir sekretorė Vl. Strimaitienė, tenorų seniūnas ir įzd. V. Melnykas. Choro repetitijos — trečiadieniais 7.30 v.v.

Metinis ateitininkų tėvų susirinkimas — lapkričio 13 d., 11.45 v.r., muzikos studijoje — ateitininkų kambaryje.

T. Juozapas Bacevičius, OFM, ir ses. Ignė ves uždaras rekolekcijas moterims lapkričio 18-20 d.d. Mišios: šeštadienį 8 v. už Ingę Virkutienę, užpr. A. Virkutis, 8.30 už Antaną Sapjonį, užpr. E. G. Kuchalskiai, 9 v. už novenai pavestas sielas, 9.20 už Praną Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūnaitė, 9.40 ypatinga intencija, užpr. J. J. Sarūnaitė; sekmadienį 8 v. už Seferijų ir Žakevičių mirusius, užpr. M. J. Seferijai, 9 v. už novenai pavestas sielas, 10 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. tėvai, 10.45 tretininkų intencija, 11.30 už paraplį, 7 v.v. už Jonušų šeimos mirusius, užpr. E. A. Abromaičiai.

Arkiv. J. Matulaičio 50 metų mirties sukakties minėjimas-koncertas bus lapkričio 6, sekmadienį, 5.30 v.p.p. Priskėlimo salėje. Bilietų bus galima gauti ir prie įėjimo.

KLK Moterų Dr-jos Priskėlimo parapijos skyrus lapkričio 12-13 d.d. rengia dail. Giedrės Zumbakienės meno parodą. Atidarymas — lapkričio 12, šeštadienį, 4 v.p.p., Priskėlimo parodų salėje.

Sol. Slavos Žiemelytės, koncertas-rečitalis rengiamas lapkričio 13, sekmadienį, Liet. Namų salėje. Solistė dainuos šių kompozitorių kūrinis: Budriūno, Saint-Saens, Čaikovskio, Glinkos, Brahms, palydint pianistui ir čelistui. Koncertą rengia LN Moterų Būrelis. Ateinantį pavasarį sol. S. Žiemelytė atliks Floros vaidmenį operoje "La Traviata", kurią stato kanadiečių operos bendrovė.

KLB apyl. valdyba lapkričio 15, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių Namuose šaukia Toronto apylinkės tarybos susirinkimą. Į apyl. tarybą įeina rinkti 25 tarybos nariai ir Toronto liet. organizacijų bei institucijų pirmininkai ar valdybų įgalioti asmenys. Susirinkime apyl. valdyba padarys pranešimą apie savo veiklą. Bus svarstomi Vasario 16 ir kiti reikalai. Apyl. valdyba paskyrė kvietimų tarybos nariams ar organizacijoms nesiuntinėja. Šis pranešimas yra kartu ir oficialus visų apyl. tarybos atstovų pakvietimas.

TELEFONU IS ČIKAGOS. Visi didieji dienraščiai pirmuosiose puslapiuose didelėmis raidėmis paskelbė žinią apie demonstracijas bei riaušės Vilniuje. Žinios gautos iš rusų disidentų ir užsienio korespondentų Maskvoje. — Mirė a.a. Feliksas Kriaučiūnas, 66 m. amžiaus. Laidotuvės lapkričio 3 d. Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Velionis buvo gimęs Čikagoje ir garsėjo kaip iškilus krepšinio žaidėjas. Jis vadovavo Lietuvos krepšinio rinktinei 1937-39 m., kai ši laimėjo Europos čempionatą.

Toronto Maironio mokykla maloniai kviečia visus atsilankyti į lapkričio 5, šeštadienį, Anapilio salėje ruošiamą

metinį VAKARĄ

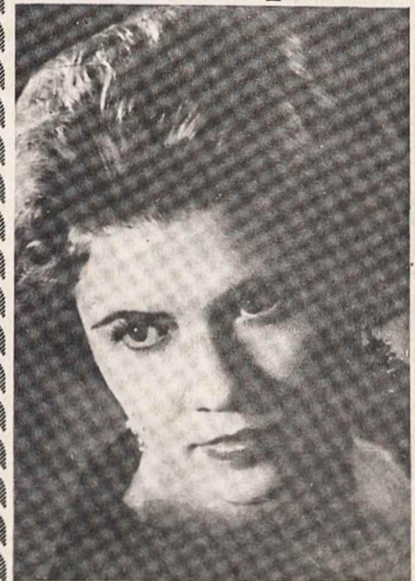
- PROGRAMOJE: * tautinių šokių grupė "Atžalynas", * Toronto mergaičių dainos trijulė "Vasaros garsai", * turtinga loterija, * šilti valgiai, gausus bufetas, * smagūs šokiai ir kitos staigmenos * Gros geras orkestras * Įėjimas \$4, studentams \$2 * Pradžia — 7 v.v.

MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

"Nepriklausomos Lietuvos" SPAUDOS VAKARAS TORONTE

lapkričio 5, šeštadienį, LIETUVIŲ NAMUOSE didžiojoje salėje (Mindaugo) Vakarų pradžia — 7 v.v. Įėjimas — \$4.00, studentams ir pensininkams — \$3.00 Bilietai — pas Stp. Varanką tel. 534-9127 ir Lietuvių Namuose tel. 533-9030.

Arkivyskupo Jurgio Matulaičio 50 metų mirties

MINĖJIMAS

KONCERTAS-VAKARIENĖ

- Žodis apie velionį — sesuo Ona Mikailaitė • Koncertas — Roma Mastienė • Auka — \$10.00 asmeniui, \$6.00 pensininkams • Bilietai gaunami iš anksto telefonu 534-5773 • Stalai rezervuojami iš anksto telefonu 534-5773 Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengėjai — Nek. Pr. M. seselių rėmėjai

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 12, šeštadienį, Priskėlimo parapijos salėje rengia TRADICINIUS ŠOKIUS-

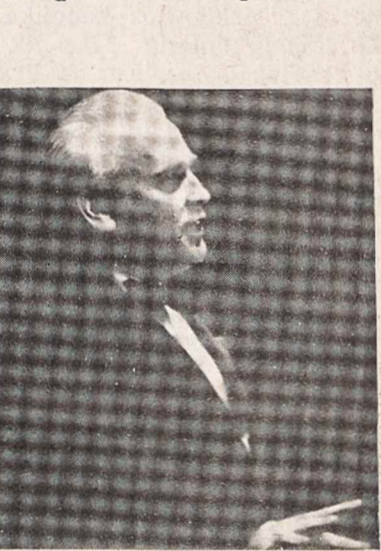
BAZARĄ

IEJIMAS I ŠOKIUS: suaugusiems — \$3.50 studentams — \$2.00

Bazaro pradžia — 12 v., šokių — 7 v.v. • Bufetas veiks nuo 12 valandos • Bus šiltų valgių ir įvairių gėrimų • Programą atliks "Atžalynas" ir "Gintaras" — Toronto tautinių šokių grupės Skautų tėvų komitetas

Pasaulio Lietuvių Sportinių Žaidynių

BALIUS

VITALIS ŽUKAUSKAS

įvyks lapkričio 12, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose.

Programą atliks žinomas aktorius, humoristas Vitalis Lukauskas iš Niujorko.

PROGRAMA dviejų dalių: pirmojoje publika linksmai juoksis ir šypsis, antrojoje — šluostys gardaus juoko ašaras. • Veiks bufetas — gėrimai ir užkandžiai. • Gros Algio Kaminsko orkestras. • Pelnas skiriamas PLS Žaidynėms.

Bilietai — \$5.00, studentams ir pensininkams — \$3.00. Stalus rezervuoti per J. Budrį telefonu 769-1254

Lietuviškoji visuomenė, sportininkai ir sporto rėmėjai kviečiami atsilankyti.

PLSŽ Organizacinis Komitetas

Maloniai kviečiame atsilankyti į sol. S. ŽIEMELYTĖS dainų ir operos arijų

KONCERTA

lapkričio 13, sekmadienį, 3.30 v.p.p., LIETUVIŲ NAMŲ Karaliaus Mindaugo menėje.

• Akompanuos pianistas Jonas Govėdas ir kanadietis čelistas Įėjimas suaugusiems — \$3.00, pensininkams ir studentams — \$2.00 LN Moterų Būrelis

SOLISTĖ SLAVA ŽIEMELYTĖ

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

Pirmoji parapijos rudens vakariene, vadovaujant L. Simonėliui ir komitetui nariams, pasisekė. Atsilankė 240 asmenų, jų tarpe daug jaunimo. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius, pasveikindamas visus atsilankiusius, pranešė, kad šio vakaro pelnas skiriamas par. šventovės garsiaikalbiui pertvarkymui. Šventovei esant erdviai, reikalingi gerai pritaikyti garsiaikalbiai. Iš loterijos, kurią tvarkė p.p. Gargasienė ir Visockienė, gauta \$442. Antroji (par. jaunimo) loterija davė pelno \$246. Notaras Juozas Bernotas, laimėjęs jaunimo paskirtą fantą, tuoj pat paukojo parapijai \$100. Visus linksminio J. Remeikio, jn., orkestras. Vakarienes metu Ch. Ambrasas garsiaikalbiu pagerinimui aukojo \$100. Iš viso pelno gauta \$1700.

Keturių savičių Joanos Milienės mirties sukaktis buvo paminėta šventovėje Mišiomis spalio 16 ir sveitainėje surengta vakariene. Viskuo rūpinosi sūnus Vincas. Jam talkino Sv. Elzbieta Dr-jos narė.

Už Stanislovą Lukauską, mirusį Lietuvoje, kun. dr. F. Jucevičius atlaikė Mišias spalio 22 d., kurių metu pirmą kartą mūsų šventovėje solo giedojo vargonininkė Genevieve Massicotte.

Lapkričio 6 d. — Sv. Onos Dr-jos Mišios, po jų par. sveitainėje — pietūs. Kviečiami visi parapijiečiai.

Parapijos komitetas yra numatęs rengti N. Metų sutikimą. S. Sk. Sporto klubas "Taurus" spalio 22 d. AV parapijos sveitainėje surengė gražų, jaunatvišką vakarą. Nežūrėnt dažnų parengimų, atsilankė labai daug jaunimo. Taip pat prisidėjo ir vyresnieji, nuolatiniai jaunimo rėmėjai ir visų parengimų lankytojai.

Mėnį dalį atliko AV vyrų oktetas, vadovaujamas muz. M. Roch. Jie padainavo keturias dainas. Jaunimas, sužavėtas oktetu dainomis, plojo, šaukė ir triukšmavo, nepaleisdamas dainininkų. Patenkdamas jaunimo norus, oktetas padainavo priedo net 3 dainas. Įvairus ir turtingas bufetas, loterija ir baras gerai organizuoti. Todėl nei valgių, nei gėrimų netrūko. Muzika buvo "jaunatviška", todėl šokančiųjų netrūko. Didžiausią loterijos laimikį "Stereo" laimėjo Bronius Staškevičius. Jis to ir vertas — turbūt nėra praleidęs nė vieno parengimo. Vakaru vadovavo H. Celtorius. Pelnas skiriamas sporto reikalams.

Pensininkų klubo "Rūta" metinis susirinkimas buvo spalio 19 d. klubo patalpose. Dalyvavo per 100 klubo narių. Taip pat buvo ir svečių. Klubo pirm. J. Adomaitis padarė išsamų pranešimą apie metinę klubo veiklą. Buvo prisiminti mirę klubo nariai: Povilas Kaulakis ir Steponas Kęsgaila; už juos pasimelsta. Už mirusius klubo narius valdyba užprašo Mišias. Sergančius narius lanko valdyba. Susidariusios lankymo išlaidos paliktas valdybos dispozicijoje. Metų laikotarpįje buvo surengtos kultūrinės popietės, išvykos, bendros Kūčios, skaidrių rodymas seselės Mikailaitės apie Sv. Žemę, seselės Paulės paskaita, Vasario 16 ir dr. Basanavičiaus minėjimas, Užgavėnių pobūvis su menine dalimi, trijų dienų išvyka į Putnamą, Romo Otto paskaita. Numatytos paskaitos: dr. J. Mališkios "Sveikas maistas" ir kun. J. Kubiliaus "Advento rimitis". Spalio 2-30 d.d. buvo bazaras. Susirinkusieji pagėdavo dažnesnių išvykų.

Baigusius kadenciją valdybos narius — A. Ališauską ir K. Martinėną, revizijos komisijos narį St. Morkūną susirinkusieji prašė ir toliau pasilikti savo pareigose. Jie sutiko pasilikti valdyboje trejiem metam. Rev. komisijos pranešimą padarė S. Morkūnas. Piniginiai klubo reikalai įzd. J. Jurėno tvarkomi labai rūpestingai. Klubu kviečiami labai trečiadieniais ir sekmadieniais. Sekmadieniais, be narių, nemazai ateina ir svečių, kurie erdviuose klubo patalpose pasivašina kava, pyragais, pasinaudoja spauda, pabendrauja su pažįstamais. Seselei Magdalenai už ypatingai skanius pyragus susirinkusieji smarkiai plojo.

Kvaine sutiko aptarnauti seselė Benedikta, padedant klubo narėms. Klubas turi 157 narius. P.p. Sukiai bibliotekai padovanojo per 100 lietuviškų knygų. Jiems už tai nuširdus ačiū. E. Urbonaitis ir taikinininko K. Toliušio dėka biblioteka baigiama tvarkyti ir greitu laiku bus duodamos knygos skaityti. A. A. Lietuvos vaizdai. Spalio 23 d. AV sveitainėje buvo rodomas filmas ir skaidrės iš Lietuvos gyvenimo. Filmas rodė inž. A. Jurkus, kuris buvo pasiūstas į Vilnių Kanados valdžios moksliniais tikslais. Skaidrės rodė jaunimas, kuris praėjusią vasarą lankė tėvų žemę. Jaunimo ekskursijos vadovas L. Stankevičius padarė pranešimą iš viešnagės okup. Lietuvoje. Buvo išdėstyti jaunimo atsiužtos dovanos iš giminių — juostos, kaklaraščiai, klumpės, kanklės, medžio dirbiniai, paveikslai, daug medžio skulptūrų ir gintarų. K.

REIKIA draudros agentūrai darbininko-ės

SALYGOS: Norėti draudros srityje dirbti ir siekti karjeros, susipažinti ir gilintis į draudros procedūrą, darbe imtis savos iniciatyvos ir atsakomybės, mokėti žodžiu ir raštu bent 2 kalbas iš 3-jų: lietuvių, prancūzų, anglų. AMŽIUS — ne vyresnis-ė kaip 40 metų. Atlyginimas pagal sugebėjimą ir dirbamą darbą (\$8,000.00 — \$12,000.00 į metus). Kreiptis: ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC. P. Adamonis, tel. 722-3545 Montrealyje

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

Table with 2 columns: MOKA UŽ: (Einamasis s-tas 6.0%, Taupomasis s-tas 8.25%, Pensijų planas 8.5%, Term. ind. 1 m. 8.75%, Term. ind. 2 m. 8.75%, Term. ind. 3 m. 9.0%) and DUODA PASKOLAS: (Asmenines 10.5%, Nekilm. turto 10.0%, Čekių kredito 12.0%, Investacines nuo 10.5%)

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

KLB dešimtosios tarybos pirmoji sesija įvyko spalio 29 d. "New Port Towers" viešbutyje Toronte-Missisaugoje. Dalyvavo apie 60 atstovų bei pareigūnų. Pagrindiniai sesijos klausimai buvo: KLB 25 m. sukaktis, KL Jaunimo Sąjungos vieta Bendruomenėje ir naujos kr. valdybos rinkimai. Sukakties proga KLB sveikino PLB pirm. Br. Nainys, ALToS pirm. dr. K. Bobelis, ALToS sekr. kun. A. Stašys, VLIKO vicepirm. J. Valaitis ir kt. Iškilmingas pokylis-koncertas įvyko spalio 30 d. L. Namuose, kur dalyvavo apie 150 asmenų. Ten buvo paskelbta ir naujoji kr. valdyba: pirm. J. R. Simanavičius, vicepirm. L. Skripkutė, sekr. T. Stanulis, įzd. P. Šturmas, švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė, kultūros kom. pirm. M. Chainauskas, Salpos Fondo pirm. V. Sakas, visuomeninių reikalų J. Kuraitė, KLJS atstovas P. Kuras, sporto — L. Baziliauskas. Revizijos komisijon išrinkti: J. Kristolaitis, J. Mikšys, J. Pleinys; garbės teisman: R. Išganaitis, J. Adomaitis, dr. V. Pavilanas, A. Gražys. Aprašymas — sekančiame numeryje.

Devintojo ateitininkų kongreso rengėjų komitetas, dėkodamas "TZ" už informacinius patarnavimus, atsiumė \$30 auką. SLA 236 kuopa paskyrė T. Žiburiams \$15 auką ir lydraštįje pažymėjo: "Linkime laikraščiu ilgu ir darbingų metų, kovojant už lietuviybę." Dėkojame už paramą.

GELES IVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, statų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 valandos vakaro Toronte.

PHOENIX ARIZONA. Norintieji čia įsikurti rašykite man: D. Zakaras, 1239 E. Las Palmas, Phoenix, Arizona 85020, USA. Tel. (602) 997-5218. Aš mielai padėsiu.

VIDUTINIO AMŽIAUS VYRAS norėtų susirašinėti su lietuviu 35-45 metų amžiaus vedybų tikslu. Rašyti "TZ" administracijai, 2185 Stavebank Rd., Missisauga, Ont., L5C 1T3, pažymint "Nemunėliui".

"VENUS FLORISTS". Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putnina kalba lietuviškai.